

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2020

Grupa Kapitałowa BNP Paribas Bank Polska S.A.

BNP PARIBAS

Ten dokument jest kopią w formacie pdf oficjalnego raportu rocznego, który został sporządzony w formacie xhtml

SPIS TREŚCI

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE	5
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	9
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	10
INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	12
1. INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ BANKU BNP PARIBAS S.A.....	12
2. ZASADY RACHUNKOWOŚCI PRZYJĘTE DO SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	14
2.1. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	14
2.2. Kontynuacja działalności	14
2.3. Oświadczenie o zgodności z MSSF	14
2.4. Ujmowanie transakcji pod wspólną kontrolą.....	16
2.5. Połączenie jednostek gospodarczych.....	16
2.6. Zmiana w prezentacji danych finansowych	16
2.7. Konsolidacja	17
2.8. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych.....	17
2.9. Przychody i koszty z tytułu odsetek	18
2.10. Wynik z tytułu opłat i prowizji	18
2.11. Przychód z tytułu dywidend	20
2.12. Wynik z działalności handlowej	20
2.13. Wynik z działalności inwestycyjnej	20
2.14. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	20
2.15. Podatek dochodowy	20
2.16. Klasyfikacja oraz wycena aktywów i zobowiązań finansowych	20
2.17. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	24
2.18. Nieruchomości inwestycyjne.....	24
2.19. Wartości niematerialne	25
2.20. Rzeczowe aktywa trwale	25
2.21. Rachunkowość zabezpieczeń	26
2.22. Rezerwy.....	27
2.23. Leasing	27
2.24. Gwarancje finansowe	28
2.25. Świadczenia pracownicze.....	29
2.26. Kapitały.....	30
2.27. Działalność powiernicza	30
2.28. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.....	30
3. WARTOŚCI SZACUNKOWE.....	30
4. WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK.....	37
5. WYNIK Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI.....	38

6. PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND	39
7. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI HANDLOWEJ	39
8. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ	39
9. WYNIK ODPISÓW Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH ORAZ REZERW NA ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	40
10. OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE	40
11. KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH	41
12. AMORTYZACJA	41
13. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	41
14. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	42
15. PODATEK DOCHODOWY	42
16. ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ	43
17. KASA I ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM	43
18. NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	44
19. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE	45
20. RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ	48
21. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU ...	50
22. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	54
23. PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU	55
24. PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	57
25. PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ INNE CAŁKOWITE DOCHODY	58
26. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	59
27. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	59
28. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	61
29. LEASING	64
30. INNE AKTYWA	65
31. ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKU CENTRALNEGO	65
32. ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW	66
33. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	66
34. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	67
35. ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	67

36. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	67
37. REZERWY	68
38. ODROZCZONY PODATEK DOCHODOWY	69
39. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA	71
40. PŁATNOŚCI W FORMIE AKCJI	71
41. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	73
42. USTANOWIONE ZABEZPIECZENIA	74
43. WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH	74
44. SPRZEDAŻ NALEŻNOŚCI	79
45. SEKURYTYZACJA	79
46. DZIAŁALNOŚĆ POWIERNICZA	80
47. AKCJONARIAT BANKU BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A.	81
48. KAPITAŁ ZAPASOWY I POZOSTAŁE KAPITAŁY	82
49. WYPŁACONE DYWIDENDY	83
50. PODZIAŁ ZYSKU	83
51. ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	83
52. INFORMACJE DODATKOWE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH	84
53. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	85
54. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI	87
55. SPRAWY SĄDOWE	92
56. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	95
56.1. Strategia wykorzystywania instrumentów finansowych	95
56.2. Ryzyko kredytowe	95
56.3. Ryzyko kontrahenta	107
56.4. Ryzyko rynkowe (ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej i ryzyko walutowe)	107
56.5. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym (ALM Treasury)	109
56.6. Ryzyko płynności	112
56.7. Ryzyko operacyjne	115
57. ZARZĄDZANIE ADEKWATNOŚCIĄ KAPITAŁOWĄ	117
58. WAŻNIEJSZE WYDARZENIA W BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A. W 2020 ROKU	119
59. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM	121

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE

Wybrane skonsolidowane dane finansowe	w tys. PLN		w tys. EUR	
	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Rachunek zysków i strat				
Wynik z tytułu odsetek	3 060 070	3 168 759	683 937	736 619
Wynik z tytułu prowizji	916 095	819 937	204 751	190 605
Zysk brutto	1 110 567	872 955	248 216	202 930
Zysk netto	733 095	614 694	163 849	142 894
Całkowite dochody ogółem	863 677	598 766	193 035	139 195
Przepływy środków pieniężnych netto, razem	(1 127 889)	1 407 756	(252 087)	327 251
Wskaźniki	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Liczba akcji (szt.)	147 418 918	147 418 918	147 418 918	147 418 918
Zysk (strata) na jedną akcję	4,97	4,17	1,11	0,97
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Aktywa razem	119 577 288	109 954 142	25 911 695	25 819 923
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	74 097 269	71 836 643	16 056 442	16 869 002
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 539 848	1 974 396	333 676	463 636
Zobowiązania razem	107 546 761	98 794 759	23 304 750	23 199 427
Zobowiązania wobec klientów	90 051 004	86 134 984	19 513 523	20 226 602
Kapitał akcyjny	147 419	147 419	31 945	34 618
Kapitał własny razem	12 030 527	11 159 383	2 606 944	2 620 496
Adekwatność kapitałowa	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Fundusze własne razem	15 748 450	12 593 377	3 412 596	2 957 233
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	84 447 701	83 692 266	18 299 320	19 652 992
Łączny współczynnik kapitałowy	18,65%	15,05%	18,65%	15,05%
Współczynnik kapitału Tier1	13,55%	12,80%	13,55%	12,80%

Dla celów przeliczenia prezentowanych danych na EUR, Grupa stosuje następujące kursy:

Dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej kurs NBP:

- na dzień 31.12.2020 r. - 1 EUR = 4,6148 PLN
- na dzień 31.12.2019 r. - 1 EUR = 4,2585 PLN

Dla pozycji rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych kurs EUR liczony jako średnia arytmetyczna z kursów ogłaszanych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca w okresie:

- dla okresu od 1.01.2020 r. do 31.12.2020 r. - 1 EUR = 4,4742 PLN
- dla okresu od 1.01.2019 r. do 31.12.2019 r. - 1 EUR = 4,3018 PLN

Kalkulacja zysku (straty) na jedną akcję została opisana w Nocie 16.

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	Nota	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019 (dane przekształcone)
Przychody z tytułu odsetek	4	3 602 796	4 188 083
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej		3 401 647	3 969 451
przychody z tytułu odsetek od instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu		3 209 518	3 753 506
przychody z tytułu odsetek od instrumentów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody		192 129	215 945
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od instrumentów wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		201 149	218 632
Koszty z tytułu odsetek	4	(542 726)	(1 019 324)
Wynik z tytułu odsetek		3 060 070	3 168 759
Przychody z tytułu opłat i prowizji	5	1 132 051	1 060 165
Koszty z tytułu opłat i prowizji	5	(215 956)	(240 228)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		916 095	819 937
Przychody z tytułu dywidend	6	9 669	6 007
Wynik na działalności handlowej	7	748 390	682 415
Wynik na działalności inwestycyjnej	8	29 081	(31 836)
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	20	(11 077)	(4 385)
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe	9	(601 499)	(441 890)
Wynik z tytułu rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami walutowymi	55	(168 156)	(32 113)
Ogólne koszty administracyjne	10	(2 137 605)	(2 467 937)
Amortyzacja	12	(367 958)	(454 147)
Pozostałe przychody operacyjne	13	323 586	182 705
Pozostałe koszty operacyjne	14	(371 120)	(273 371)
Wynik na działalności operacyjnej		1 429 476	1 154 144
Podatek od instytucji finansowych		(318 909)	(281 189)
Zysk brutto		1 110 567	872 955
Podatek dochodowy	15	(377 472)	(258 261)
Zysk netto		733 095	614 694
przypadający na akcjonariuszy Grupy		733 095	614 694
Zysk (strata) na jedną akcję (wyrażony w PLN na jedną akcję)			
Podstawowy	16	4,97	4,17
Rozwodniony	16	4,96	4,17

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Zysk netto za okres	733 095	614 694
Inne całkowite dochody		
Pozycje, które zostaną następnie przeklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków	132 361	(15 183)
Wycena aktywów finansowych wycenianych przez inne całkowite dochody	163 408	(18 745)
Podatek odroczony	(31 047)	3 562
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty	(1 779)	(745)
Wycena metodą aktuarialną świadczeń pracowniczych	(2 196)	(924)
Podatek odroczony	417	179
Inne całkowite dochody (netto)	130 582	(15 928)
Całkowite dochody ogółem	863 677	598 766
w tym przypadające na akcjonariuszy Grupy	863 677	598 766

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA	Nota	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Kasa i środki w Banku Centralnym	17	3 421 877	4 658 171
Należności od banków	18	774 722	679 308
Pochodne instrumenty finansowe	19	1 531 617	800 886
Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczającej	20	531 793	228 120
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	21	74 097 269	71 836 643
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	22	1 539 848	1 974 396
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	23	23 361 022	17 916 645
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	23	371 900	241 754
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	25	10 228 560	7 953 358
Nieruchomości inwestycyjne	26	-	56 577
Wartości niematerialne	27	651 608	519 945
Rzeczowe aktywa trwałe	28	1 479 540	1 226 746
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	38	745 606	976 748
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		55 087	-
Inne aktywa	30	786 839	884 845
Aktywa razem		119 577 288	109 954 142
ZOBOWIĄZANIA	Nota	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	31	84 675	-
Zobowiązania wobec innych banków	32	6 824 894	4 485 264
Pochodne instrumenty finansowe	19	1 521 148	815 637
Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i zabezpieczającej	20	542 719	224 218
Zobowiązania wobec klientów	33	90 051 004	86 134 984
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	34	1 318 380	2 179 052
Zobowiązania podporządkowane	35	4 306 539	1 882 064
Zobowiązania z tytułu leasingu	29	968 749	602 192
Pozostałe zobowiązania	36	1 269 243	1 893 414
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	38	-	8 535
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		-	38 338
Rezerwy	37	659 410	531 061
Zobowiązania razem		107 546 761	98 794 759
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał akcyjny	47	147 419	147 419
Kapitał zapasowy	48	9 110 976	9 110 976
Pozostałe kapitały rezerwowe	48	2 208 982	1 572 757
Kapitał z aktualizacji wyceny	48	255 833	125 251
Zyski zatrzymane		307 317	202 980
wynik z lat ubiegłych		(425 778)	(411 714)
wynik bieżącego okresu		733 095	614 694
Kapitał własny razem		12 030 527	11 159 383
Zobowiązania i kapitał własny razem		119 577 288	109 954 142

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane		Razem
					Wynik z lat ubiegłych	Wynik bieżącego okresu	
Stan na 1 stycznia 2020 roku	147 419	9 110 976	1 572 757	125 251	(411 714)	614 694	11 159 383
Całkowite dochody za okres	-	-	-	130 582	-	733 095	863 677
Wynik finansowy netto za okres	-	-	-	-	-	733 095	733 095
Inne całkowite dochody za okres	-	-	-	130 582	-	-	130 582
Podział wyniku za rok ubiegły	-	-	628 696	-	(14 002)	(614 694)	-
Podział zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	-	628 696	-	(14 002)	(614 694)	-
Opcje menadżerskie*	-	-	7 529	-	-	-	7 529
Pozostałe korekty	-	-	-	-	(62)	-	(62)
Stan na 31 grudnia 2020 roku	147 419	9 110 976	2 208 982	255 833	(425 778)	733 095	12 030 527

*program opcji menadżerskich został szczegółowo opisany w nocie 40

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane		Razem
					Wynik z lat ubiegłych	Wynik bieżącego okresu	
Stan na 1 stycznia 2019 roku	147 419	9 111 033	1 208 018	141 179	(408 214)	360 378	10 559 813
Całkowite dochody za okres	-	-	-	(15 928)	-	614 694	598 766
Wynik finansowy netto za okres	-	-	-	-	-	614 694	614 694
Inne całkowite dochody za okres	-	-	-	(15 928)	-	-	(15 928)
Podział wyniku za rok ubiegły	-	-	364 739	-	(4 361)	(360 378)	-
Podział zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	-	364 739	-	(4 361)	(360 378)	-
Koszty emisji	-	(57)	-	-	-	-	(57)
Kapitał powstały z połączenia jednostek	-	-	-	-	861	-	861
Stan na 31 grudnia 2019 roku	147 419	9 110 976	1 572 757	125 251	(411 714)	614 694	11 159 383

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ:	Nota	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Zysk (strata) netto		733 095	614 694
Korekty razem:		3 966 271	(288 932)
Podatek dochodowy w rachunku zysków i strat		377 472	258 261
Amortyzacja		367 958	454 148
Przychody z tytułu dywidend		(9 669)	(6 007)
Przychody z tytułu odsetek		(3 602 796)	(4 188 082)
Koszty z tytułu odsetek		542 726	1 019 324
Zmiana stanu rezerw		126 450	106 771
Zmiana stanu należności od banków	52	(105 680)	(53 350)
Zmiana stanu aktywów z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		(1 034 404)	(182 930)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według zamortyzowanego kosztu	52	(1 954 634)	(867 648)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		434 548	441 853
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	52	2 108 035	911 940
Zmiana stanu pasywów z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		1 024 012	132 437
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	52	3 994 614	(966 098)
Zmiana stanu innych aktywów i należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		89 970	(6 068)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań oraz rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego		(849 135)	(183 752)
Inne korekty	52	(9 540)	(65 576)
Odsetki otrzymane		3 053 982	3 924 615
Odsetki zapłacone		(592 830)	(1 028 944)
Opłaty leasingowe dotyczące leasingów krótkoterminowych nieuwzględnionych w wycenie zobowiązania		5 192	10 174
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		4 699 366	325 762

PRZEPŁYW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ:		12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Wpływy		49 025 186	14 662 737
Zbycie i wykup dłużnych papierów wartościowych	23,24,25	48 851 252	14 603 324
Sprzedaż nieruchomości inwestycyjnej		30 959	-
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		133 289	53 406
Otrzymane dywidendy i inne wpływy inwestycyjne		9 686	6 007
Wydatki		(56 532 021)	(13 043 935)
Nabycie dłużnych papierów wartościowych	23,24,25	(56 160 854)	(12 539 134)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(371 167)	(504 801)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(7 506 835)	1 618 802
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ:			
Wpływy		3 862 305	-
Zaciągnięcie długoterminowych kredytów otrzymanych i zobowiązań podporządkowanych		3 862 305	-
Wydatki		(2 182 725)	(536 808)
Spląty długoterminowych kredytów otrzymanych i zobowiązań podporządkowanych		(1 193 888)	(403 043)
Splata zobowiązania leasingowego		(128 328)	(133 765)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	34	(860 509)	-
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		1 679 580	(536 808)
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO, RAZEM		(1 127 889)	1 407 756
Środki pieniężne na początek okresu		4 833 209	3 425 453
Środki pieniężne na koniec okresu	51	3 705 320	4 833 209
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		57 021	1 667

INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ BANKU BNP PARIBAS S.A.

BNP Paribas Bank Polska S.A. („Bank” lub „BNP Paribas”) jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A. („Grupa”).

Adres siedziby Banku to ulica Kasprzaka 2, 01-211 Warszawa, Polska. Bank jest zarejestrowany w Polsce przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000011571. Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

W 2020 roku nazwa Banku nie uległa zmianie.

Od dnia 27 maja 2011 roku decyzją Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW), akcje Banku zostały dopuszczone do obrotu na GPW w Warszawie i zakwalifikowane do działu finanse - sektor bankowy.

Zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2020 roku dla Banku wynosiło 8 844,90 etatów, a dla Grupy wynosiło 9 020,74 etatów (na dzień 31 grudnia 2019 zatrudnienie dla Banku wynosiło 9 898,66 etatów, a dla Grupy wynosiło 11 255,30 etatów).

BNP Paribas jest uniwersalnym bankiem komercyjnym oferującym szeroki zakres usług bankowych świadczonych na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych zgodnie z zakresem usług określonych w statucie Banku. Bank prowadzi operacje zarówno w złotych polskich, jak i w walutach obcych oraz aktywnie uczestniczy w obrocie na krajowym i zagranicznych rynkach finansowych. Ponadto, poprzez podmioty zależne Grupa prowadzi działalność maklerską i leasingową oraz świadczy inne usługi finansowe.

Bank prowadzi działalność głównie w Polsce.

Skład Zarządu Banku na dzień 31 grudnia 2020 roku przedstawiał się następująco:

IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA W ZARZĄDZIE BANKU
Przemysław Gdański	Prezes Zarządu
Jean-Charles Aranda	Wiceprezes Zarządu
André Boulanger	Wiceprezes Zarządu
Przemysław Furlepa	Wiceprezes Zarządu
Wojciech Kębłowski	Wiceprezes Zarządu
Kazimierz Łabno	Wiceprezes Zarządu
Jaromir Pelczarski	Wiceprezes Zarządu
Volodymyr Radin	Wiceprezes Zarządu
Jerzy Śledziwski	Wiceprezes Zarządu

Zmiany w składzie Zarządu Banku w okresie 1 stycznia – 31 grudnia 2020 r.:

- 12 października 2020 roku pan Jaromir Pelczarski złożył rezygnację z funkcji Wiceprezesa Zarządu Banku, ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2020 roku.
- 12 października 2020 roku Rada Nadzorcza powołała panią Magdalenę Nowicką do Zarządu Banku na stanowisko Wiceprezesa Zarządu od dnia 1 stycznia 2021 roku na okres aktualnej kadencji Zarządu Banku.

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2020 roku przedstawiał się następująco:

IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA W RADZIE NADZORCZEJ BANKU
Józef Wancer	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Lucyna Stańczak-Wuczyńska	Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej Członek niezależny
Jean-Paul Sabet	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Jarosław Bauc	Członek Rady Nadzorczej, członek niezależny
Francois Benaroya	Członek Rady Nadzorczej
Stefaan Decraene	Członek Rady Nadzorczej
Magdalena Dziewguć	Członek Rady Nadzorczej, członek niezależny
Sofia Merlo	Członek Rady Nadzorczej
Vincent Metz	Członek Rady Nadzorczej
Piotr Mietkowski	Członek Rady Nadzorczej
Stéphane Vermeire	Członek Rady Nadzorczej
Mariusz Warych	Członek Rady Nadzorczej, członek niezależny

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej Banku w okresie 1 stycznia – 31 grudnia 2020 r.:

- 19 marca 2020 roku pan Michel Falvert złożył rezygnację z funkcji Członka Rady Nadzorczej, ze skutkiem na dzień 19 marca 2020 roku,
- 29 czerwca 2020 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku powołało pana Vincenta Metz na Członka Rady Nadzorczej do końca bieżącej pięcioletniej wspólnej kadencji członków Rady Nadzorczej,
- 29 czerwca 2020 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku powołało panią Lucynę Stańczak-Wuczyńską na Członka Rady Nadzorczej z dniem 1 grudnia 2020 roku do końca bieżącej pięcioletniej wspólnej kadencji członków Rady Nadzorczej,
- 29 czerwca 2020 roku pani Monika Nachyła złożyła rezygnację z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej ze skutkiem na dzień 30 listopada 2020 roku.

BNP Paribas jest podmiotem należącym do Grupy Kapitałowej BNP Paribas z siedzibą w Paryżu.

W skład Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A. na dzień 31 grudnia 2020 roku wchodzi jednostka dominująca BNP Paribas Bank Polska S.A. oraz jej jednostki zależne. W nawiasie został zaprezentowany udział Banku w kapitale własnym poszczególnych spółek :

1. BANKOWY FUNDUSZ NIERUCHOMOŚCIOWY ACTUS SP. Z O.O. („ACTUS” 100%).
2. BNP PARIBAS TOWARZYSTWO FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH S.A. („TFI” 100%).
3. BNP PARIBAS LEASING SERVICES SP. Z O.O. („LEASING” 100%).
4. BNP PARIBAS GROUP SERVICE CENTER S.A. („GSC” 100%).
5. CAMPUS LESZNO SP. Z O.O. (100%)
6. BNP PARIBAS SOLUTIONS SPÓŁKA Z O.O. (100%)
7. BGZ POLAND ABS1 DAC („SPV”).

Bank nie posiada zaangażowania kapitałowego w spółce BGZ Poland ABS1 DAC (SPV). Spółka jest kontrolowana przez Bank w związku ze spełnieniem warunków kontroli zawartych w MSSF10.

Zgodnie z zasadami MSSF skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje wszystkie spółki zależne na dzień 31 grudnia 2020 roku.

Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2020 roku i zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku dnia 26 lutego 2021 roku.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku sporządzone na dzień 31 grudnia 2020 roku zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku dnia 26 lutego 2021 roku.

Dane w powyższych sprawozdaniach finansowych prezentowane są za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2020 roku z danymi porównawczymi za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2019 roku.

2. ZASADY RACHUNKOWOŚCI PRZYJĘTE DO SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

2.1. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe Grupy sporządzone zostało według zasady kosztu historycznego za wyjątkiem kontraktów pochodnych i instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów finansowych nie spełniających testu SPPI, aktywów finansowych przypisanych do modelu biznesowego, który nie zakłada utrzymywania ich w celu uzyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych, instrumentów kapitałowych, które są wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, a także za wyjątkiem instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz instrumentów kapitałowych, w przypadku których zastosowano opcję wyceny według wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

2.2. Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w niezmińszonym istotnie zakresie w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

2.3. Oświadczenie o zgodności z MSSF

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską („MSSF UE”).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („MSR”), Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej („MSSF UE”) oraz związanych z nimi interpretacji, za wyjątkiem wymienionych poniżej – standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską, bądź zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa nie skorzystała z możliwości wcześniejszego zastosowania standardów i interpretacji, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

Nowe standardy i interpretacje oraz zmiany do nich, które zostały opublikowane Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i nie są zatwierdzone przez Unię Europejską

- **MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe, zmiany do MSSF 17**, został opublikowany 18 maja 2017, zmiany wydane 25 czerwca 2020, planowana data wejścia w życie to 1 stycznia 2023. MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” zastąpi standard MSSF 4 „Umowy Ubezpieczeniowe”, który umożliwia kontynuowanie ujmowania umów ubezpieczeniowych według zasad rachunkowości obowiązujących w krajowych standardach i co w rezultacie oznacza stosowanie wielu różnych rozwiązań. MSSF 17 wprowadza wymóg spójnego ujmowania wszystkich umów ubezpieczeniowych. Zobowiązania wynikające z umów będą ujmowane w wartościach bieżących zamiast kosztu historycznego. Zastosowanie standardu ma nastąpić w podejściu retrospektywnym pełnym (jeżeli niemożliwe do zastosowania, jednostka powinna zastosować zmodyfikowane podejście retrospektywne lub podejście według wartości godziwej).

Zmiany mają na celu:

- obniżenie kosztów poprzez uproszczenie niektórych wymogów standardu;
 - ułatwienie wyjaśnienia wyników finansowych; oraz
 - ułatwienie przejścia na nowy standard poprzez odroczenie daty wejścia w życie standardu na 2023 rok oraz wprowadzenie dodatkowych ułatwień w celu ułatwienia wdrożenia MSSF 17 po raz pierwszy.
- **Zmiany do MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych - klasyfikacja zobowiązań**, został opublikowany 23 stycznia 2020, 15 lipca 2020 odroczone datę wejścia w życie na 1 stycznia 2023. Zmiany dotyczą prezentacji zobowiązań w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. W szczególności wyjaśniają one, że klasyfikacja zobowiązań jako krótkoterminowe lub długoterminowe powinna opierać się na prawach istniejących na koniec okresu sprawozdawczego. Do zmian obowiązywać będzie podejście prospektywne.
 - **Zmiany do MSSF 3 Połączenia jednostek gospodarczych** opublikowane 14 maja 2020 i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2022 roku lub po tej dacie. Zmiany aktualizują odniesienie w MSSF 3 do założeń koncepcyjnych sprawozdawczości finansowej, nie zmieniając wymogów rachunkowości dotyczących połączeń jednostek gospodarczych.
 - **Zmiany do MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe**, opublikowane 14 maja 2020, obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2022 roku lub po tej dacie. Zmiany zabraniają spółce odliczania od ceny nabycia lub kosztu wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych kwot otrzymanych ze sprzedaży pozycji wytworzonych w trakcie przygotowania składnika aktywów do zamierzonego użytkowania. Zamiast tego, spółka powinna ujmować przychody ze sprzedaży i odpowiednie koszty w rachunku zysków i strat.
 - **Zmiany do MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe**, opublikowane 14 maja 2020, obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2022 roku lub po tej dacie. Określają, jakie koszty jednostka uwzględni przy ocenie, czy umowa przyniesie stratę.

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, a nie weszły jeszcze w życie i nie zostały jeszcze zastosowane przez Grupę

- **Zmiany do MSSF 9, MSR 39, MSSF 7, MSSF 4 oraz MSSF 15 - reforma IBOR - Faza II**, opublikowane 27 sierpnia 2020 i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2021 roku. Przepisy opublikowane w ramach Fazy II reformy IBOR dotyczą:
 - zmian przepływów pieniężnych, wynikających z umów – dodanie do MSSF 9 rozwiązania, które umożliwi ujęcie modyfikacji umownych przepływów pieniężnych ze względu na reformę IBOR poprzez aktualizację efektywnej stopy procentowej kontraktu w celu odzwierciedlenia przejścia na alternatywną stopę referencyjną (nie będzie obowiązku zaprzestania ujmowania lub korygowania wartości bilansowej instrumentów finansowych); analogiczne rozwiązanie dotyczy MSSF 16 w zakresie ujęcia przez leasingobiorców modyfikacji leasingu;
 - rachunkowości zabezpieczeń - nie będzie konieczności zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń tylko ze względu na zmiany wymagane przez reformę, jeśli zabezpieczenie spełnia inne kryteria rachunkowości zabezpieczeń; i
 - ujawnień - spółki będą zobowiązane do ujawnienia informacji o nowych ryzykach wynikających z reformy oraz o tym, jak zarządza przejściem na alternatywne stopy referencyjne.
- **Zmiany do MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe - odroczenie MSSF 9**, opublikowane 25 czerwca 2020, obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2021 roku. Zmiany przewidują dwa opcjonalne rozwiązania w celu zmniejszenia wpływu różnych dat wejścia w życie MSSF 9 i MSSF 17.

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, weszły w życie i zostały zastosowane przez Grupę

- **Zmiany do MSSF 9, MSR 39 oraz MSSF 17 - reforma IBOR, opublikowane 26 września 2019**, obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2020 roku. Wprowadzone zmiany przewidują tymczasowe i wąskie odstępstwa od wymogów rachunkowości zabezpieczeń zawartych w MSR 39 oraz MSSF 9, dzięki którym przedsiębiorstwa będą mogły nadal spełniać obowiązujące wymogi, przy założeniu, że istniejące wskaźniki referencyjne stopy procentowej nie ulegają zmianie w następstwie przeprowadzonej reformy oprocentowania depozytów międzybankowych.
- **Zmiany do MSSF 16 Leasing - Ulgi w czynszach związane z COVID-19**, opublikowane 28 maja 2020, obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 czerwca 2020 roku. Zmiany przewidują możliwość nietraktowania przez leasingobiorców ulg w czynszach jako modyfikacji leasingu, jeżeli są bezpośrednią konsekwencją COVID-19 i spełniają określone warunki.
- **Zmiany do MSSF 3 Połączenia jednostek gospodarczych**, opublikowane 22 października 2018, obowiązujące za okresy rozpoczynające się po 1 stycznia 2020. Zmiany do MSSF 3 zawężają i wyjaśniają definicję przedsięwzięcia. Umożliwiają również przeprowadzenie uproszczonej oceny czy zespół aktywów i działań stanowi grupę aktywów a nie przedsięwzięcie. Do zmian obowiązywać będzie podejście prospektywne.

- **Zmiany MSR 1 i MSR 8 - definicja terminu "istotny"**, opublikowane 31 października 2018, obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2020 roku. Zmiany do MSR 1 i MSR 8 ujednolicają i wyjaśniają definicję pojęcia „istotny” oraz zawierają wytyczne w celu zwiększenia spójności stosowania tego konceptu w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej.
- **Zmiany odniesień do założeń koncepcyjnych zawartych w MSSF**, opublikowane 29 marca 2018, obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2020 roku. Celem zmian jest zastąpienie odniesień do poprzednich założeń, istniejących w szeregu standardów i interpretacji, odniesieniami do zmienionych założeń koncepcyjnych.

Wyżej wymienione standardy oraz zmiany do istniejących standardów w ocenie Grupy nie będą miały istotnego wpływu na jej roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe na dzień 31 grudnia 2020.

2.4. Ujmowanie transakcji pod wspólną kontrolą

Transakcje połączenia jednostek pod wspólną kontrolą są wyłączone spod zakresu uregulowań standardów MSSF. W tej sytuacji, zgodnie z zaleceniem MSR 8 *Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów*, wobec braku szczegółowych uregulowań wewnątrz MSSF, BNP Paribas Bank Polska S.A. przyjął politykę rachunkowości stosowaną powszechnie do wszystkich transakcji połączeń pod wspólną kontrolą w ramach Grupy, do której Bank należy, polegającą na ujmowaniu takich transakcji według wartości księgowych. Według przyjętych zasad rachunkowości jednostka przejmująca rozpoznaje aktywa oraz zobowiązania i kapitały jednostki przejmowanej według ich bieżącej wartości księgowej, skorygowanej jedynie w celu ujednolicenia zasad rachunkowości przejmowanej jednostki. Wartość firmy oraz ujemna wartość firmy nie są rozpoznawane.

Różnica powstała pomiędzy wartością księgową przejmowanych aktywów netto, a wartością godziwą kwoty zapłaty jest rozpoznawana w kapitale własnym Grupy. Przy zastosowaniu metody opartej na wartościach księgowych, dane porównawcze nie są przekształcane.

Jeśli z transakcją połączenia jednostek związane jest nabycie udziałów mniejszości, wówczas Grupa wykazuje je oddzielnie.

2.5. Połączenie jednostek gospodarczych

Przy rozliczaniu połączeń jednostek gospodarczych, w których Bank występuje jako jednostka przejmująca, stosowana jest metoda nabycia, zgodnie z wymogami MSSF 3 „Połączenia jednostek”.

W przypadku każdego nabycia jednostki ustalana jest jednostka przejmująca oraz dzień przejęcia, którym jest dzień objęcia kontroli nad nabywaną jednostką. Ponadto zastosowanie metody nabycia wymaga ujęcia i wyceny możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów, przejętych zobowiązań oraz wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz ujęcia i wyceny wartości firmy lub zysku z okazynego nabycia. Jednostka przejmująca wycenia możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa i przejęte zobowiązania według ich wartości godziwych na dzień przejęcia.

W przypadku gdy kwota netto wartości godziwych możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań przewyższa wartość godziwą przekazanej zapłaty, Bank jako jednostka przejmująca ujmuje w rachunku zysków i strat zysk z okazynego nabycia. Przed ujęciem zysku z okazynego nabycia Bank dokonuje ponownej oceny czy poprawnie zidentyfikowano wszystkie nabyte aktywa i wszystkie przejęte zobowiązania oraz ujęto wszystkie dodatkowe aktywa i zobowiązania.

W przypadku gdy wartość przekazanej zapłaty, wycenionej w wartości godziwej na dzień nabycia przewyższa ustaloną na dzień nabycia kwotę netto wartości godziwych możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań, rozpoznana zostaje wartość firmy. Ustalona wartość firmy nie podlega amortyzacji, lecz na koniec każdego roku obrotowego oraz każdorazowo, gdy zaistnieją przesłanki, że mogło dojść do utraty wartości, jest poddawana testom na utratę wartości.

Zgodnie z wymogami MSSF 3, Bank dokonuje ostatecznego rozliczenia nabycia w okresie maksymalnie jednego roku od dnia objęcia kontroli.

2.6. Zmiana w prezentacji danych finansowych

W porównaniu do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 31.12.2019 r. Grupa zmieniła sposób prezentacji:

- rezerw utworzonych na ryzyko prawne z tytułu kredytów walutowych przenosząc koszty utworzenia rezerwy z pozycji Pozostałe koszty operacyjne do pozycji Wynik z tytułu rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami walutowymi

	12 miesięcy do 31.12.2019 przed zmianą	Zmiana	12 miesięcy do 31.12.2019 po zmianie
Pozostałe koszty operacyjne	(305 484)	32 113	(273 371)
Wynik z tytułu rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami walutowymi	-	(32 113)	(32 113)

- odpisów z tytułu niespłaconych prowizji przenosząc z poszczególnych pozycji przychodów z tytułu prowizji „z tytułu działalności kredytowej i leasingu”, „z tytułu obsługi rachunków”, „z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych”, „pozostałych prowizji” do pozycji koszty z tytułu prowizji „pozostałe prowizje”

	12 miesięcy do 31.12.2019 przed zmianą	Zmiana	12 miesięcy do 31.12.2019 po zmianie
Przychody z tytułu opłat i prowizji	1 042 700	17 465	1 060 165
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(222 763)	(17 465)	(240 228)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	819 937	-	819 937

W ocenie Grupy przedstawione powyżej zmiany prezentacyjne lepiej odzwierciedlają charakter ekonomiczny powyższych pozycji i dzięki temu dostarczają odbiorcom sprawozdania finansowego bardziej przydatnych informacji.

2.7. Konsolidacja

Jednostki zależne to wszystkie jednostki, nad którymi Grupa sprawuje kontrolę. Grupa sprawuje kontrolę nad jednostką wówczas, gdy posiada władzę nad tą jednostką, jest narażona lub ma prawo do zmiennych zwrotów ze swojego zaangażowania w tę jednostkę oraz ma możliwość wywierania wpływu na te zwroty poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejścia nad nimi kontroli przez Grupę. Przystaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami wewnątrz Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne przy sporządzaniu za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, danych finansowych dla potrzeb skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

2.8. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym poszczególnych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Grupa prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w tysiącach złotych polskich, które są jednocześnie walutą funkcjonalną Grupy i walutą prezentacji sprawozdań finansowych Grupy.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji.

Na koniec okresu sprawozdawczego aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w wyniku na działalności handlowej lub w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny według wartości godziwej.

Kursy podstawowych walut zastosowane przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego obowiązujące na dzień 31 grudnia 2020 r. oraz 31 grudnia 2019 r.

	31.12.2020	31.12.2019
1 EUR	4,6148	4,2585
1 USD	3,7584	3,7977
1 GBP	5,1327	4,9971
1 CHF	4,2641	3,9213

2.9. Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych, wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej, aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, a także przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Efektywna stopa procentowa to stopa, za pomocą której szacowane przyszłe płatności lub wpływy w ciągu całego oczekiwanego okresu życia składników aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego dyskontowane są do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych lub do zamortyzowanego kosztu zobowiązania finansowego. Wylczenie efektywnej stopy procentowej obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek oblicza się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej od wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, za wyjątkiem składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe oraz zakupionych lub udzielonych instrumentów finansowych z utratą wartości (purchased or originated credit impaired financial assets, tzw. „POCI”). W momencie rozpoznania utraty wartości aktywów finansowych (przeklasyfikowania aktywa finansowego do Fazy 3), przychody z tytułu odsetek naliczane są od wartości netto aktywa finansowego i wykazywane są według efektywnej stopy procentowej. Natomiast w przypadku POCl do kalkulacji przychodu odsetkowego Grupa stosuje skorygowaną o ryzyko kredytowe efektywną stopę procentową. Przychód odsetkowy kalkulowany jest od ekspozycji netto (ekspozycja brutto pomniejszona o odpis aktualizacyjny).

2.10. Wynik z tytułu opłat i prowizji

Opłaty i prowizje, które nie są rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej, lecz są rozliczane w czasie metodą liniową lub rozpoznawane jednorazowo, są ujmowane w pozycji wynik z tytułu opłat i prowizji.

Do przychodów rozliczanych w czasie metodą liniową zaliczane są w szczególności prowizje otrzymywane od kredytów w rachunkach bieżących, kredytów odnawialnych, zobowiązań udzielonych (gwarancje, linie kredytowe).

Opłaty za zobowiązanie się Grupy do udzielenia kredytu lub pożyczki (prowizje od wystawionych promes), są odraczane i z chwilą powstania aktywów finansowych są rozliczane, jako element efektywnej stopy procentowej lub liniowo.

Przychody z umów z klientami obejmują zarówno opłaty i prowizje, które są rozliczane w czasie metodą liniową (w trakcie świadczenia usługi) jak i rozpoznawane jednorazowo. Przychody są mierzone na podstawie wynagrodzenia Grupy określonego w umowach z klientami i nie obejmują kwot zebranych w imieniu osób trzecich. Grupa ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi.

Kredyty i pożyczki

Z tytułu umów kredytowych Grupa generuje w szczególności przychody za gotowość do wypłaty finansowania w ramach przyznanych limitów kredytowych, które są rozpoznawane w rachunku zysków i strat liniowo przez okres, na który przyznano limit. Dla umów bez określonego harmonogramu spłaty, w przypadku kredytów odnawialnych opłaty z tytułu każdorazowego uruchomienia transzy kredytu są rozpoznawane przez średni oczekiwany okres ich spłaty. W ramach niektórych umów kredytowych Grupa otrzymuje prowizje za gotowość lub zaangażowanie, których wysokość kalkulowana jest w oparciu o salda kredytów w określonym momencie trwania umowy kredytowej. Pomimo, iż częściowo są to wynagrodzenia za świadczenie usług, w ramach których klienci czerpią korzyści w sposób ciągły, z uwagi na istotną niepewność szacunku dotyczącego salda kredytu w określonym momencie w przyszłości, Grupa rozpoznaje tego typu przychody w momencie, kiedy podstawa jego naliczenia jest pewna.

Karty debetowe i kredytowe

W ramach umów o karty debetowe zawarte z klientami, Grupa rozpoznaje przychody z tytułu różnych typów opłat i prowizji. Najczęściej są to czynności, w ramach których Grupa wykonuje swoje zobowiązanie do świadczenia usług w danym momencie czasu, w którym klient jednorazowo czerpie z nich korzyści, należne za nie wynagrodzenie Grupa ujmuje w przychodach jednorazowo. Przykładem są opłaty za wydanie karty, za sprawdzenie salda konta w bankomacie, za wypłatę gotówki w bankomacie. Obok jednorazowych opłat za czynności bankowe, analogicznych do opisanych wyżej dla kart debetowych, Grupa otrzymuje roczne opłaty za korzystanie z kart kredytowych sprzedawanych przez Grupę wraz z odrębnymi usługami, między innymi ubezpieczeniem karty. Grupa alokuje wynagrodzenie do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia i rozpoznaje prowizje w okresie świadczenia usług.

Zobowiązania do udzielenia kredytów i pożyczek

Grupa pobiera prowizję za gotowość do udzielenia kredytu lub pożyczki, która stanowi odrębne wynagrodzenie od prowizji otrzymywanych od kredytów w momencie ich uruchomienia, takich jak prowizje przygotowawcze. Pomimo świadczenia usługi

w czasie, Grupa rozpoznaje przychód z tytułu tej prowizji dopiero w momencie podjęcia decyzji dotyczącej uruchomienia, bądź nie, kredytu, ponieważ na moment jej pobrania nie jest możliwe oszacowanie okresu, przez który należy rozkładać należne wynagrodzenie.

Pośrednictwo w sprzedaży produktów inwestycyjnych oraz zarządzanie aktywami

Grupa pośredniczy w sprzedaży jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych na rzecz BNP Paribas Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. („TFI”), za które otrzymuje część prowizji pobieranej za sprzedaż od klientów. Grupa ujmuje przychód miesięcznie w oparciu o wolumen sprzedaży z danego miesiąca. Dodatkowo Grupa otrzymuje od TFI wynagrodzenie zmienne stanowiące część prowizji za zarządzanie aktywami powstałymi w wyniku sprzedaży jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, którą TFI pobiera od klientów. Wynagrodzenie Grupy uzależnione jest od wyceny składników aktywów w portfelu pod zarządzaniem. Grupa ujmuje przychód na koniec miesiąca w oparciu o własne szacunki w obszarze wyceny aktywów pod zarządzaniem, które nie implikują potencjalnego istotnego odwrócenia przychodu w momencie rozliczenia przychodu z TFI.

Pośrednictwo w sprzedaży ubezpieczeń

Grupa za pełnienie funkcji agenta w sprzedaży ubezpieczeń na rzecz spółki ubezpieczeniowej uprawniony jest do uczestniczenia w podziale zysku spółki, na rzecz której uczestniczy w pośrednictwie. Grupa rozpoznaje przychód kwartalnie w oparciu o okresowe wyniki spółki ubezpieczeniowej w wysokości, która nie będzie podlegała istotnemu odwróceniu w przyszłości.

Ujmowanie przychodów i kosztów ubezpieczeniowych (bancassurance)

Bezpośrednie powiązanie produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym występuje w szczególności, gdy jest spełniony co najmniej jeden z dwóch warunków - instrument finansowy jest oferowany przez Grupę zawsze z produktem ubezpieczeniowym lub produkt ubezpieczeniowy jest oferowany przez Grupę wyłącznie z instrumentem finansowym, tj. nie ma możliwości zakupu w Banku produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez zakupu produktu łączonego z instrumentem finansowym.

Ujmowanie przychodów z tytułu bancassurance dla transakcji powiązanych

W przypadku, gdy produkt ubezpieczeniowy jest bezpośrednio powiązany z instrumentem finansowym opłaty uzyskiwane przez Bank z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego stanowią integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego instrumentu finansowego.

Wynagrodzenie z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych dla produktów bezpośrednio powiązanych z instrumentami finansowymi wycenianymi według zamortyzowanego kosztu jest rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej i ujmowane w przychodzie odsetkowym w przypadku składki jednorazowej, lub ujmowane w przychodzie prowizyjnym miesięcznie w przypadku składki miesięcznej.

Wynagrodzenie z tytułu wykonywania usługi pośrednictwa, którą ocenia się pod kątem treści ekonomicznej, ujmuje się w przychodach z tytułu prowizji w momencie sprzedaży produktu ubezpieczeniowego lub jego odnowienia, jeśli jest istotne.

Ujmowanie kosztów z tytułu bancassurance dla transakcji powiązanych

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego są rozliczane zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów jako element zamortyzowanego kosztu instrumentu finansowego, jeżeli całość przychodów związanych ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego będzie rozliczana metodą efektywnej stopy procentowej lub odpowiednio w proporcji zastosowanej przy podziale przychodów na rozpoznawane w ramach kalkulacji kosztu zamortyzowanego i przychodów rozpoznawanych jednorazowo lub rozliczanych w czasie jako wynagrodzenie z tytułu wykonywania usługi pośrednictwa, jeżeli dokonano takiego podziału.

Ujmowanie przychodów i kosztów z tytułu bancassurance dla transakcji niepowiązanych

W przypadku, gdy instrument finansowy oraz produkt ubezpieczeniowy stanowią transakcje niepowiązane, wynagrodzenie Grupy z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego ujmowane jest oddzielnie od wynagrodzenia z tytułu instrumentu finansowego.

Wynagrodzenie z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego, które nie wymaga od Grupy świadczenia jakichkolwiek innych usług w okresie posprzedażowym jest rozpoznawane jako przychody w dniu rozpoczęcia obowiązywania bądź odnowienia polisy ubezpieczeniowej. Przychód ujmuje się w przychodach z tytułu prowizji.

Wynagrodzenie za usługi świadczone przez Grupę w okresie życia produktu ubezpieczeniowego jest odraczane w czasie i ujmowane w przychodach Grupy według stopnia zaawansowania świadczonej usługi. Zasada stopnia zaawansowania usługi na dzień bilansowy jest stosowana wyłącznie w przypadku, gdy wynik transakcji dotyczącej świadczenia usług można w sposób wiarygodny oszacować. W przypadku, gdy Grupa nie może dokładnie określić liczby działań wykonywanych w określonym przedziale czasu lub poziomie zwrotów, przychody z tytułu wykonywanych usług lub czynności wynikających z produktu ubezpieczeniowego zaoferowanego przez Grupę ujmuje się w oparciu o metodę liniową (równomiernie) w okresie życia produktu ubezpieczeniowego, o ile nie istnieją dowody na to, że inna metoda w lepszy sposób zobrazuje stopień zaawansowania realizacji.

2.11. Przychód z tytułu dywidend

Dochód z tytułu dywidendy jest ujmowany w rachunku zysków i strat w momencie ustalenia praw do jej otrzymania przez Grupę.

2.12. Wynik z działalności handlowej

Wynik z tytułu działalności handlowej uwzględnia wszystkie przychody i koszty wynikające ze zmiany wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych klasyfikowanych jako aktywa oraz zobowiązania finansowe wycenione w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz przychody i koszty odsetkowe od instrumentów pochodnych, za wyjątkiem instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń.

Pozycja ta obejmuje również zyski i straty z przeliczenia aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych (rewaluacji).

2.13. Wynik z działalności inwestycyjnej

W pozycji wynik z działalności inwestycyjnej prezentowane są przychody oraz koszty z tytułu aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz przychody i koszty z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, z wyjątkiem odsetek.

2.14. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

W pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych Grupa przedstawia pozycje niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością operacyjną.

Grupa ujmuje w powyższej pozycji głównie wynik z tytułu sprzedaży i likwidacji aktywów trwałych, przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych, otrzymane i zapłacone odszkodowania, przychody i koszty z tytułu innych usług niezwiązanych z podstawową działalnością Grupy.

W ramach pozostałych przychodów operacyjnych ujmowane są również przychody z tytułu umów z klientami z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów i usług oferowanych przez inne jednostki (w tym spółki należące do Grupy Kapitałowej Banku) lub refakturowania kosztów poniesionych przez Bank na inne jednostki (w takim przypadku z uwagi na działanie w charakterze agenta Bank prezentuje wynik netto).

2.15. Podatek dochodowy

Obciążenie wyniku finansowego brutto obejmuje podatek bieżący do zapłaty oraz obciążenie/uznanie z tytułu zmiany aktywa/rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwoty przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na koniec okresu sprawozdawczego.

2.16. Klasyfikacja oraz wycena aktywów i zobowiązań finansowych

Klasyfikacja i wycena aktywów finansowych

Grupa zgodnie z MSSF 9, aktywa finansowe kwalifikuje w momencie ich początkowego ujęcia do następujących kategorii wyceny:

- aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Klasyfikacja aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9 jest uzależniona od:

- modelu biznesowego w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, oraz
- charakterystyki umownych przepływów pieniężnych, tj. od tego, czy umowne przepływy pieniężne stanowią wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (ang. Solely payments of principal and interest, „SPPI”).

Niezależnie od powyższego istnieje opcja nieodwołalnego wyznaczenia w momencie początkowego ujęcia składnika aktywów finansowych do wyceny według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (który przy braku tej opcji byłby zaklasyfikowany jako wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub wartości godziwej przez inne całkowite dochody), jeżeli prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji eliminując lub znacząco zmniejszając niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania aktywów lub zobowiązań lub związanych z nimi zysków i strat. Grupa nie wyznaczyła żadnych składników aktywów finansowych do wyceny według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat w momencie początkowego ujęcia.

Inwestycje w instrumenty kapitałowe wycenia się według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. W momencie początkowego ujęcia można dokonać nieodwołalnego wyboru dotyczącego ujmowania w innych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez Grupę w ramach połączenia jednostek zgodnie z MSSF 3. W przypadku wykorzystania opcji wyceny według wartości godziwej przez inne całkowite dochody w rachunku zysków i strat ujmuje się wyłącznie dywidendy wynikające z tej inwestycji. Zyski lub straty z wyceny ujęte w innych całkowitych dochodach nie podlegają reklasyfikacji do rachunku zysków i strat. W przypadku inwestycji kapitałowych Grupa nie skorzystała z opcji wyceny według wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Modele biznesowe

Grupa klasyfikuje swoje aktywa finansowe do trzech modeli biznesowych, biorąc pod uwagę cel utrzymywania instrumentu finansowego:

Model 1: Uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych

W ramach Modelu 1 nadrzędnym celem biznesowym jest pozyskiwanie korzyści z umownych przepływów pieniężnych z powstałych lub nabytych aktywów finansowych.

Model 2: Uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych oraz sprzedaż aktywów finansowych

W ramach Modelu 2 zarówno otrzymywanie umownych przepływów pieniężnych jak i sprzedaż nabytych lub wytworzonych aktywów finansowych stanowią integralne elementy realizacji celu biznesowego portfela.

Model 3: Pozostałe aktywa finansowe niezaklasyfikowane do modelu 1 ani modelu 2

W sytuacji, kiedy określone grupy aktywów finansowych nie zostały nabyte lub wytworzone w ramach Modelu 1 oraz Modelu 2, powinny zostać zaklasyfikowane do Modelu 3. Najczęściej Model 3 będzie odnosił się do strategii, która zakłada realizację przepływów pieniężnych ze sprzedaży aktywów finansowych bądź do portfeli, które są zarządzane w oparciu o ich wartość godziwą.

Aktywa nabyte lub udzielone z rozpoznaną utratą wartości (aktywa POCI)

Dodatkowo Grupa wyodrębnia kategorię aktywów nabytych lub udzielonych z utratą wartości. Aktywa POCI to aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, które w momencie początkowego ujęcia są dotknięte utratą wartości. W momencie początkowego ujęcia aktywa POCI ujmowane są według wartości godziwej. Po początkowym ujęciu aktywa POCI wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe do ustalenia wartości zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych oraz przychodów odsetkowych generowanych przez te aktywa – stopę CEIR. W przypadku ekspozycji POCI zmiana oczekiwanych strat kredytowych - w całym okresie życia - w stosunku do szacowanych na datę ich początkowego ujęcia ujmowana jest w rachunku zysków i strat. Aktywa finansowe, które zostały zaklasyfikowane jako POCI w momencie początkowego ujęcia, powinny być traktowane jako POCI we wszystkich następujących okresach do momentu wyłączenia ze sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy.

Test umownych przepływów pieniężnych

Na potrzeby dokonania klasyfikacji i późniejszej wyceny aktywów finansowych Grupa dokonuje weryfikacji, czy przepływy pieniężne z określonego instrumentu stanowią wyłącznie spłaty kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Na potrzeby dokonania oceny charakterystyki przepływów pieniężnych, kwota główna definiowana jest jako wartość godziwa aktywa finansowego na moment początkowego ujęcia. Odsetki definiowane są jako odzwierciedlenie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka kredytowego związanego z niespłaconą częścią kwoty głównej oraz innych ryzyk i kosztów związanych ze standardową umową kredytową (np. ryzykiem płynności czy kosztami administracyjnymi) oraz marży.

Podczas dokonywania oceny, czy kontraktowe przepływy pieniężne stanowią jedynie spłaty kwoty głównej oraz odsetek, Grupa poddaje analizie przepływy pieniężne instrumentu wynikające z umowy, tj. czy umowa zawiera jakiegokolwiek zapisy, które mogłyby zmienić termin dokonywania płatności kontraktowych lub ich kwotę w taki sposób, iż z ekonomicznego punktu widzenia nie będą one stanowiły jedynie spłat kwoty głównej oraz odsetek od niespłaconej części głównej.

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany według zamortyzowanego kosztu, jeśli spełnione są łącznie następujące warunki:

- składnik aktywów jest utrzymywany przez Grupę zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymanie aktywów dla uzyskania umownych przepływów pieniężnych,
- warunki umowne składnika aktywów finansowych reprezentują umowne przepływy pieniężne, które stanowią wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek.

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeśli spełnione są łącznie następujące warunki:

- składnik aktywów jest utrzymywany przez Grupę zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie umownych przepływów pieniężnych, jak i sprzedaż aktywów,
- warunki umowne składnika aktywów finansowych reprezentują umowne przepływy pieniężne, które stanowią wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek.

Pozostałe składniki aktywów finansowych są wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Modyfikacje aktywów finansowych

Jeżeli warunki umowy aktywa finansowego ulegają zmianie, Grupa dokonuje oceny, czy przepływy pieniężne generowane przez zmodyfikowane aktywo różnią się istotnie od tych generowanych przez to aktywo przed modyfikacją warunków jego umowy. W przypadku zidentyfikowania istotnej różnicy, pierwotne aktywo finansowe zostaje usunięte ze sprawozdania z sytuacji finansowej, a zmodyfikowane aktywo finansowe uznaje się za „nowe” aktywo finansowe, które zostaje ujęte w księgach w jego wartości godziwej oraz następuje kalkulacja nowej efektywnej stopy procentowej zastosowanej do nowego aktywa.

Jeżeli przepływy pieniężne generowane przez zmodyfikowane aktywo nie różnią się istotnie od pierwotnych przepływów pieniężnych, modyfikacja nie powoduje usunięcia aktywa finansowego ze sprawozdania z sytuacji finansowej. Grupa dokonuje ponownej kalkulacji wartości bilansowej brutto takiego aktywa w oparciu o zmodyfikowane umowne przepływy pieniężne zdyskontowane oryginalną efektywną stopą procentową.

Ocena, czy dana modyfikacja aktywów finansowych jest modyfikacją istotną czy nieistotną zależy od spełnienia kryteriów jakościowych.

Jeżeli istnieją dowody na to, że zmodyfikowany składnik aktywów finansowych jest przy początkowym ujęciu dotknięty utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, należy wyliczyć efektywną stopę procentową skorygowaną o ryzyko kredytowe owego składnika aktywów finansowych.

Utrata wartości aktywów finansowych

Wymogi MSSF 9 odnoszące się do utraty wartości opierają się na modelu oczekiwanej straty kredytowej.

Grupa stosuje podejście trzyetapowe do wyceny oczekiwanych strat kredytowych z tytułu instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, co do których nie stwierdzono utraty wartości na moment początkowego ujęcia. W następstwie zmian jakości kredytowej od momentu początkowego ujęcia aktywa finansowe przechodzą pomiędzy następującymi trzema fazami:

i) Faza 1: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w horyzoncie 12 -miesięcy

W przypadku, gdy ryzyko kredytowe nie wzrosło w znaczącym stopniu od momentu początkowego ujęcia oraz nie została zaobserwowana utrata wartości kredytu od momentu udzielenia, Grupa rozpoznaje odpis z tytułu oczekiwanej straty kredytowej powiązany z prawdopodobieństwem niespłacenia zobowiązania w ciągu kolejnych 12 miesięcy. Przychód odsetkowy od takich aktywów rozpoznawany jest od wartości bilansowej brutto (zamortyzowanego kosztu przed korektą z tytułu odpisu z tytułu strat kredytowych) z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej.

ii) Faza 2: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych na cały okres udzielonego finansowania – istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia oraz brak zaobserwowanej utraty wartości składnika aktywów finansowych

W przypadku ekspozycji, dla której od momentu początkowego ujęcia w znaczącym stopniu wzrosło ryzyko kredytowe, ale nie została zaobserwowana utrata wartości składnika aktywów finansowych, tworzony jest odpis z tytułu oczekiwanej straty kredytowej na cały okres udzielonego finansowania. Przychód odsetkowy od takich aktywów rozpoznawany jest od wartości bilansowej brutto (zamortyzowanego kosztu przed korektą z tytułu odpisu z tytułu strat kredytowych) z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej.

iii) Faza 3: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych na cały okres składnika aktywów finansowych – utrata wartości składnika aktywów finansowych

Składnik aktywów finansowych jest dotknięty utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe na skutek wydarzenia lub wydarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu danego składnika aktywów. Na aktywa finansowe, dla których zaobserwowano utratę wartości, jest tworzony odpis z tytułu oczekiwanej straty kredytowej na cały okres udzielonego finansowania, zaś przychody odsetkowe są rozpoznawane od wartości bilansowej netto (po korekcie odpisu z tytułu strat kredytowych) z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy od momentu początkowego ujęcia wystąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego dla aktywów finansowych, poprzez porównanie ryzyka niespłacenia kredytu w czasie oczekiwanego okresu udzielonego finansowania na dzień bilansowy oraz na datę początkowego ujęcia stosując m. in. wewnętrzny system oceny ryzyka kredytowego, zewnętrzne ratingi kredytowe, informacje o opóźnieniu w spłatach oraz informacje pochodzące z wewnętrznych systemów monitoringu ryzyka kredytowego takie jak listy ostrzegawcze i informacje o restrukturyzacji.

Grupa ocenia, czy ryzyko kredytowe wzrosło w znaczącym stopniu na podstawie oceny indywidualnej i grupowej. W celu dokonania kalkulacji utraty wartości w ujęciu grupowym, składniki aktywów finansowych są dzielone na homogeniczne grupy produktów na podstawie wspólnych cech ryzyka kredytowego, biorąc pod uwagę rodzaj instrumentu, rating ryzyka kredytowego, datę ujęcia pierwotnego, pozostały okres zapadalności, gałąź przemysłu, położenie geograficzne kredytobiorcy oraz inne istotne czynniki.

Wartość oczekiwanej straty kredytowej jest mierzona jako wartość bieżąca wszystkich niedoborów przepływów pieniężnych w ciągu oczekiwanego życia składnika aktywów finansowych ważona prawdopodobieństwem niewykonania zobowiązania, oraz

zdyskontowana z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej. Niedobór przepływów pieniężnych jest różnicą pomiędzy wszystkimi kontraktowymi przepływami pieniężnymi należnymi Grupie, oraz wszystkimi przepływami pieniężnymi, które Grupa spodziewa się otrzymać. Wartość oczekiwanej straty kredytowej jest ujmowana w rachunku zysków lub strat w pozycji odpisów z tytułu utraty wartości.

Grupa bierze pod uwagę historyczne dane dotyczące strat kredytowych i dostosowuje je do bieżących obserwowalnych danych. Ponadto, Grupa stosuje racjonalne i uzasadnione prognozy przyszłej sytuacji gospodarczej, w tym własny osąd oparty na doświadczeniu, mając na celu oszacowanie oczekiwanych strat kredytowych. MSSF 9 wprowadza zastosowanie do kalkulacji odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych czynników makroekonomicznych, do których należą np. bezrobocie, stopy procentowe, produkt krajowy brutto, inflacja, ceny nieruchomości komercyjnych, kursy walutowe, indeksy giełdowe, wskaźniki płac. MSSF 9 wymaga także dokonania oceny zarówno obecnego, jak i prognozowanego kierunku cykli ekonomicznych. Włączenie informacji prognozowanych do kalkulacji odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych zwiększa poziom osądu, w jakim stopniu powyższe czynniki makroekonomiczne wpłyną na oczekiwane straty kredytowe. Metodologia i założenia, w tym wszelkie prognozy przyszłej sytuacji gospodarczej, są regularnie monitorowane.

Jeśli w następnym okresie odpis na oczekiwane straty kredytowe ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, wówczas uprzednio ujęty odpis z tego tytułu odwraca się poprzez skorygowanie odpisu na oczekiwane straty kredytowe. Kwotę odwróconego odpisu na oczekiwane straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Dla instrumentów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, wycena oczekiwanej straty kredytowej jest oparta na trzyetapowym podejściu, tak jak w przypadku aktywów finansowych wycenianych zamortyzowanym kosztem. Grupa ujmuje kwoty odpisu z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, wraz z odpowiadającą wartością ujętą w innych całkowitych dochodach, bez obniżenia wartości bilansowej aktywów (tj. wartości godziwej) w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Klasyfikacja i wycena zobowiązań finansowych

Zobowiązania finansowe w dniu ich nabycia lub powstania zalicza się do następujących kategorii:

- zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- pozostałe zobowiązania finansowe (wyceniane według zamortyzowanego kosztu).

Zobowiązania finansowe – inne niż zobowiązania wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat – wyceniane są po początkowym ujęciu według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Jeżeli dla zobowiązania finansowego nie można ustalić harmonogramu przepływów pieniężnych, a więc także rzetelnie ustalić efektywnej stopy procentowej, zobowiązanie to wycenia się według kwoty wymaganej zapłaty.

Kompensowanie

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i przedstawia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli występuje bieżące możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz Grupa ma zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania.

Sekurytyzacja

W grudniu 2017 roku Bank dokonał transakcji sekurytyzacji portfela kredytów gotówkowych oraz samochodowych spółki zależnej SPV. Zawarta transakcja jest sekurytyzacją tradycyjną i rewolwingową polegającą na przeniesieniu prawa własności sekurytyzowanych wierzytelności na rzecz spółki SPV.

Spółka ta wyemitowała, na bazie sekurytyzowanych aktywów, obligacje zabezpieczone poprzez zastaw rejestrowy na majątku SPV.

Grupa dokonała kompleksowej analizy transakcji uznając, że w świetle zapisów MSSF 9 warunki umowne sekurytyzacji nie spełniają przesłanek do usunięcia sekurytyzowanych aktywów ze sprawozdania finansowego Grupy. Na dzień zawarcia transakcji Grupa bezzwrotnie otrzymała od SPV wynagrodzenie początkowe odpowiadające całkowitemu nominalowi sekurytyzowanego portfela kredytów. W transakcji zastosowano mechanizm odroczonego wynagrodzenia płatnego na rzecz Grupy przez SPV. Wynagrodzenie odroczone odpowiada wynikowi SPV po uregulowaniu kosztów finansowania i działalności. Poprzez zastosowany mechanizm wynagrodzenia odroczonego Grupa zachowuje zasadniczo całe ryzyko i korzyści związane z przekazanymi kredytami. Odroczone wynagrodzenie Grupy zgodnie z przewidywaniami będzie pochłaniać całą zmienność przepływów pieniężnych z portfeli sekurytyzowanych kredytów. Grupa ponosi to ryzyko zmienności, gdyż wypłata wynagrodzenia odroczonego przez SPV na rzecz Grupy jest w całości podporządkowana zobowiązaniom SPV wobec inwestorów z tytułu finansowania.

W związku z powyższym Grupa rozpoznaje zobowiązanie z tytułu przepływów z tytułu sekurytyzacji, które wycenia efektywną stopą procentową skalkulowaną w oparciu o przyszłe płatności SPV z tytułu zobowiązań wynikających z wyemitowanych obligacji. Transakcja sekurytyzacji została opisana w nocie 45 Sekurytyzacja.

Umowy sprzedaży i odkupu

Papiery wartościowe sprzedawane przy jednoczesnym zawarciu powiązanej umowy odkupu (transakcje „repo” oraz „sell buy back”) nie są wyłączone ze sprawozdania z sytuacji finansowej. Zobowiązanie wobec kontrahenta ujmuje się jako zobowiązania finansowe w pozycji „Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu”. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (transakcje „reverse repo” oraz „buy sell back”) ujmuje się w pozycji „Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu”. Różnicę pomiędzy ceną sprzedaży a ceną odkupu traktuje się jako odsetki i nalicza metodą efektywnej stopy procentowej przez okres obowiązywania umowy.

Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych wyceniane są w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy według ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Zasady ujmowania i wyłączenia ze sprawozdania z sytuacji finansowej

Grupa ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w przypadku, gdy staje się stroną umowy takiego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów finansowych ujmuje się w dacie zawarcia transakcji stanowiącej datę zobowiązania się Grupy do nabycia lub sprzedaży danego składnika aktywów finansowych. Standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży aktywów finansowych stanowią transakcje, których warunki umowy wymagają dostarczenia składnika aktywów w okresie wynikającym z obowiązujących regulacji lub konwencji przyjętych na danym rynku. Standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży dotyczą w szczególności transakcji walutowych FX spot, nogi spotowej w transakcjach FX swap oraz transakcji kupna i sprzedaży papierów wartościowych, gdzie zwyczajowo pomiędzy dniem zawarcia transakcji, a dniem jej rozliczenia upływają dwa dni robocze, za wyjątkiem transakcji z przyrzeczeniem odkupu. Grupa wyłącza składnik aktywów finansowych z sytuacji finansowej w momencie, gdy:

- wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych;
- Grupa przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych.

Przeniesienie ma miejsce:

- w transakcji, w której Grupa przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane ze składnikiem aktywów finansowych lub
- zatrzymuje umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, ale przyjmuje umowny obowiązek przekazania tych przepływów jednostce spoza Grupy.

2.17. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale (lub grupy aktywów do zbycia) zaklasyfikowane jako przeznaczone do zbycia wyceniane są według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

Aktywa trwale i grupy aktywów klasyfikowane są jako przeznaczone do zbycia, jeżeli ich wartość bilansowa będzie odzyskana w wyniku transakcji sprzedaży. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny w swoim obecnym stanie do natychmiastowej sprzedaży. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa Grupy do zakończenia transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Działalność zaniechana to część składowa Grupy, która została zbyta albo sklasyfikowana jako „przeznaczona do sprzedaży” i (a) stanowi ważny rodzaj lub obszar terytorialny działalności; (b) wchodzi w skład pojedynczego skoordynowanego planu zbycia ważnego rodzaju lub obszaru terytorialnego działalności lub (c) stanowi jednostkę zależną przejętą wyłącznie w celu późniejszej odsprzedaży.

Jako aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży Grupa przedstawia aktywa trwale przejęte za długi, o ile spełniają one wymogi MSSF 5 opisane powyżej.

2.18. Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości, które traktowane są jako źródło przychodów z czynszów lub / i utrzymywane są w posiadaniu ze względu na spodziewany wzrost ich wartości.

Nieruchomość inwestycyjną ujmuje się w aktywach wtedy i tylko wtedy, gdy:

- uzyskanie przez jednostkę przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z tą nieruchomością jest prawdopodobne, oraz
- można wiarygodnie wycenić jej cenę nabycia lub koszt wytworzenia.

W momencie początkowego ujęcia nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji.

Grupa przyjęła zasadę, iż na kolejne dni bilansowe nieruchomości inwestycyjne wyceniane są w wartości godziwej.

Zysk wynikający ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej jest ujmowany w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach operacyjnych w okresie, w którym zmiana nastąpiła, natomiast strata w pozostałych kosztach operacyjnych w okresie, w którym nastąpiła zmiana.

Nieruchomości i grunty przejęte za długi są ujmowane jako nieruchomości inwestycyjne chyba, że spełniają kryteria zaliczenia do aktywów trwałych przeznaczonych do zbycia.

2.19. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości, przynajmniej raz w roku. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Amortyzacja”.

Z wyjątkiem prac rozwojowych, wartości niematerialne wytworzone przez Grupę we własnym zakresie nie są ujmowane w aktywach, a nakłady poniesione na ich wytworzenie są ujmowane w ciężar rachunku zysków i strat za ten rok, w którym zostały poniesione.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych ocenia się co roku, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości.

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania. Koszty związane z tworzeniem lub utrzymaniem programów komputerowych spisywane są w koszty z chwilą poniesienia. Koszty bezpośrednio związane z wytworzeniem dających się zidentyfikować i unikatowych programów komputerowych kontrolowanych przez Grupę, które prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające te koszty i będą uzyskiwane przez więcej niż jeden rok, ujmuje się jako wartości niematerialne. Koszty bezpośrednio obejmują koszty osobowe związane z tworzeniem oprogramowania i odpowiednią część odnośnych kosztów ogólnych. Koszty związane z tworzeniem oprogramowania uwzględnione w wartości początkowej aktywa amortyzowane są przez szacowany okres użytkowania.

Amortyzację wartości niematerialnych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej lub wartości przeszacowanej przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup wartości niematerialnych wynoszą:

- licencje 14,0 – 50,0%
- autorskie prawa majątkowe 20,0 – 50,0%

Weryfikacji okresów użytkowania wartości niematerialnych dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty.

Amortyzowane wartości niematerialne są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa jest niezwłocznie obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej wartości niematerialnych pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Zyski i straty z tytułu zbycia wartości niematerialnych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych.

2.20. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany istotnych części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej pomniejszonej o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

- budynki i nakłady w obcych środkach trwałych 1,5 – 10,0%
- maszyny i urządzenia 10,0 – 20,0%
- zespoły komputerowe 20,0%

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych dokonuje się na każdy koniec okresu sprawozdawczego i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty.

Amortyzowane środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości co najmniej raz w roku oraz zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego jest niezwłocznie obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od bieżącej wartości bilansowej danego składnika aktywów, w ciężar rachunku zysków i strat tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości.

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych.

2.21. Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa dokonała wyboru polityki rachunkowości w zakresie rachunkowości zabezpieczeń i zdecydowała o kontynuacji stosowania przepisów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 „Instrumenty Finansowe: Ujmowanie i wycena” do czasu zakończenia przez Radę Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości prac nad wytycznymi dla rachunkowości zabezpieczeń w ujęciu makro (ang. macro hedging).

Rachunkowość zabezpieczeń ujmuje wpływające na rachunek zysków i strat skutki kompensowania zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej. Zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości zabezpieczeń, Grupa wyznacza pewne instrumenty pochodne jako zabezpieczenie wartości godziwej oraz przyszłych przepływów pieniężnych określonych składników aktywów, pod warunkiem spełnienia określonych w MSR 39 kryteriów. Rachunkowość zabezpieczeń stosuje się w Grupie do powiązania zabezpieczającego, gdy spełnione są wszystkie następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez Grupę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób, w jaki Grupa będzie oceniała efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej (lub przepływów pieniężnych) wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na rachunek zysków i strat,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Zabezpieczenia wartości godziwej (fair value hedge)

Zmiany w wycenie według wartości godziwej instrumentów finansowych wyznaczonych jako pozycje zabezpieczane odnoszone są – w części wynikającej z zabezpieczanego ryzyka – do rachunku zysków i strat. W pozostałej części zmiany wyceny bilansowej księgowane są zgodnie z ogólnymi zasadami dla danej klasy instrumentów finansowych.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej zmiana w wycenie pozycji zabezpieczanych prezentowana jest w pozycji *Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i zabezpieczającej dla macro fair value hedge* lub jako korekta wartości bilansowej danej pozycji zabezpieczanej dla micro fair value hedge.

Zmiany w wycenie według wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako instrument zabezpieczający w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej są w całości księgowane w rachunku zysków i strat w tej samej pozycji, w której są prezentowane wyniki zmiany wartości pozycji zabezpieczanej, tj. w pozycji *Wynik na rachunkowości zabezpieczeń*.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych (cash flow hedge)

Efektywną część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach. Zysk lub stratę dotyczącą części nieefektywnej wykazuje się w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Kwoty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zalicza się do przychodów lub kosztów tych samych okresów, w których zabezpieczana pozycja wpłynie na rachunek zysków i strat.

W przypadku, gdy instrument zabezpieczający wygaś albo został sprzedany, lub gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wszelkie łączne zyski lub straty wykazywane w tym momencie w pozostałych całkowitych dochodach pozostają w pozostałych całkowitych dochodach, do momentu ujęcia w rachunku zysków i strat prognozowanej transakcji. Jeżeli zawarcie prognozowanej transakcji nie jest już uznawane za prawdopodobne, łączne zyski i straty wykazane w pozostałych całkowitych dochodach są niezwłocznie przenoszone do rachunku zysków i strat.

2.22. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazywane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych według wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Zwiększenie się rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe z tytułu odsetek.

Rezerwę na koszty restrukturyzacji tworzy się, gdy spełnione są ogólne kryteria ujmowania rezerw jak również szczegółowe kryteria dotyczące powstania obowiązku tworzenia rezerwy na koszty restrukturyzacji określone w MSR 37. W szczególności, zwyczajowo oczekiwany obowiązek przeprowadzenia restrukturyzacji powstaje tylko wówczas, gdy Grupa posiada szczegółowy, formalny plan restrukturyzacji oraz wzbudził uzasadnione oczekiwanie u stron, których plan dotyczy, że przeprowadzi działania restrukturyzacyjne poprzez rozpoczęcie wdrażania planu lub ogłoszenie głównych elementów planu tymże stronom.

Szczegółowy plan restrukturyzacji określa co najmniej działalność, lub część działalności, której ten plan dotyczy, podstawowe lokalizacje, które zostaną nim objęte, miejsce zatrudnienia, funkcje i przybliżoną liczbę pracowników, którzy mają uzyskać odszkodowania w zamian za zakończenie stosunku pracy, kwotę nakładów, które będą poniesione oraz termin, w jakim plan zostanie wdrożony.

Rezerwa na restrukturyzację obejmuje tylko takie bezpośrednie nakłady powstające w wyniku restrukturyzacji, które jednocześnie a) w sposób nieodzowny wynikają z restrukturyzacji oraz b) nie są związane z bieżącą działalnością jednostki gospodarczej.

Rezerwa na restrukturyzację nie obejmuje także przyszłych kosztów operacyjnych.

2.23. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Grupa na dzień rozpoczęcia leasingu jako leasingobiorca rozpoznaje zobowiązanie z tytułu leasingu (zobowiązanie do dokonywania płatności leasingowych) oraz składnik aktywów, który stanowi prawo do użytkowania przedmiotu leasingu przez okres trwania umowy leasingowej (prawo do użytkowania składnika aktywów).

Przy ustalaniu okresu leasingu, Grupa rozważa wszystkie istotne fakty i zdarzenia, powodujące istnienie zachęt ekonomicznych do skorzystania z opcji przedłużenia lub nie skorzystania z opcji wypowiedzenia. Grupa dokonuje ponownego oszacowania długości okresu leasingu w przypadku wystąpienia znaczącego zdarzenia lub znaczącej zmiany w okolicznościach, które mają wpływ na wcześniej dokonaną ocenę.

W przypadku umów zawartych na czas nieokreślony dotyczących placówek oddziałów Banku, Grupa przyjęła okres leasingu spójny z okresem amortyzacji nieumorzonych na dzień wdrożenia standardu inwestycji wykonanych w tych nieruchomościach, a w przypadku braku takich inwestycji okres 3 lat, biorąc pod uwagę istotne koszty związane ze zmianą lokalizacji oddziałów w trakcie ich funkcjonowania.

Grupa stosuje zwolnienia przewidziane w MSSF 16 i nie ujmuje składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania w przypadku leasingów krótkoterminowych oraz leasingów obejmujących składniki aktywów o niskiej wartości. Leasingi krótkoterminowe są definiowane jako leasingi, które na datę rozpoczęcia mają okres nie dłuższy niż 12 miesięcy (łącznie z okresami, na które można przedłużyć leasing, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tego prawa) i nie zawierają opcji kupna. Za składniki aktywów o niskiej wartości uważa się te, które, gdy są nowe, mają wartość nie wyższą niż 5 000 Euro.

W dacie rozpoczęcia leasingobiorca wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu na podstawie wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe dyskontuje się z zastosowaniem stopy procentowej leasingu, jeżeli stopę tę można z łatwością ustalić. W przeciwnym razie leasingobiorca stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy. Krańcowa stopa procentowa leasingobiorcy jest to stopa procentowa, jaką leasingobiorca musiałby zapłacić, aby na podobny okres i przy podobnych zabezpieczeniach pożyczyc środki niezbędne do zakupu składnika aktywów o podobnej wartości co składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w podobnym środowisku gospodarczym. Grupa wyznacza krańcową stopę procentową dla wszystkich typów umów na bazie średniej stopy finansowania w danej walucie.

W wycenie zobowiązań z tytułu leasingu uwzględnia się następujące elementy:

- stałe opłaty leasingowe pomniejszone o jakiegokolwiek należne zachęty leasingowe,
- zmienne opłaty leasingowe zależne od indeksu lub stawki,
- kwoty, które zgodnie z oczekiwaniami będą płatne przez leasingobiorcę z tytułu gwarantowanej wartości końcowej,
- cena realizacji opcji kupna, jeżeli istnieje wystarczająca pewność, że leasingobiorca z niej skorzysta,
- płatności z tytułu kar za zerwanie umowy leasingu, jeżeli okres umowy leasingu uwzględnia fakt, że leasingobiorca skorzysta z opcji rozwiązania umowy leasingu.

Opłaty zmienne, które nie zależą od indeksu lub stawki i nie mają określonego minimalnego poziomu, nie są wliczane do wartości zobowiązania z tytułu leasingu. Opłaty te są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie zaistnienia zdarzenia, które powoduje ich wymagalność.

W dacie rozpoczęcia leasingobiorca wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania według kosztu. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania powinien uwzględniać:

- wartość początkową zobowiązania z tytułu leasingu,
- opłaty leasingowe dokonane w momencie lub przed zawarciem umowy pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- wszelkie koszty początkowe poniesione przez leasingobiorcę oraz
- szacowane koszty demontażu i usunięcia bazowego składnika aktywów, które musi ponieść Grupa w związku ze składnikiem aktywów, którego dotyczy umowa, aby przywrócić miejsce, w jakim składnik jest zlokalizowany lub sam składnik aktywów do warunków wymaganych na podstawie umowy leasingu.

Po początkowym ujęciu prawo do użytkowania jest pomniejszane o umorzenie oraz łączne straty z tytułu utraty wartości oraz korygowane w związku z aktualizacją wyceny zobowiązania z tytułu leasingu w związku ze zmianami leasingu, nieskutkującymi koniecznością ujęcia odrębnego składnika leasingu.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane liniowo przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania bazowego składnika aktywów, chyba, że Grupa posiada wystarczającą pewność, że uzyska tytuł własności przed upływem okresu leasingu – wówczas prawo do użytkowania amortyzuje się od dnia rozpoczęcia leasingu do końca okresu użytkowania składnika aktywów.

Grupa jako leasingodawca

Umowy leasingowe, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej ujmowana jest wartość należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto. Ujmowanie przychodów z tytułu umów leasingu finansowego przebiega w sposób odzwierciedlający stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji leasingowej netto dokonanej przez Grupę w ramach leasingu finansowego.

Grupa nie oferuje produktów leasingu operacyjnego tj. takiego w jakim nie następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę.

2.24. Gwarancje finansowe

W momencie początkowego ujęcia umowę gwarancji finansowej wycenia się w wartości godziwej.

Gwarancje finansowe po początkowym ujęciu wyceniane są w wartości wyższej z:

- 1) kwoty odpisu aktualizującego ustalonego zgodnie z zasadami stosowanymi dla odpisów z tytułu utraty wartości dla aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie zgodnie z MSSF 9,
- 2) kwoty ujętej początkowo, pomniejszonej o skumulowaną kwotę dochodów ujmowanych zgodnie z zasadami MSSF 15.

W odniesieniu do zobowiązań do udzielenia pożyczki oraz umów gwarancji finansowych dzień, w którym Grupa staje się stroną nieodwołalnego zobowiązania, uznaje się za datę początkowego ujęcia do celów stosowania wymogów w zakresie utraty wartości.

2.25. Świadczenia pracownicze

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania wobec pracowników z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych, rezerwy na niewykorzystane urlopy, rezerwy na restrukturyzację zatrudnienia oraz rezerwy na programy motywacyjno-retencyjne. Rezerwy na odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne tworzone są metodą aktuarialną, co zostało opisane w notcie 3f i 11 niniejszego sprawozdania.

Pracownicy zatrudnieni w Grupie mają prawo do następujących świadczeń pracowniczych:

Odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne

Odprawy emerytalne, będące programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia, przysługują pracownikom, którzy przechodzą na zaopatrzenie emerytalne lub rentę inwalidzką. Do okresu pracy wlicza się wszystkie poprzednio zakończone okresy zatrudnienia na podstawie stosunku pracy.

Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów

Rezerwy na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe obliczane są jako iloczyn dziennej stawki wynagrodzenia zasadniczego i liczby dni zaległego urlopu wypoczynkowego na dzień bilansowy. Rezerwy na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe prezentowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

Świadczenia wynikające z programu zmiennych składników wynagrodzeń

W dniu 31 stycznia 2020 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło uchwałę w sprawie wprowadzenia Programu Motywacyjnego dla osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku (MRT).

Program zmiennych składników wynagrodzeń, który kierowany jest do: osób zajmujących stanowiska kierownicze mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku zgodnie z wytycznymi wynikającymi z Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.

Podstawą ustalenia wynagrodzenia zmiennego jest ocena wyników pracy osób objętych programem.

Zgodnie z obowiązującym programem wynagrodzenie zmienne jest podzielone na część nieodroczonej i odroczonej oraz część przyznawaną w formie instrumentu finansowego, którym są akcje Banku (rozliczanej zgodnie z MSSF 2) oraz pozostałą część przyznawaną w formie pieniężnej (rozliczanej zgodnie z MSR 19 „Świadczenia pracownicze”).

Przyznanie prawa do wynagrodzenia zmiennego wyrażonego w formie akcji Banku następuje poprzez wydanie warrantów subskrypcyjnych w liczbie odpowiadającej liczbie przyznanych akcji, jeden warrant uprawnia do objęcia jednej akcji. Wypłata wynagrodzenia zmiennego wyrażonego w formie akcji Banku, tj. objęcie akcji Banku w drodze realizacji praw z warrantów subskrypcyjnych, następuje po upływie okresu retencji

Okres odroczenia wynosi co najmniej 3 lata. W przypadku przypisania wynagrodzenia zmiennego w kwocie wyższej niż kwota uznana za szczególnie wysoką okres odroczenia wynosi maksymalnie 5 lat. Część odroczonej wynagrodzenia zmiennego jest podzielona na równe części odpowiednio do liczby lat okresu odroczenia.

Część programu płatna w gotówce wykazywana jest zgodnie z metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych i jest rozliczana w czasie w okresie nabywania przez pracowników uprawnień do tych świadczeń (tj. zarówno w okresie oceny rozumianym jako rok pracy, za który pracownicy otrzymują świadczenie, jak i w okresie odroczenia odpowiednich części tego świadczenia). Wartość świadczenia ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników w korespondencji z rachunkiem zysków i strat.

Zobowiązania wynikające z restrukturyzacji zatrudnienia

W związku z realizowanym procesem zwolnień grupowych w BNP Paribas Bank Polska S.A. realizowane były wypłaty z tytułu odpraw dla pracowników zwalnianych z inicjatywy pracodawcy oraz dla pracowników objętych programami odejść dobrowolnych.

Zobowiązania z tytułu programów motywacyjno-retencyjnych

Programy te zostały zrealizowane do dnia sprawozdawczego, za wyjątkiem części odroczonej dla osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku, zgodnie z obowiązującą w Banku polityką w tym zakresie

2.26. Kapitały

Zarejestrowany kapitał akcyjny

Zarejestrowany kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

Akcje własne

W przypadku nabycia akcji Banku przez Bank, zapłacona kwota pomniejsza kapitał własny jako akcje własne do momentu ich anulowania. W przypadku sprzedaży lub powtórnego przydziału tych akcji, otrzymana zapłata wykazywana jest w kapitale własnym.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ten tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, pomniejszonej o poniesione bezpośrednie koszty z nią związane.

Koszty bezpośrednio związane z emisją nowych akcji, po odliczeniu ewentualnego podatku dochodowego, pomniejszają ujęte w kapitale własnym wpływy z emisji.

Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały: zapasowy, rezerwy i fundusz ogólnego ryzyka tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

Inne pozycje kapitałów

Inne pozycje kapitałów tworzone są w wyniku:

- wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- zysków i strat aktuarialnych dotyczących świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia,
- wyceny instrumentów pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych w odniesieniu do efektywnej części zabezpieczenia.

2.27. Działalność powiernicza

BNP Paribas Bank Polska S.A. prowadzi działalność powierniczą w zakresie obsługi rachunków papierów wartościowych klientów.

Aktywa zarządzane w ramach działalności powierniczej nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie spełniają definicji aktywów Grupy.

2.28. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb sprawozdania z przepływów pieniężnych środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje wymagalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym: środki pieniężne w kasie oraz środki w Banku Centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania (rachunek bieżący), rachunek rezerwy obowiązkowej, należności od banków (w tym rachunki nostro).

3. WARTOŚCI SZACUNKOWE

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywane w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

a. Utrata wartości aktywów finansowych

Ocena utraty wartości aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9 wymaga oszacowań i przyjęcia założeń, szczególnie w obszarach oszacowań co do wartości i terminów przyszłych przepływów pieniężnych, wartości ustanowionych zabezpieczeń, czy oceny znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego.

Ocenie utraty wartości, zgodnie z MSSF 9, podlegają aktywa finansowe Banku wyceniane według zamortyzowanego kosztu oraz aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Rozpoznanie oczekiwanych strat kredytowych jest uzależnione od zmiany poziomu ryzyka kredytowego odnotowanej od momentu początkowego ujęcia składnika aktywów finansowych. Aktywa finansowe poddawane są ocenie w zakresie sprawdzenia, czy wystąpiły zdarzenia niewykonania zobowiązania.

Wymogi MSSF 9 odnoszące się do utraty wartości opierają się na modelu oczekiwanej straty kredytowej.

Bank stosuje trzyetapowe podejście do wyceny oczekiwanych strat kredytowych z tytułu instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu. W następstwie zmian jakości kredytowej zaobserwowanych od momentu początkowego ujęcia instrumenty finansowe mogą przechodzić pomiędzy następującymi trzema fazami:

i) Faza 1: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w horyzoncie 12 miesięcy

W przypadku gdy ryzyko kredytowe instrumentu finansowego nie wzrosło w istotnym stopniu od momentu ujęcia początkowego oraz nie wystąpiło zdarzenie niewykonania zobowiązania, Bank rozpoznaje odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w horyzoncie kolejnych 12 miesięcy.

ii) Faza 2: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w całym pozostałym oczekiwanym okresie trwania – brak zdarzenia niewykonania zobowiązania

W przypadku instrumentów finansowych, których ryzyko kredytowe wzrosło istotnie w okresie od początkowego ujęcia, ale nie wystąpiło zdarzenie niewykonania zobowiązania, tworzony jest odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w całym pozostałym oczekiwanym okresie jej trwania, uwzględniając prawdopodobieństwo zdarzenia niewykonania zadania. Jednym z sygnałów istotnego wzrostu ryzyka kredytowego jest przekroczenie 30 dni zaległości.

Jeżeli w kolejnych okresach jakość kredytowa instrumentu finansowego ulega poprawie i ulegają odwróceniu wcześniejsze wnioski dotyczące istotnego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia, to ekspozycja zostaje przeklasyfikowana z etapu 2 do etapu 1, a odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych tych instrumentów finansowych są obliczane w horyzoncie 12 miesięcy.

iii) Faza 3: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w całym pozostałym oczekiwanym okresie trwania – zdarzenie niewykonania zobowiązania

W przypadku instrumentów finansowych, dla których występuje zdarzenie niewykonania zobowiązania, tworzony jest odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w całym pozostałym oczekiwanym okresie jej trwania.

W celu oceny czy od momentu początkowego ujęcia instrumentu finansowego wystąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego Bank porównuje poziom ryzyka niespłacenia kredytu w czasie oczekiwanego okresu udzielonego finansowania na dzień bilansowy oraz na datę początkowego ujęcia. W tym celu Bank stosuje np. wewnętrzny system ratingowy oceny ryzyka kredytowego, informację o opóźnieniu w spłatach oraz informację pochodzące z wewnętrznych systemów monitoringu ryzyka kredytowego, takich jak listy ostrzegawcze i informacje o restrukturyzacjach.

Wartość odpisu z tytułu oczekiwanych strat kredytowych obliczana jest z wykorzystaniem prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania, wartości ekspozycji oczekiwanej w momencie niewykonania zobowiązania oraz szacunku straty w przypadku niewykonania zobowiązania. Przy obliczeniu prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania Bank uwzględnia czynniki dotyczące prognozy przyszłej sytuacji gospodarczej. Bank stosuje trzy scenariusze przy prognozowaniu przyszłej sytuacji gospodarczej: optymistyczny, pesymistyczny oraz najbardziej prawdopodobny. Wśród rozważanych czynników makroekonomicznych znajdują się np. dynamika PKB, poziom kursów walutowych i stóp procentowych oraz wysokość stopy bezrobocia. Ostateczny wybór czynnika wpływającego na szacunki oraz forma kwantyfikacji wpływu prognozy warunków makroekonomicznych na zachowanie portfela zależy od przynależności ekspozycji do danego pod-portfela i wyników szeregu analiz statystycznych.

W całym 2020 roku w wysokości odpisów uwzględniony został odpis wynikający przede wszystkim ze zmiany scenariuszy makroekonomicznych w następstwie COVID-19 (forward looking PD i LGD wyznaczone w oparciu o wygładzone prognozy makro) oraz z oceny Grupy w zakresie spodziewanego przyszłego wpływu obecnej sytuacji gospodarczej na parametry ryzyka dla wybranych typów klientów w łącznej kwocie 236 498 tys. zł w ujęciu skonsolidowanym.

W przypadku podmiotów gospodarczych z pełną księgowością Bank określił listę wartości zdarzeń niewykonania zobowiązania takich jak np. znaczące trudności finansowe klienta, znaczące pogorszenie oceny ratingowej klienta, przeterminowanie powyżej 90 dni (lub ponad 30 dni dla ekspozycji z przyznanym udogodnieniem).

W przypadku klientów indywidualnych oraz mikroprzedsiębiorstw z uproszczoną księgowością podstawowym zdarzeniem niewykonania zobowiązania jest przeterminowanie ponad 90 dni (lub ponad 30 dni dla ekspozycji z przyznanym udogodnieniem). Ponadto są uwzględniane inne przesłanki, takie jak np. restrukturyzacja należności, podejrzenie wyłudzenia.

Przy określaniu poziomu istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego Bank uwzględnia zasady z „Rozporządzenia Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z dnia 3 października 2019 w sprawie poziomu istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego”. Zgodnie z nowymi zasadami od 31.12.2020 zostały wprowadzone dodatkowe warunki związane z naliczaniem liczby dni przeterminowania.

Przeterminowane zobowiązanie kredytowe uznaje się za istotne w przypadku gdy łącznie przekroczone są oba progi istotności:

- 1) kwota przeterminowanych zobowiązań przekracza 400 PLN w przypadku ekspozycji detalicznych lub 2 000 PLN dla ekspozycji niedetalicznych oraz

2) udział zobowiązania przeterminowanego w zaangażowaniu jest większy niż 1%.

W związku z powyższym kalkulacja dni przeterminowania na potrzeby stwierdzenia zdarzenia default rozpoczyna się po przekroczeniu obu ww. progów.

Na poziomie Banku łączny wpływ wprowadzenia nowych zasad jest niematerialny.

Dla ekspozycji, dla których wystąpiły zdarzenia niewykonania zobowiązania Bank dokonuje oceny utraty wartości na bazie oceny indywidualnej oraz stosując podejście kolektywne (grupowe). Ocena indywidualna dokonywana jest na aktywach uznanych przez Bank za indywidualnie znaczące oraz we wszystkich tych przypadkach, gdy Bank podjął decyzję o dokonaniu oceny indywidualnej utraty wartości danej ekspozycji.

Ocena utraty wartości aktywów indywidualnie znaczących

Ocena indywidualna przeprowadzana jest przez Bank na aktywach finansowych indywidualnie znaczących, dla których stwierdzono zdarzenie niewykonania zobowiązania, i polega na indywidualnej weryfikacji aktywów finansowych pod kątem utraty wartości. W ramach oceny indywidualnej określane są przyszłe, oczekiwane przepływy pieniężne, a utrata wartości stanowi różnicę pomiędzy bieżącą (bilansową) wartością aktywa finansowego indywidualnie znaczącego, a wartością przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu danego aktywa finansowego, dyskontowanych przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej. W szacowaniu przyszłych przepływów pieniężnych uwzględniane są np. przepływy z zabezpieczeń.

Ocena kolektywna (grupowa)

Oceną kolektywną objęte są aktywa zaklasyfikowane do:

- Indywidualnie nieznaczących,
- Indywidualnie znaczących, dla których nie stwierdzono zdarzenia niewykonania zobowiązania.

Wysokość odpisu z tytułu oczekiwanych strat kredytowych zależy od rodzaju ekspozycji kredytowej, długości opóźnienia w spłacie, rodzaju i wartości ustanowionych zabezpieczeń dla wybranych portfeli, wysokości parametrów prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD – probability of default), współczynników straty w przypadku niewykonanego zobowiązania (LGD – loss given default) oraz współczynników konwersji udzielonych zobowiązań pozabilansowych na należności bilansowe (CCF – credit conversion factor).

Wysokość szacowanych odpisów metodą kolektywną, dokonywana jest metodami statystycznymi dla zdefiniowanych, homogenicznych z punktu widzenia ryzyka kredytowego – portfeli ekspozycji. Homogeniczne portfele ekspozycji tworzone są z uwzględnieniem segmentów klientów, rodzajów produktów kredytowych oraz klas opóźnienia ekspozycji w spłatach, oraz – dla klientów instytucjonalnych posiadających wewnętrzny rating Banku – wysokość ratingu kredytowego przypisanego do klienta. Kryteria wyodrębniania portfeli homogenicznych stosowane przez Bank mają na celu zgrupowanie ekspozycji w sposób możliwie najbardziej dokładnie odzwierciedlający profil ryzyka kredytowego oraz – w rezultacie – jak najbardziej obiektywne i adekwatne oszacowanie poziomu odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych.

Parametry prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD) są aktualizowane – zgodnie z metodyką oceny utraty wartości obowiązującą w Banku okresowo w ciągu roku. Do wyznaczania wysokości tego parametru wykorzystywane są analizy statystyczne danych historycznych oraz obserwowalne migracje ekspozycji kredytowych. Wartości parametru LGD oraz CCF są aktualizowane okresowo w ciągu roku. W przypadku parametrów CCF Bank analizuje jaki procent udzielonych zobowiązań pozabilansowych przekształca się w zaangażowanie bilansowe. W przypadku wybranych portfeli parametr LGD wyznaczany jest odrębnie dla każdej ekspozycji zależnie od rodzaju i wartości ustanowionych zabezpieczeń. W pozostałych przypadkach jest on określany na poziomie zdefiniowanego portfela homogenicznego.

Przy klasyfikacji ekspozycji do fazy 3 Bank uwzględnia okres kwarantanny, zgodnie z którym ekspozycja kredytowa z rozpoznaną obiektywną przesłanką utraty wartości może być ponownie zaklasyfikowana do wartości godziwej fazy 2 lub 1 dopiero w sytuacji, gdy klient terminowo tj. bez opóźnień przekraczających 30 dni obsługuje należność przez określoną liczbę miesięcy. Wymagany okres kwarantanny jest zróżnicowany w zależności od typu klienta. Długość okresu kwarantanny ustalana jest przez Bank na podstawie obserwacji historycznych, pozwalających na ocenę po jakim czasie prawdopodobieństwo powtórnego defaultu spada do poziomu porównywalnego do innych ekspozycji klasyfikowanych do kategorii bez przesłanek utraty wartości.

Wysokość odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych oszacowanych w ramach metody kolektywnej oceny utraty wartości, poddawana jest okresowej weryfikacji historycznej (tzw. Backtest). Modele parametrów ryzyka wykorzystywane do szacowania odpisów aktualizujących objęte są również procesem zarządzania modelami, w ramach którego określone są, między innymi, zasady tworzenia, zatwierdzania oraz monitoringu (w tym weryfikacji historycznej) modeli. Dodatkowo w Banku funkcjonuje niezależna od właścicieli i użytkowników modeli komórka walidacyjna, która w swoich zadaniach ma coroczną walidację parametrów ryzyka modeli uznanych za istotne. Walidacja obejmuje zarówno podejście ilościowe jak i jakościowe. Sam proces szacowania odpisów aktualizujących objęty jest okresową kontrolą funkcjonalną oraz poddawany jest niezależnej weryfikacji przez audyt wewnętrzny Banku.

Do obliczenia wrażliwości na poziom odpisów wykorzystano metodę zmian wag scenariuszy pesymistycznego, bazowego oraz optymistycznego zgodnie z ich wykorzystaniem spójnym ze standardem MSSF 9.

Wpływ poszczególnych scenariuszy przedstawia poniższa tabela:

Scenariusz	Procentowa zmiana kwoty odpisów
Skrajnie pesymistyczny – uwzględnienie jedynie scenariuszy pesymistycznych i bazowych	+9%
Skrajnie optymistyczny – uwzględnienie jedynie scenariuszy optymistycznych i bazowych	-1%
Umiarkowany – równomierne rozłożenie scenariuszy optymistycznych i pesymistycznych	+4%
Pesymistyczny – czterokrotnie większa siła scenariusza pesymistycznego nad optymistycznym	+7%

Wysoka wrażliwość wysokości odpisów wynika wprost z antycyklicznego charakteru wyliczeń wag przypisywanych do poszczególnych scenariuszy makroekonomicznych. Antycykliczność wyraża się w zmniejszaniu wagi dla scenariusza pesymistycznego wraz z pogłębianiem się recesji, oraz w zmniejszaniu wagi dla scenariusza optymistycznego w przypadku „przegrzewania” się gospodarki. Największy wpływ odnotowano dla segmentów pełnej księgowości oraz mikro przedsiębiorców, co pokrywa się z obserwowaną obecnie sytuacją znacznego pogorszenia sytuacji przedsiębiorstw spowodowaną zamknięciem gospodarki.

b. Klasyfikacja instrumentów finansowych

Dokonując klasyfikacji instrumentów finansowych zgodnie z MSSF 9 Bank kierował się osądem w zakresie oceny modeli biznesowych utrzymywania aktywów finansowych oraz oceny, czy warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

c. Wartość godziwa instrumentów pochodnych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny (np. modele). Metody te są oceniane i weryfikowane okresowo przez wykwalifikowanych niezależnych pracowników, czyli takich, którzy nie uczestniczyli w opracowaniu tych metod. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W obecnie używanych modelach wykorzystywane są dane pozyskiwane z systemów informacyjnych Reuters i/lub Bloomberg. Instrumenty pochodne wyceniane są w oparciu o powszechnie akceptowalne modele. Liniowe instrumenty wyceniane są w oparciu o metodę zdyskontowanych przepływów, proste (plain vanilla) opcje wyceniane są w oparciu o model Blacka-Scholesa. Pozostałe opcje, wchodzące w skład lokat strukturyzowanych, wyceniane są bądź przez dekompozycję na opcje waniliowe bądź poprzez symulacje Monte Carlo.

Korekta wartości kredytowej i korekta wartości debetowej – Credit Valuation Adjustment / Debit Value Adjustment (CVA/DVA) szacowana jest dla wszystkich aktywnych na dany dzień instrumentów pochodnych. Korekta (ryzyko kredytowe kontrahenta oraz ryzyko niewykonania świadczenia) szacowana jest w oparciu o prognozowaną przyszłą ekspozycję na danym instrumencie, rating kontrahenta oraz złożone/przyjęte zabezpieczenia.

d. Papiery wartościowe

Papiery wartościowe, dla których nie istnieje płynny rynek wyceniane są według modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. W przypadku papierów zaklasyfikowanych do poziomu hierarchii wartości godziwej parametrem nieobserwowalnym jest marża na ryzyko kredytowe w wysokości marży rynkowej dla instrumentów o podobnej charakterystyce.

e. Utrata wartości aktywów trwałych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia istnienie przesłanek, które wskazują czy nastąpiła utrata wartości składników aktywów trwałych. W przypadku zidentyfikowania takiej przesłanki, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej. Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych wiąże się, między innymi, z przyjęciem założeń w zakresie szacunków co do kwot, terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Grupa może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych, innych czynników. Szacując wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży Grupa opiera się na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców, które co do zasady również opierają się na szacunkach.

f. Rezerwa na odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne

Grupa tworzy rezerwy na odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne („odprawy”), zgodnie z MSR 19. Rezerwa na odprawy wyliczana jest indywidualnie dla każdego pracownika metodą aktuarialną prognozowanych uprawnień jednostkowych (ang. Projected Unit Credit) przez niezależnego aktuarusza jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Banku wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Wyliczenie rezerw jest oparte na szeregu założeń, zarówno co do warunków makroekonomicznych jak i założeń dotyczących rotacji pracowników, ryzyka śmierci i innych. Podstawą do obliczenia rezerwy dla

pracowników jest przewidywana kwota odprawy, jaką Grupa zobowiązuje się wypłacić na podstawie Regulaminu Wynagradzania obowiązującego w Grupie. Przewidywana kwota odprawy obliczana jest, jako wypadkowa następujących czynników:

- przewidywanej kwoty podstawy wymiaru odprawy, zgodnie z zapisami Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy,
- przewidywanego wzrostu podstawy wymiaru od momentu wyceny do dnia wypłaty odprawy,
- współczynnika procentowego uzależnionego do stażu pracy (zgodnie z zapisami Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy),
- stopnia nabycia prawa do świadczenia, indywidualnego dla każdego pracownika i proporcjonalnego do jego stażu pracy w Grupie.

Obliczona w powyższy sposób kwota jest dyskontowana aktuarialnie na dzień zakończenia kwartału. Zgodnie z wymogami MSR 19 stopa dyskonta finansowego dla obliczenia wartości bieżącej zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych, ustalana jest na podstawie rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych, których waluta i termin wykupu są zbieżne z walutą i szacunkowym terminem realizacji zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych. Dyskonto aktuarialne oznacza iloczyn dyskonta finansowego, prawdopodobieństwa dotrwania danej osoby do momentu wypłaty odprawy, jako pracownika Grupy i prawdopodobieństwa warunkującego wypłatę świadczenia (np. prawdopodobieństwa inwalidztwa). Kwota rocznych odpisów oraz prawdopodobieństwo obliczane są na bazie modeli, w których wzięte są pod uwagę trzy następujące ryzyka:

- możliwości zwolnienia się z pracy,
- ryzyko całkowitej niezdolności do pracy,
- ryzyko śmierci.

Możliwość zwolnienia się z pracy przez pracownika szacowana jest z zastosowaniem rozkładu prawdopodobieństwa, przy uwzględnieniu danych statystycznych Grupy. Prawdopodobieństwo zwolnienia się pracownika jest uzależnione od wieku pracownika i jest stałe w ciągu każdego roku pracy. Ryzyko śmierci oraz inwalidztwa oszacowane zostało na podstawie analizy najnowszych danych statystycznych z polskich tabel trwania życia dla mężczyzn i dla kobiet oraz danych historycznych, publikowanych przez GUS i ZUS.

Rezerwa będąca efektem wyceny aktuarialnej aktualizowana jest w okresach kwartalnych.

Analiza wrażliwości

Poniższa tabela prezentuje, jaki wpływ na zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych miałyby zmiany w odpowiednich założeniach aktuarialnych o 1 punkt procentowy na dzień 31.12.2020 r. oraz 31.12.2019 r.

Analiza wrażliwości	wzrost o 1 punkt procentowy	spadek o 1 punkt procentowy
31.12.2020		
stopa dyskontowa	(2 020)	2 418
stopa wzrostu wynagrodzeń	2 378	(2 013)
31.12.2019		
stopa dyskontowa	(1 753)	2 097
stopa wzrostu wynagrodzeń	2 052	(1 752)

Uzgodnienie wartości bieżącej zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie bilansu otwarcia z bilansem zamknięcia wartości bieżącej zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych:

Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych	31.12.2020	31.12.2019
Wartość na początek okresu	16 209	14 703
koszty bieżącego zatrudnienia	1 737	1 460
odsetki netto od zobowiązania netto	273	350
zyski lub straty aktuarialne	2 195	952
koszty przeszłego zatrudnienia	(1 201)	(460)
wypłacone świadczenia	(1 025)	(708)
transfery pracowników (emigracje)	-	(88)
Wartość na koniec okresu	18 188	16 209

g. Rezerwa restrukturyzacyjna

Z końcem grudnia zakończono proces zwolnień grupowych przewidzianych na lata 2019-2020.

W dniu 18 grudnia 2020 roku Grupa sfinalizowała negocjacje z organizacjami związkowymi działającymi w Grupie i zawarła porozumienie w sprawie określenia zasad postępowania w sprawach dotyczących pracowników w powiązaniu z procesem zwolnień grupowych wynikającym z adaptacji modelu biznesowego Grupy do zmienionego otoczenia biznesowego. W związku z zawartym porozumieniem w grudniu 2020 Grupa utworzyła rezerwy restrukturyzacyjne na pokrycie kosztów redukcji zatrudnienia.

h. Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowana jest w pełnej wysokości metodą bilansową, z tytułu dodatnich różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową w sprawozdaniu finansowym. Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty. Odroczone podatki dochodowe ustala się przy zastosowaniu stawek (i przepisów) podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Jeżeli różnice przejściowe powstały w wyniku wykazania aktywa lub zobowiązania wynikającego z transakcji niebędącej połączeniem podmiotów gospodarczych, która w momencie zawarcia nie miała wpływu na wynik podatkowy ani księgowy, wówczas podatek odroczonego nie jest wykazywany. Ponadto rezerwa z tytułu podatku odroczonego jest tworzona w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli jednostki i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu natomiast aktywa z tytułu podatku odroczonego w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na koniec każdego okresu sprawozdawczego i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów. Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, i w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

W 2020 i 2019 r. bieżący podatek dochodowy i rezerwa na odroczonego podatku dochodowego obliczane były z zastosowaniem stawki 19%.

i. Rezerwa na zwrot prowizji z tytułu wcześniejszej spłaty kredytu

W dniu 11 września 2019 roku TSUE wydał wyrok, w którym stwierdził, że artykuł 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG należy interpretować w ten sposób, że prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta. TSUE zwrócił przy tym uwagę, że przeprowadzenie analizy porównawczej różnych wersji językowych art. 16 ust. 1 wspomnianej dyrektywy nie pozwala na jednoznaczne ustalenie dokładnego zakresu przewidywanej przez ten przepis obniżki całkowitego kosztu kredytu, ponieważ niektóre wersje językowe tego przepisu sugerują obniżenie kosztów związanych z pozostałym okresem obowiązywania umowy podczas gdy inne pozwalają na przypuszczenie, że koszty związane z tym okresem stanowią wskazówkę dotyczącą obliczenia obniżki, a inne odwołują się jedynie do odsetek i kosztów należnych za pozostały okres obowiązywania umowy.

Wyrok został wydany w następstwie pytania prejudycjalnego skierowanego przez Sąd Rejonowy Lublin-Wschód z siedzibą w Świdniku, który rozpoznawał trzy spory między spółką Lexitor, która nabyła roszczenia trzech klientów, a SKOK im. Stefczyka, Santander Consumer Bankiem i mBankiem, dotyczące obniżenia całkowitego kosztu kredytów konsumenckich ze względu na ich wcześniejszą spłatę. Polski sąd powziął wątpliwości odnośnie interpretacji artykuł 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego

i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r., w związku z czym wystąpił wobec TSUE z pytaniem, czy w rzeczonym przepisie chodzi o wszystkie koszty, czy tylko te związane z trwaniem umowy.

W wyniku analizy wpływu wyroku na przychody Grupy, w szczególności na stosunki wygasłe przed wydaniem orzeczenia, Grupa w 2019 roku podjęła decyzję o utworzeniu rezerwy na proporcjonalny zwrot prowizji w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu w wysokości 48 750 tys. zł. Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku rezerwa wynosiła 26 116 tys. zł. (na dzień 31 grudnia 2019 roku rezerwa wynosiła 48 466 tys. zł).

Rezerwa została oszacowana na podstawie szacunku łącznej kwoty prowizji dla kredytów spłaconych przed terminem i oczekiwanego odsetka klientów, którzy się zgłoszą po zwrot należnej części prowizji. Przy założeniu, że odsetek klientów byłby o 5 p.p. wyższy niż zakładany, kwota rezerwy byłaby wyższa o 12,5 mln zł.

Dodatkowo w 2019 roku Grupa utworzyła rezerwę w wysokości 20 800 tys. zł wynikającą z konieczności pokrycia kosztu zwrotu części prowizji pobranych w związku z udzieleniem kredytu w przypadku wcześniejszej jego spłaty, dla kredytów spłacanych po 31.12.2019 roku. Kalkulacja rezerwy opierała się o szacunek różnicy między kwotami prowizji do zwrotu klientom a saldem nierozliczonych prowizji na przewidywany moment wcześniejszej spłaty kredytu, według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku rezerwa wynosiła 6 161 tys. zł.

W III kwartale 2020 Grupa podjęła decyzję o utworzeniu dodatkowej rezerwy w wysokości 1 500 tys. zł. dla kredytów udzielonych i spłacanych od 2020 roku z tytułu zwrotu części prowizji pobranych w związku z udzieleniem kredytu w przypadku jego wcześniejszej spłaty i szacunkiem części prowizji będącej różnicą między kwotami prowizji do zwrotu klientom a saldem nierozliczonych prowizji na przewidywany moment wcześniejszej spłaty kredytu. W przypadku wcześniejszej spłaty kredytu rezerwa ta będzie rozwiązywana a dla nowo sprzedawanych kredytów na bieżąco tworzona.

Dla nowo uruchamianych kredytów tworzona rezerwa jest jako procent prowizji pobranej od klienta, który odzwierciedla oczekiwaną średnią różnicę pomiędzy w/w kwotami. Procent ten jest kalkulowany na podstawie szacowanego poziomu wcześniejszych spłat i oczekiwanego momentu spłaty. Wzrost poziomu wcześniejszych spłat o 5 p.p. skutkowałby wyższym poziomem rezerwy o 8% do 13% w zależności od produktu.

Utworzony poziom rezerwy może ulec zmianie ze względu na to, że nadal trwają analizy w sektorze bankowym wpływu tego wyroku na sytuację finansową i działalność biznesową banków w Polsce.

Równocześnie Grupa rozpoznaje zobowiązanie wobec klientów z tytułu proporcjonalnego zwrotu prowizji w przypadku wcześniejszych spłat kredytów w okresie od wydania wyroku TSUE z dnia 11 września 2019 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku. Na 31 grudnia 2020 roku zobowiązanie to wynosiło 2 434 tys. zł (na 31 grudnia 2019 roku 12 797 tys. zł).

j. Rezerwa na potencjalne roszczenia wynikające z postępowań dotyczących kredytów w CHF

Rezerwa na potencjalne roszczenia wynikające z postępowań dotyczących kredytów w CHF oraz model stosowany przez Grupę opisano w Nocie 55 Sprawy Sądowe.

4. WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK

Przychody z tytułu odsetek	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Należności od banków	6 438	23 326
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu, w tym:	2 667 402	3 284 550
niebankowym podmiotom finansowym	12 715	19 692
klientom indywidualnym	1 279 498	1 493 807
podmiotom gospodarczym	1 246 206	1 624 670
w tym rolnikom indywidualnym	354 127	440 094
instytucjom sektora budżetowego	4 915	6 958
należności leasingowe	124 068	139 423
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	20 161	63 924
Instrumenty dłużne wyceniane według zamortyzowanego kosztu	535 678	445 823
Instrumenty dłużne wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	4 311	931
Instrumenty dłużne wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	192 129	215 945
Instrumenty pochodne w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	176 659	153 560
Zakupione papiery wartościowe z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	18	24
Przychody z tytułu odsetek, razem	3 602 796	4 188 083
Koszty odsetek	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Zobowiązania wobec banków	(89 835)	(103 034)
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(49 291)	(78 011)
Zobowiązania wobec klientów, w tym:	(291 132)	(685 232)
niebankowym podmiotom finansowym	(17 626)	(45 118)
klientom indywidualnym	(179 273)	(419 923)
podmiotom gospodarczym	(89 575)	(204 778)
w tym rolnikom indywidualnym	(1 429)	(4 298)
instytucjom sektora budżetowego	(4 658)	(15 413)
Zobowiązania z tytułu leasingu	(6 694)	(8 704)
Instrumenty pochodne w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	(99 538)	(118 763)
Sprzedane papiery wartościowe z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	(6 236)	(25 580)
Koszty z tytułu odsetek, razem	(542 726)	(1 019 324)
Wynik z tytułu odsetek	3 060 070	3 168 759

Wartość kosztów odsetkowych obliczona z zastosowaniem efektywnej stopy, w odniesieniu do zobowiązań finansowych, które są wyceniane według zamortyzowanego kosztu wyniosła 443 188 tys. zł (900 561 tys. zł za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019 r.).

W 2020 r. łączna wartość przychodów odsetkowych obliczana z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, w odniesieniu do aktywów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody wyniosła 192 129 tys. zł. (215 945 tys. zł za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019 roku).

Przychody odsetkowe zawierają odsetki od aktywów finansowych ocenianych indywidualnie i grupowo, dla których zidentyfikowano utratę wartości. Kwota powyższych odsetek, która została ujęta w kwocie przychodów odsetkowych za rok 2020 wyniosła 65 978 tys. zł natomiast za rok 2019 wyniosła 94 913 tys. zł.

5. WYNIK Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI

Przychody z tytułu opłat i prowizji	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019 (dane przekształcone)
z tytułu działalności kredytowej i leasingu	312 218	268 233
z tytułu obsługi rachunków	212 308	154 353
z tytułu obsługi gotówkowej	31 491	39 742
za realizację przelewów i usługi bankowości elektronicznej	75 425	101 877
z tytułu zobowiązań gwarancyjnych i operacji dokumentowych	50 320	57 625
z tytułu zarządzania aktywami i operacji brokerskich	111 488	117 935
z tytułu obsługi kart płatniczych i kredytowych	201 104	216 707
z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	100 702	60 274
z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów Banku i pozyskiwania klientów	12 937	28 302
pozostałe prowizje	24 058	15 117
Przychody z tytułu opłat i prowizji, razem	1 132 051	1 060 165

Koszty z tytułu opłat i prowizji	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019 (dane przekształcone)
z tytułu działalności kredytowej i leasingu	(367)	(2 768)
z tytułu obsługi rachunków	(10 432)	(5 598)
z tytułu obsługi gotówkowej	(13 329)	(15 582)
za realizację przelewów i usługi bankowości elektronicznej	(2 316)	(4 565)
z tytułu zarządzania aktywami i operacji brokerskich	(5 121)	(20 519)
z tytułu obsługi kart płatniczych i kredytowych	(97 950)	(115 656)
z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	(20 007)	(14 972)
z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów Banku i pozyskiwania klientów	(27 099)	(29 044)
pozostałe prowizje	(39 335)	(31 524)
Koszty z tytułu opłat i prowizji, razem	(215 956)	(240 228)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	916 095	819 937

Wynik z tytułu prowizji za rok 2020 zawiera przychody z tytułu działalności powierniczej w wysokości 111 488 tys. zł (w 2019 r. 117 935 tys. zł) oraz kwotę kosztów z tytułu działalności powierniczej w wysokości 5 121 tys. zł (w 2019 roku 20 519 tys. zł).

Wynik z tytułu prowizji zawiera przychody prowizyjne, które odnoszą się do aktywów i zobowiązań, które nie są wyceniane w wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat, za rok 2020 w kwocie 745 081 tys. zł, natomiast za rok 2019 w kwocie 652 781 tys. zł oraz koszty prowizyjne za rok 2020 w kwocie 73 550 tys. zł, a za rok 2019 w kwocie 72 529 tys. zł.

6. PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND

Przychody z tytułu dywidend	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Instrumenty kapitałowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	9 669	6 007
Przychody z tytułu dywidend, razem	9 669	6 007

7. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI HANDLOWEJ

Wynik na działalności handlowej	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Instrumenty kapitałowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	102 340	18 120
Instrumenty dłużne wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	7 253	3 097
Instrumenty pochodne i wynik z pozycji wymiany	638 797	661 198
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, razem	748 390	682 415

Grupa w 2020 roku rozpoznała w wyniku z działalności handlowej zwiększenie wyceny akcji Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A. oraz Biura Informacji Kredytowej S.A. w łącznej kwocie 45 mln zł., które są klasyfikowane jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

8. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ

Wynik na działalności inwestycyjnej	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Instrumenty dłużne wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	77 411	3 818
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	(48 330)	(35 654)
Wynik na działalności inwestycyjnej, razem	29 081	(31 836)

W ciągu roku Grupa nie dokonała zmiany klasyfikacji żadnych aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu na wyceniane według wartości godziwej.

9. WYNIK ODPISÓW Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH ORAZ REZERW NA ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe

12 miesięcy do 31.12.2020	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem	w tym POCI
Należności od banków	(837)	-	-	(837)	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(39 110)	(109 564)	(477 910)	(626 584)	18 218
Udzielone zobowiązania warunkowe	(19 244)	27 483	14 186	22 425	-
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	325	3 172	-	3 497	(2 312)
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe, razem	(58 866)	(78 909)	(463 724)	(601 499)	15 906

Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe

12 miesięcy do 31.12.2019	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem	w tym POCI
Należności od banków	(931)	-	-	(931)	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	54 458	21 532	(432 185)	(356 195)	76 845
Udzielone zobowiązania warunkowe	(4 159)	(63 394)	(16 690)	(84 243)	-
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(1 097)	392	184	(521)	-
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe, razem	48 271	(41 470)	(448 691)	(441 890)	76 845

10. OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE

Ogólne koszty administracyjne

	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Koszty pracownicze	(1 183 050)	(1 368 777)
Koszty marketingu	(86 364)	(146 983)
Koszty informatyczne i telekomunikacyjne	(203 152)	(288 778)
Koszty z tyt. leasingu krótkoterminowego i eksploatacji	(75 182)	(97 414)
Pozostałe koszty rzeczowe	(321 901)	(351 764)
Podróże służbowe	(8 565)	(21 934)
Koszty bankomatów i obsługi gotówkowej	(25 410)	(7 016)
Koszty outsourcingu w działalności leasingowej	(3 402)	(4 604)
Opłata na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców	(6 689)	-
Opłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(213 185)	(166 100)
Opłata na koszty nadzoru (KNF)	(10 705)	(14 567)
Ogólne koszty administracyjne, razem	(2 137 605)	(2 467 937)

11. KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

Koszty świadczeń pracowniczych	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Koszty wynagrodzeń	(930 159)	(1 124 367)
Narzuty na wynagrodzenia	(171 333)	(185 938)
Świadczenia na rzecz pracowników	(35 569)	(30 283)
Koszty rezerwy na restrukturyzację	(22 502)	(2 609)
Koszty rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów oraz odpraw emerytalnych	(7 444)	(11 077)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(14 454)	(12 808)
Pozostałe	(1 589)	(1 695)
Koszty świadczeń pracowniczych, razem	(1 183 050)	(1 368 777)

12. AMORTYZACJA

Amortyzacja	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Rzeczowe aktywa trwałe	(235 126)	(226 258)
Wartości niematerialne	(132 832)	(227 889)
Amortyzacja, razem	(367 958)	(454 147)

13. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

Pozostałe przychody operacyjne	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Przychody ze sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych	165 330	20 957
Z tytułu rozwiązanych odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności	10 908	-
Zysk z tytułu sprzedaży towarów i usług	7 777	32 994
Rozwiązanie rezerw na sprawy sporne i pozostałe zobowiązania	51 628	12 336
Przychody z tytułu odzyskania kosztów windykacji	25 206	18 512
Przychody z tytułu odzyskanych odszkodowań	1 027	2 644
Przychody z działalności leasingowej	30 633	9 155
Inne przychody operacyjne*	31 077	86 107
Pozostałe przychody operacyjne, razem	323 586	182 705

* Kwota 86 107 tys. PLN zawiera wynik zrealizowanej w czerwcu 2019 r. sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa Banku przeznaczonej do prowadzenia działalności faktoringowej na rzecz BGŻ BNP Paribas Faktoring Sp. z o.o. (Spółka Faktoringowa) w wysokości 42 435 tys. zł (kwotę 45 000 tys. zł rozpoznano w I półroczu 2019 r., natomiast w lipcu 2019 r. Bank i Spółka Faktoringowa dokonały ostatecznej weryfikacji przeniesionych wartości należności faktoringowych netto, będących podstawą kalkulacji ceny sprzedaży na koniec czerwca 2019 r. Powstała różnica w wysokości 2 565 tys. zł została zaksięgowana w III kwartale 2019 r.).

Na porównanie przychodów zrealizowanych w analizowanych okresach wpłynęło przede wszystkim rozliczenie i sposób ujęcia księgowego sprzedaży nieruchomości Centrali Banku przy ulicy Kasprzaka w Warszawie w I kwartale br. Łączny wynik na tej operacji wyniósł 43 564 tys. zł (brutto) i został zaprezentowany w ramach pozostałych przychodów operacyjnych (w pozycji Przychody ze sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, w kwocie 110 848 tys. zł) oraz w ramach pozostałych kosztów operacyjnych (w pozycjach: Koszty sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, w kwocie 64 371 tys. zł oraz Pozostałe koszty, w kwocie 2 914 tys. zł).

14. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

Pozostałe koszty operacyjne	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019 (dane przekształcone)
Koszty sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych	(91 702)	(63 305)
Z tytułu utworzonych odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności	(12 859)	-
Z tytułu utworzenia rezerw na sprawy sporne i pozostałe zobowiązania	(101 864)	(79 234)
Z tytułu windykacji należności	(52 190)	(46 086)
Z tytułu przekazanych darowizn	(6 542)	(6 007)
Koszty z działalności leasingowej	(20 522)	(20 476)
Koszty dotyczące odszkodowań, kar i grzywien	(13 700)	(16 907)
Pozostałe koszty operacyjne	(71 741)	(41 356)
Pozostałe koszty operacyjne, razem	(371 120)	(273 371)

Pozostałe koszty operacyjne za 12 miesięcy 2020 r. zawierają:

- w pozycji koszty sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych kwotę 64 371 tys. zł stanowiącą część rozliczenia sprzedaży nieruchomości Centrali Banku na ulicy Kasprzaka w Warszawie, dokonanej w I kwartale 2020 roku,
- w pozycji pozostałe koszty operacyjne część rozliczenia sprzedaży nieruchomości Centrali Banku na ulicy Kasprzaka w Warszawie w kwocie 2 914 tys. zł.

15. PODATEK DOCHODOWY

	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Podatek bieżący	(185 611)	(197 397)
Podatek odroczony	(191 861)	(60 864)
Podatek dochodowy	(377 472)	(258 261)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem	1 110 567	872 955
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%
Podatek dochodowy od wyniku brutto	(214 190)	(169 046)
Wierzytelności spisane w straty	(18 369)	(18 043)
Koszty reprezentacji	(263)	(1 446)
PFRON	(1 696)	(1 950)
Opłaty na rzecz BFG	(40 505)	(31 559)
Podatek od instytucji finansowych	(60 593)	(53 426)
Ulga na badania i rozwój	10 320	20 863
Rezerwy na roszczenia dot. kredytów w CHF	(38 057)	-
Rezerwy na ryzyko prawne	(8 267)	(2 763)
Pozostałe różnice	(5 852)	(891)
Obciążenie/uznanie wyniku finansowego Grupy z tytułu podatku dochodowego	(377 472)	(258 261)

16. ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ

	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Podstawowy		
Zysk netto	733 095	614 694
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w sztukach)	147 418 918	147 418 918
Podstawowy zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na akcję)	4,97	4,17
Rozwodniony		
Zysk netto zastosowany przy ustalaniu rozwodnionego zysku na akcję	733 095	614 694
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w sztukach)	147 418 918	147 418 918
Korekty na:		
- opcje na akcje	128 644	-
Średnia ważona liczba akcji zwykłych dla potrzeb rozwodnionego zysku na akcję (w sztukach)	147 547 562	147 418 918
Zysk rozwodniony na akcję (wyrażony w złotych na akcję)	4,96	4,17

Zgodnie z MSR 33 Bank sporządza kalkulację rozwodnionego zysku netto na jedną akcję, uwzględniając akcje emitowane warunkowo w ramach programów motywacyjnych opisanych w Nocie 40. W kalkulacjach nie uwzględniono tych elementów programów motywacyjnych, które miały działanie antyrozwadniające w prezentowanych okresach sprawozdawczych, a które w przyszłości potencjalnie mogą wpłynąć na rozwodnienie zysku na akcję.

Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku netto oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie okresu.

Rozwodniony zysk na akcję wylicza się w oparciu o stosunek zysku netto do średniej ważonej liczby akcji zwykłych skorygowanych w taki sposób, jak gdyby nastąpiła zamiana na akcje wszystkich powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych. Bank posiada jedną kategorię powodującą rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych: opcje na akcje. Akcje rozwadniające wylicza się jako liczbę akcji, które zostałyby wyemitowane gdyby nastąpiła realizacja wszystkich opcji na akcje po cenie rynkowej ustalonej jako średnioroczna cena zamknięcia akcji Banku.

17. KASA I ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	31.12.2020	31.12.2019
Gotówka i pozostałe środki	3 403 704	2 566 518
Rachunek w NBP	18 176	2 092 027
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto	3 421 880	4 658 545
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(3)	(374)
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty netto	3 421 877	4 658 171
Zmiana stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości		
	31.12.2020	31.12.2019
Saldo na początek okresu	(374)	(112)
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	(1 576)	-
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	1 491	500
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	456	(762)
Saldo na koniec okresu	(3)	(374)

Grupa może wykorzystywać w ciągu dnia środki na rachunkach rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych na podstawie dyspozycji złożonej do Narodowego Banku Polskiego, musi jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tym rachunku w odpowiedniej wysokości wynikającej z deklaracji rezerwy obowiązkowej.

Środki na rachunku rezerwy obowiązkowej są oprocentowane. Na dzień 31 grudnia 2020 r. oprocentowanie środków na rachunku rezerwy obowiązkowej wynosiło 0,1% (31.12.2019 r.: 0,5%).

Saldo kasy i środków w Banku Centralnym zawiera rezerwę obowiązkową utrzymywaną na rachunku w NBP. Rezerwa deklarowana do utrzymania od 31 grudnia 2020 r. wynosiła 484 302 tys. zł (od 31 grudnia 2019 r. 2 973 849 tys. zł).

18. NALEŻNOŚCI OD BANKÓW

Należności od banków	31.12.2020		31.12.2019			
	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto
Rachunki bieżące	153 690	(224)	153 466	262 329	(534)	261 795
Lokaty międzybankowe	123 000	-	123 000	296 479	(4)	296 475
Kredyty i pożyczki	1 511	(2)	1 509	7 097	(27)	7 070
Inne należności	498 189	(1 442)	496 747	114 323	(355)	113 968
Należności od banków, razem	776 390	(1 668)	774 722	680 228	(920)	679 308

Kwota długoterminowych należności od banków według stanu na 31.12.2020 r. wynosi 330 838 tys. zł (31.12.2019 r. wynosiła 194 659 tys. zł).

Zmiana stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości na należności od Banków	31.12.2020	31.12.2019
Saldo na początek okresu	(920)	(1 261)
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	(7 760)	(475)
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	5 874	2 211
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	217	(1 941)
Pozostałe zmiany (w tym różnice kursowe)	921	546
Saldo na koniec okresu	(1 668)	(920)

Według stanu na 31 grudnia 2020 roku i 31 grudnia 2019 roku należności od banków występowały w Fazie 1.

19. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE

Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli:

Instrumenty pochodne handlowe	Wartość nominalna	Wartość godziwa	
		Aktywa	Zobowiązania
31.12.2020			
Walutowe instrumenty pochodne			
walutowe transakcje terminowe (FX Forward+NDF)	14 782 276	184 587	113 239
walutowe kontrakty swap	18 367 382	178 217	213 453
walutowe transakcje (CIRS)	13 428 351	167 205	268 192
opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	3 968 876	180 644	168 075
Razem walutowe instrumenty pochodne	50 546 885	710 653	762 959
Instrumenty pochodne stóp procentowych			
kontrakty swap dla stóp procentowych	45 872 723	810 474	743 456
kontrakty FRA	3 300 000	-	7 451
pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	4 435 634	4 646	1 556
Razem procentowe instrumenty pochodne	53 608 357	815 120	752 463
Pozostałe instrumenty pochodne			
kontrakty swap dla towarów w obrocie pozagiełdowym	306 311	5 844	5 726
transakcje FX Spot	3 967 651	-	-
Razem pozostałe instrumenty pochodne	4 273 962	5 844	5 726
Instrumenty pochodne handlowe, razem	108 429 204	1 531 617	1 521 148
w tym: wyceniane na podstawie modeli	108 429 204	1 531 617	1 521 148
Instrumenty pochodne handlowe	Wartość nominalna	Wartość godziwa	
31.12.2019		Aktywa	Zobowiązania
Walutowe instrumenty pochodne			
walutowe transakcje terminowe (FX Forward+NDF)	12 776 533	90 807	174 184
walutowe kontrakty swap	18 483 784	189 130	115 288
walutowe transakcje (CIRS)	12 004 222	133 287	164 022
opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	2 277 986	26 273	43 701
Razem walutowe instrumenty pochodne	45 542 525	439 497	497 195
Instrumenty pochodne stóp procentowych			
kontrakty swap dla stóp procentowych	36 811 673	345 936	303 640
kontrakty FRA	5 500 000	122	346
pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	4 569 927	10 332	9 479
Razem procentowe instrumenty pochodne	46 881 600	356 390	313 465
Pozostałe instrumenty pochodne			
kontrakty swap dla towarów w obrocie pozagiełdowym	221 292	4 999	4 977
transakcje FX Spot	2 450 189	-	-
Razem pozostałe instrumenty pochodne	2 671 481	4 999	4 977
Instrumenty pochodne handlowe, razem	95 095 606	800 886	815 637
w tym: wyceniane na podstawie modeli	95 095 606	800 886	815 637

Wartość godziwa instrumentów pochodnych w rozbiciu na terminy zapadalności*

31 grudnia 2020	Razem	Wartość godziwa aktywa					Wartość godziwa zobowiązania					
		<= 1 miesiąc	> 1 miesiąc <= 3 miesiące	> 3 miesiące <= 12 miesięcy	> 1 rok <= 5 lat	> 5 lat	<= 1 miesiąc	> 1 miesiąc <= 3 miesiące	> 3 miesiące <= 12 miesięcy	> 1 rok <= 5 lat	> 5 lat	
Instrumenty pochodne handlowe												
Walutowe Instrumenty pochodne:												
walutowe transakcje terminowe (FX Forward+NDF)	184 587	19 727	22 467	74 380	38 019	29 994	113 239	18 358	28 513	22 341	41 130	2 897
walutowe kontrakty swap	178 217	39 832	67 993	17 441	48 078	4 871	213 453	74 540	28 773	48 158	48 701	13 281
walutowe transakcje (CIRS)	167 205	2 401	-	1 389	90 912	72 502	268 192	-	3 603	-	84 832	179 757
opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	180 644	8 044	8 785	27 713	135 552	550	168 075	2 926	8 568	23 650	132 386	545
Razem walutowe instrumenty pochodne:	710 653	70 004	99 245	120 924	312 562	107 917	762 959	95 824	69 457	94 149	307 049	196 480
Instrumenty pochodne stóp procentowych:												
kontrakty swap dla stóp procentowych	810 474	3 020	12 941	34 489	342 663	417 361	743 456	2 378	18 027	33 955	329 836	359 259
kontrakty FRA	-	-	-	-	-	-	7 451	-	-	2 509	4 942	-
pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	4 646	-	-	279	212	4 155	1 556	-	-	156	212	1 188
Razem procentowe instrumenty pochodne:	815 120	3 020	12 941	34 768	342 875	421 516	752 463	2 378	18 027	36 620	334 991	360 447
Pozostałe instrumenty pochodne												
kontrakty swap dla towarów w obrocie pozagiełdowym	5 844	1 520	891	3 432	-	-	5 726	1 504	874	3 349	-	-
Razem pozostałe instrumenty pochodne:	5 844	1 520	891	3 432	-	-	5 726	1 504	874	3 349	-	-
Instrumenty pochodne handlowe, razem	1 531 617	74 545	113 077	159 124	655 437	529 433	1 521 148	99 706	88 358	134 118	642 039	556 927

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

31 grudnia 2019	Wartość godziwa aktywa						Wartość godziwa zobowiązania					
	Razem	<= 1 miesiąc	> 1 miesiąc <= 3 miesiące	> 3 miesiące <= 12 miesięcy	> 1 rok <= 5 lat	> 5 lat	Razem	<= 1 miesiąc	> 1 miesiąc <= 3 miesiące	> 3 miesiące <= 12 miesięcy	> 1 rok <= 5 lat	> 5 lat
Instrumenty pochodne handlowe												
Walutowe Instrumenty pochodne:												
walutowe transakcje terminowe (FX Forward+NDF)	90 807	15 480	16 620	41 568	17 139	-	174 184	11 543	15 641	61 610	85 390	-
walutowe kontrakty swap	189 130	32 931	33 149	58 528	64 522	-	115 288	43 958	53 381	11 855	6 079	14
walutowe transakcje (CIRS)	133 287	65 906	-	1 770	14 319	51 293	164 022	67 375	-	6 411	25 571	64 665
opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	26 273	2 176	3 581	13 832	6 684	-	43 701	4 915	5 460	24 417	8 909	-
Razem walutowe instrumenty pochodne:	439 497	116 492	53 351	115 697	102 663	51 293	497 195	127 792	74 482	104 293	125 948	64 679
Instrumenty pochodne stóp procentowych:												
kontrakty swap dla stóp procentowych	345 936	2 909	2 375	19 542	175 434	145 676	303 640	272	5 728	17 555	169 153	110 933
kontrakty FRA	122	-	-	122	-	-	346	-	-	243	103	-
pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	10 332	52	60	4 983	4 401	836	9 479	52	60	4 877	3 605	885
Razem procentowe instrumenty pochodne:	356 390	2 961	2 435	24 647	179 835	146 511	313 465	324	5 788	22 675	172 860	111 818
Pozostałe instrumenty pochodne												
kontrakty swap dla towarów w obrocie pozagiełdowym	4 999	3 807	97	846	249	-	4 977	3 773	91	843	270	-
Razem pozostałe instrumenty pochodne:	4,999	3,807	97	846	249	-	4,977	3,773	91	843	270	-
Instrumenty pochodne handlowe, razem	800 886	123 261	55 882	141 191	282 748	197 804	815 637	131 889	80 361	127 811	299 079	176 497

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

Terminy zapadalności:

- dla NDF, Fx forward, Fx swap, Opcji walutowych i na indeksy, IRS, CIRS wyliczone jako różnica dni pomiędzy datą zapadalności transakcji a datą bilansową
- dla Fx spot, FRA, papierów do wydania/otrzymania wyliczone jako różnica dni pomiędzy datą waluty transakcji a datą bilansową

20. RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ

Grupa na dzień 31 grudnia 2020 roku stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (**macro fair value hedge**).

Opis powiązania zabezpieczającego Zabezpieczane ryzyko to ryzyko stopy procentowej, a w szczególności zmiany wartości godziwej aktywów i zobowiązań o stałym oprocentowaniu, spowodowane zmianami określonej stawki referencyjnej.

Pozycje zabezpieczane Pozycjami zabezpieczanymi są rachunki bieżące o stałej stopie procentowej w walucie PLN, EUR i USD.

Instrumenty zabezpieczające Instrumenty zabezpieczające stanowią standardowe transakcje wymiany stopy procentowej (IRS), tzw. plain vanilla IRS w walucie PLN, EUR i USD w ramach których Bank otrzymuje stałą stopę procentową i płaci zmienną stopę opartą na stawkach WIBOR 6M, WIBOR 3M, EURIBOR 3M, EURIBOR 1M, USD LIBOR 1M, USD LIBOR 6M.

	IRS	Wartość nominalna	Wartość godziwa	
			Aktywa	Zobowiązania
31.12.2020		17 260 690	531 793	-
31.12.2019		6 506 139	224 532	1 626

Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających Zmiana wyceny według wartości godziwej transakcji zabezpieczających ujmowana jest w wyniku na rachunkowości zabezpieczeń. Odsetki od transakcji IRS i rachunków bieżących ujmowane są w wyniku odsetkowym.

Poniższa tabela prezentuje podział instrumentów pochodnych zabezpieczających według wartości nominalnej w podziale na rezydualne terminy wymagalności:

Zabezpieczające instrumenty pochodne	31.12.2020							Razem
	Wartość godziwa				Nominał			
	dotatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	
Kontrakty na stopę procentową								
Swapy (IRS)	531 793	-	13 844	-	806 376	14 347 698	2 092 772	17 260 690
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	531 793	-	13 844	-	806 376	14 347 698	2 092 772	17 260 690

Zabezpieczające instrumenty pochodne	31.12.2019							Razem
	Wartość godziwa				Nominał			
	dotatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	
Kontrakty na stopę procentową								
Swapy (IRS)	224 532	1 626	-	400 000	1 246 294	3 343 237	1 516 608	6 506 139
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	224 532	1 626	-	400 000	1 246 294	3 343 237	1 516 608	6 506 139

Dodatkowo Grupa na dzień 31 grudnia 2020 roku stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (**micro fair value hedge**).

Opis powiązania zabezpieczającego Zabezpieczane ryzyko to ryzyko stopy procentowej, a w szczególności zmiany wartości godziwej aktywów i zobowiązań o stałym oprocentowaniu, spowodowane zmianami określonej stawki referencyjnej.

Pozycje zabezpieczane Pozycjami zabezpieczanymi są: obligacje o stałym kuponie PS0422, DS1029, WS0428, FPC0427, PFR0925.

Instrumenty zabezpieczające Instrumentami zabezpieczającymi są standardowe transakcje wymiany stopy procentowej (IRS), tzw. plain vanilla IRS w walucie PLN, w ramach, której Bank płaci stałą stopę procentową i otrzymuje zmienną stopę opartą na stawce WIBOR 6M.

IRS	Wartość nominalna	Wartość godziwa	
		Aktywa	Zobowiązania
31.12.2020	1 750 000	-	60 027
31.12.2019	846 800	-	23 007

Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających Zmiana wyceny według wartości godziwej transakcji zabezpieczających ujmowana jest w wyniku na rachunkowości zabezpieczeń. Odsetki od transakcji IRS i pozycji zabezpieczanych ujmowane są w wyniku odsetkowym.

W zobowiązaniach w pozycji „Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i zabezpieczającej” znajduje się również korekta wartości instrumentów zabezpieczanych (depozytów) wynosząca:

31.12.2020 482 691 tys. zł

31.12.2019 199 584 tys. zł

Poniższa tabela prezentuje podział instrumentów pochodnych zabezpieczających według wartości nominalnej w podziale na rezydualne terminy wymagalności:

Zabezpieczające instrumenty pochodne	31.12.2020							
	Wartość godziwa				Nominał			
	dodatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	Razem
Kontrakty na stopę procentową								
Swapy (IRS)	-	60 027	-	-	-	950 000	800 000	1 750 000
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	-	60 027	-	-	-	950 000	800 000	1 750 000

Zabezpieczające instrumenty pochodne	31.12.2019							
	Wartość godziwa				Nominał			
	dodatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	Razem
Kontrakty na stopę procentową								
Swapy (IRS)	-	23 007	561	1 122	95 117	750 000	-	846 800
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	-	23 007	561	1 122	95 117	750 000	-	846 800

Kwoty rozpoznane w rachunku zysków i strat z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej (**fair value hedge**)

Wartość godziwa	31.12.2020	31.12.2019
Przychód odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	176 659	146 794
Koszt odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	(99 538)	(111 998)
Zmiana wyceny według wartości godziwej transakcji zabezpieczających zaprezentowana w Wyniku na rachunkowości zabezpieczeń, w tym:	(11 077)	(4 386)
zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających	(246 040)	99 330
zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczanych	234 963	(103 716)

21. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU

31.12.2020			
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto
Kredyty i pożyczki udzielone:			
Niebankowym podmiotom finansowym	595 102	(1 934)	593 168
kredyty o charakterze bieżącym	492 335	(1 577)	490 758
kredyty inwestycyjne	96 141	(259)	95 882
kredyty pozostałe	6 626	(98)	6 528
Klientom indywidualnym:	33 802 097	(1 172 830)	32 629 267
kredyty na nieruchomości	22 559 727	(363 664)	22 196 063
kredyty pozostałe	11 242 370	(809 166)	10 433 204
Podmiotom gospodarczym:	38 673 033	(1 863 349)	36 809 684
kredyty o charakterze bieżącym	17 823 636	(1 135 775)	16 687 861
kredyty inwestycyjne	13 921 875	(512 585)	13 409 290
kredyty pozostałe	6 927 522	(214 989)	6 712 533
w tym rolnikom indywidualnym:	8 118 713	(453 098)	7 665 615
kredyty o charakterze bieżącym	3 979 679	(229 272)	3 750 407
kredyty inwestycyjne	4 125 187	(222 105)	3 903 082
kredyty pozostałe	13 847	(1 721)	12 126
Instytucjom sektora budżetowego:	101 382	(2 268)	99 114
kredyty o charakterze bieżącym	70 300	(1 649)	68 651
kredyty inwestycyjne	30 448	(611)	29 837
kredyty pozostałe	634	(8)	626
Należności leasingowe	4 112 460	(146 424)	3 966 036
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	77 284 074	(3 186 805)	74 097 269

31.12.2019

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto
Kredyty i pożyczki udzielone:			
Niebankowym podmiotom finansowym	576 521	(2 314)	574 207
kredyty o charakterze bieżącym	275 915	(1 191)	274 724
kredyty inwestycyjne	195 443	(614)	194 829
kredyty pozostałe	105 163	(509)	104 654
Klientom indywidualnym:	29 997 525	(1 158 392)	28 839 133
kredyty na nieruchomości	18 526 757	(301 880)	18 224 877
kredyty pozostałe	11 470 768	(856 512)	10 614 256
Podmiotom gospodarczym:	40 365 447	(1 939 521)	38 425 926
kredyty o charakterze bieżącym	20 395 569	(1 163 590)	19 231 979
kredyty inwestycyjne	14 066 034	(571 781)	13 494 253
kredyty pozostałe	5 903 844	(204 150)	5 699 694
w tym rolnikom indywidualnym:	8 732 840	(408 748)	8 324 092
kredyty o charakterze bieżącym	4 389 269	(206 874)	4 182 395
kredyty inwestycyjne	4 328 560	(200 839)	4 127 721
kredyty pozostałe	15 011	(1 035)	13 976
Institucjom sektora budżetowego:	129 915	(1 925)	127 990
kredyty o charakterze bieżącym	93 583	(1 294)	92 289
kredyty inwestycyjne	35 635	(623)	35 012
Należności leasingowe	3 995 444	(126 057)	3 869 387
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	75 064 852	(3 228 209)	71 836 643

Kredyty i pożyczki netto udzielone klientom w podziale na fazy przedstawia się następująco:

31.12.2020	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem	w tym POICI
Kredyty i pożyczki udzielone:	65 969 373	7 165 450	4 149 251	77 284 074	324 756
Niebankowym podmiotom finansowym	593 444	33	1 625	595 102	80
Klientom indywidualnym	30 416 993	1 940 388	1 444 716	33 802 097	71 872
Podmiotom gospodarczym:	31 474 785	4 699 506	2 498 742	38 673 033	252 760
w tym rolnikom indywidualnym	6 069 509	1 259 809	789 395	8 118 713	2
Institucjom sektora budżetowego	98 992	2 346	44	101 382	44
Należności leasingowe	3 385 159	523 177	204 124	4 112 460	-
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych:	(505 527)	(594 339)	(2 086 939)	(3 186 805)	(47 810)
Niebankowym podmiotom finansowym	(1 213)	(3)	(718)	(1 934)	(23)
Klientom indywidualnym	(197 518)	(226 981)	(748 331)	(1 172 830)	(10 127)
Podmiotom gospodarczym:	(274 643)	(346 822)	(1 241 884)	(1 863 349)	(37 648)
w tym rolnikom indywidualnym	(48 403)	(116 224)	(288 471)	(453 098)	(1)
Institucjom sektora budżetowego	(1 990)	(266)	(12)	(2 268)	(12)
Należności leasingowe	(30 163)	(20 267)	(95 994)	(146 424)	-
Kredyty i pożyczki netto udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	65 463 846	6 571 111	2 062 312	74 097 269	276 946

31.12.2019	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem	w tym POCl
Kredyty i pożyczki udzielone:	63 874 173	6 910 703	4 279 976	75 064 852	442 061
Niebankowym podmiotom finansowym	575 529	84	908	576 521	73
Klientom indywidualnym	26 877 993	1 786 916	1 332 616	29 997 525	103 974
Podmiotom gospodarczym:	33 009 871	4 606 005	2 749 571	40 365 447	337 974
w tym rolnikom indywidualnym	6 997 926	966 263	768 651	8 732 840	17
Instytucjom sektora budżetowego	127 419	2 362	134	129 915	40
Należności leasingowe	3 283 361	515 336	196 747	3 995 444	-
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych:	(462 118)	(481 781)	(2 284 310)	(3 228 209)	(52 253)
Niebankowym podmiotom finansowym	(1 907)	(10)	(397)	(2 314)	(21)
Klientom indywidualnym	(185 466)	(206 902)	(766 024)	(1 158 392)	(11 089)
Podmiotom gospodarczym:	(246 545)	(248 549)	(1 444 427)	(1 939 521)	(41 137)
w tym rolnikom indywidualnym	(34 731)	(77 123)	296 894)	(408 748)	(4)
Instytucjom sektora budżetowego	(1 756)	(82)	(87)	(1 925)	(6)
Należności leasingowe	(26 444)	(26 238)	(73 375)	(126 057)	-
Kredyty i pożyczki netto udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	63 412 055	6 428 922	1 995 666	71 836 643	389 808

Odpis z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu

Zmiana stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem
Stan na 1 stycznia 2020 roku	(462 118)	(481 781)	(2 284 310)	(3 228 209)
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	(319 230)	(79 283)	(123 188)	(521 701)
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	55 275	21 739	10 794	87 808
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	211 530	28 883	(552 009)	(311 596)
Wykorzystanie w ciężar odpisów	-	27	910 989	911 016
Pozostałe zmiany (w tym różnice kursowe)	9 016	(83 924)	(49 215)	(124 123)
Stan na 31 grudnia 2020 roku	(505 527)	(594 339)	(2 086 939)	(3 186 805)

Zmiana stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem
Stan na 1 stycznia 2019 roku	(513 974)	(505 675)	(2 037 312)	(3 056 961)
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	(199 492)	(98 756)	(106 446)	(404 694)
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	31 927	11 549	75 258	118 734
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	216 288	99 516	(457 651)	(141 847)
Wykorzystanie w ciężar odpisów	-	-	203 386	203 386
Pozostałe zmiany (w tym różnice kursowe)	3 133	11 585	38 455	53 173
Stan na 31 grudnia 2019 roku	(462 118)	(481 781)	(2 284 310)	(3 228 209)

Kwota długoterminowych należności tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom według stanu na 31.12.2020 r. wynosiła 63 711 558 tys. zł. (31.12.2019 r. wynosiła 62 668 563 tys. zł.)

Wartość brutto kredytów na nieruchomości dla osób fizycznych w walucie (w tys. zł)

Kredyty według walut	31.12.2020	31.12.2019
CHF	4 822 478	4 839 915
EUR	47 606	49 088
PLN	17 687 284	13 634 997
USD	2 359	2 757
Razem	22 559 727	18 526 757

31.12.2020

Wartość portfela kredytowego z udziałem CHF	Wartość bilansowa brutto	w tym zaangażowania w CHF	Odpis	w tym zaangażowania w CHF
Kredyty i pożyczki udzielone:				
Niebankowym podmiotom finansowym	595 102	-	(1 934)	-
kredyty o charakterze bieżącym	492 335	-	(1 577)	-
kredyty inwestycyjne	96 141	-	(259)	-
kredyty pozostałe	6 626	-	(98)	-
Klientom indywidualnym:	33 802 097	4 876 681	(1 172 830)	(235 754)
kredyty na nieruchomości	22 559 727	4 822 478	(363 664)	(223 878)
kredyty pozostałe	11 242 370	54 203	(809 166)	(11 876)
Podmiotom gospodarczym:	38 673 033	148 909	(1 863 349)	(12 064)
kredyty o charakterze bieżącym	17 823 636	137 511	(1 135 775)	(7 502)
kredyty inwestycyjne	13 921 875	10 068	(512 585)	(4 560)
kredyty pozostałe	6 927 522	1 330	(214 989)	(2)
w tym rolnikom indywidualnym:	8 118 713	3 094	(453 098)	(493)
kredyty o charakterze bieżącym	3 979 679	2 998	(229 272)	(493)
kredyty inwestycyjne	4 125 187	96	(222 105)	-
kredyty pozostałe	13 847	-	(1 721)	-
Instytucjom sektora budżetowego:	101 382	-	(2 268)	-
kredyty o charakterze bieżącym	70 300	-	(1 649)	-
kredyty inwestycyjne	30 448	-	(611)	-
kredyty pozostałe	634	-	(8)	-
Należności leasingowe	4 112 460	38 940	(146 424)	(7 448)
Kredyty i pożyczki, razem	77 284 074	5 064 530	(3 186 805)	(255 266)

31.12.2019				
Wartość portfela kredytowego z udziałem CHF	Wartość bilansowa brutto	w tym zaangażowania w CHF	Odpis	w tym zaangażowania w CHF
Kredyty i pożyczki udzielone:				
Niebankowym podmiotom finansowym	576 521	-	(2 314)	-
kredyty o charakterze bieżącym	275 915	-	(1 191)	-
kredyty inwestycyjne	195 443	-	(614)	-
kredyty pozostałe	105 163	-	(509)	-
Klientom indywidualnym:	29 997 525	4 898 041	(1 158 392)	(173 819)
kredyty na nieruchomości	18 526 757	4 839 915	(301 880)	(164 191)
kredyty pozostałe	11 470 768	58 126	(856 512)	(9 628)
Podmiotom gospodarczym:	40 365 447	148 434	(1 939 521)	(8 532)
kredyty o charakterze bieżącym	20 395 569	135 201	(1 163 590)	(5 542)
kredyty inwestycyjne	14 066 034	11 096	(571 781)	(2 986)
kredyty pozostałe	5 903 844	2 137	(204 150)	(4)
w tym rolnikom indywidualnym:	8 732 840	3 447	(408 748)	(261)
kredyty o charakterze bieżącym	4 389 269	3 306	(206 874)	(261)
kredyty inwestycyjne	4 328 560	141	(200 839)	-
kredyty pozostałe	15 011	-	(1 035)	-
Instytucjom sektora budżetowego:	129 915	-	(1 925)	-
kredyty o charakterze bieżącym	93 583	-	(1 294)	-
kredyty inwestycyjne	35 635	-	(623)	-
kredyty pozostałe	697	-	(8)	-
Należności leasingowe	3 995 444	42 710	(126 057)	(7 558)
Kredyty i pożyczki, razem	75 064 852	5 089 185	(3 228 209)	(189 909)

22. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	31.12.2020	31.12.2019
Kredyty preferencyjne	1 539 848	1 974 396
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, razem	1 539 848	1 974 396

Poniżej przedstawiono porównanie, wartości godziwej kredytów preferencyjnych z ich wartością bilansową brutto, jaka zostałaby ujęta, gdyby Bank - zgodnie z wymogiem MSSF 9 - nie dokonał reklasyfikacji tych portfeli według wartości godziwej przez wynik finansowy.

	Wartość bilansowa brutto	Wartość godziwa
31.12.2020	1 715 680	1 539 848
31.12.2019	2 116 564	1 974 396

Kredyty preferencyjne według wartości godziwej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem
31.12.2020	1 106 270	311 307	122 271	1 539 848
31.12.2019	1 505 517	322 161	146 718	1 974 396

23. PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU

31.12.2020			
Papiery wartościowe	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto
emitowane przez banki krajowe - listy zastawne	5 581	(89)	5 492
emitowane przez banki krajowe	3 836 125	-	3 836 125
emitowane przez pozostałe instytucje finansowe	588 445	-	588 445
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego – obligacje skarbowe	18 640 800	(96)	18 640 704
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	213 573	(11 818)	201 755
emitowane przez jednostki samorządowe – obligacje komunalne	88 890	(389)	88 501
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	23 373 414	(12 392)	23 361 022

31.12.2019			
Papiery wartościowe	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto
emitowane przez banki krajowe - listy zastawne	5 231	(64)	5 167
emitowane przez banki krajowe	28 194	(296)	27 898
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego – obligacje skarbowe	17 427 475	(72)	17 427 403
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	380 660	(21 691)	358 969
emitowane przez jednostki samorządowe – obligacje komunalne	97 611	(403)	97 208
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	17 939 171	(22 526)	17 916 645

31.12.2020	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem	w tym POCl
Papiery wartościowe	23 180 310	4 021	189 083	23 373 414	184 928
emitowane przez banki krajowe - listy zastawne	5 581	-	-	5 581	-
emitowane przez banki krajowe	3 836 125	-	-	3 836 125	-
emitowane przez pozostałe instytucje finansowe	588 445	-	-	588 445	-
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego – obligacje skarbowe	18 640 800	-	-	18 640 800	-
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	20 469	4 021	189 083	213 573	184 928
emitowane przez jednostki samorządowe – obligacje komunalne	88 890	-	-	88 890	-
Odpisy z tytułu utraty wartości papierów wartościowych:	(823)	(446)	(11 123)	(12 392)	(6 968)
emitowane przez banki krajowe - listy zastawne	(89)	-	-	(89)	-
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego – obligacje skarbowe	(96)	-	-	(96)	-
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	(249)	(446)	(11 123)	(11 818)	(6 968)
emitowane przez jednostki samorządowe – obligacje komunalne	(389)	-	-	(389)	-
Papiery wartościowe netto wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	23 179 487	3 575	177 960	23 361 022	177 960

31.12.2019	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem	w tym POCl
Papiery wartościowe	17 706 009	24 487	208 675	17 939 171	204 520
emitowane przez banki krajowe - listy zastawne	5 231	-	-	5 231	-
emitowane przez banki krajowe	28 194	-	-	28 194	-
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego – obligacje skarbowe	17 427 475	-	-	17 427 475	-
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	147 498	24 487	208 675	380 660	204 520
emitowane przez jednostki samorządowe – obligacje komunalne	97 611	-	-	97 611	-
Odpisy z tytułu utraty wartości papierów wartościowych:	(1 193)	(3 619)	(17 714)	(22 526)	(13 559)
emitowane przez banki krajowe - listy zastawne	(64)	-	-	(64)	-
emitowane przez banki krajowe	(296)	-	-	(296)	-
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego – obligacje skarbowe	(72)	-	-	(72)	-
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	(358)	(3 619)	(17 714)	(21 691)	(13 559)
emitowane przez jednostki samorządowe – obligacje komunalne	(403)	-	-	(403)	-
Papiery wartościowe netto wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	17 704 816	20 868	190 961	17 916 645	190 961

Zgodnie z Ustawą z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, na dzień 31 grudnia 2020 r. BNP Paribas posiadał obligacje skarbowe ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie 364 531 tys. zł (o wartości nominalnej 370 000 tys. zł), które stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach BFG (w 2019 r. w kwocie 433 649 tys. zł o wartości nominalnej 440 000 tys. zł).

Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu według wartości bilansowej:	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Stan na początek okresu	17 916 645	11 939 238
Zakup papierów	5 776 975	6 290 069
Sprzedaż/wykup papierów	(507 612)	(579 620)
Zmiana na odpisach z tytułu utraty wartości	10 133	(1 383)
Zmiana na korekcie wartości początkowej	(6 576)	6 010
Zmiana odsetek należnych, z tytułu różnic kursowych, dyskonta i premii	171 457	267 812
Pozostałe zmiany	-	(5 481)
Stan na koniec okresu	23 361 022	17 916 645

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości papierów wartościowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Stan na początek okresu	22 526	21 143
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	3 867	8 220
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	(14 001)	(6 837)
Stan na koniec okresu	12 392	22 526

Kwota długoterminowych papierów wartościowych brutto wycenianych według zamortyzowanego kosztu według stanu na 31.12.2020 r. wynosiła 23 351 070 tys. zł (31.12.2019 r. wynosiła 17 816 858 tys. zł).

24. PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	31.12.2020	31.12.2019
	Wartość bilansowa	
Obligacje emitowane przez podmioty niefinansowe	54 228	53 902
Obligacje zamienne na akcje podmiotów niefinansowych	57 292	24 191
Instrumenty kapitałowe	259 512	163 334
Jednostki uczestnictwa	44	327
Certyfikaty emitowane przez podmioty niefinansowe	824	-
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, razem	371 900	241 754
Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Stan na początek okresu	241 754	204 421
Zakup papierów	41 429	24 995
Sprzedaż papierów	(7 513)	(11 873)
Zmiana w wycenie według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	94 000	20 629
Zmiana odsetek należnych, z tytułu różnic kursowych, dyskonta i premii	2 230	582
Pozostałe zmiany	-	3 000
Stan na koniec okresu	371 900	241 754

Kwota długoterminowych papierów wartościowych brutto wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat według stanu na 31.12.2020 r. wynosiła 106 786 tys. zł (31.12.2019 r. wynosiła 74 945 tys. zł).

Poniższa tabela prezentuje wartość papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w podziale na wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz obligatoryjnie wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Instrumenty dłużne zaklasyfikowane obowiązkowo do kategorii wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat na moment początkowego ujęcia	112 343	78 093
Instrumenty kapitałowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat na moment początkowego ujęcia	259 557	163 661
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, razem	371 900	241 754

25. PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ INNE CAŁKOWITE DOCHODY

Dłużne papiery wartościowe	31.12.2020	31.12.2019
Obligacje emitowane przez banki	4 319 718	530 927
Obligacje skarbowe emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego	4 685 483	7 422 431
Obligacje emitowane przez pozostałe instytucje finansowe	1 223 359	-
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	10 228 560	7 953 358

Wycena dłużnych papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody dokonywana jest w oparciu o model zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy użyciu bieżących rynkowych stóp procentowych, z uwzględnieniem ryzyka kredytowego emitenta w wysokości odpowiadającej parametrom obserwowanym na rynku dla transakcji o podobnym ryzyku kredytowym i horyzoncie czasowym. Wycena nie uwzględnia założeń, które nie mogą być zaobserwowane bezpośrednio na rynku.

Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody:	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Stan na początek okresu	7 953 358	15 875 339
Zakup papierów	50 342 450	6 224 070
Sprzedaż papierów	(48 329 550)	(14 011 831)
Zmiana w wycenie według wartości godziwej przez całkowite dochody	163 408	(18 747)
Zmiana w wycenie według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	36 601	1 035
Zmiana odsetek należnych, z tytułu różnic kursowych, dyskonta i premii	62 293	(116 508)
Stan na koniec okresu	10 228 560	7 953 358

Kwota długoterminowych papierów wartościowych brutto wycenianych według wartości godziwej przez całkowite dochody według stanu na 31.12.2020 r. wynosiła 10 072 024 tys. zł (31.12.2019 r. wynosiła 6 838 136 tys. zł).

Poniższa tabela prezentuje zyski i straty dotyczące papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, które w danym okresie zostały ujęte bezpośrednio w kapitale własnym, a następnie zostały wyksięgowane z kapitału własnego i ujęte w wyniku finansowym za dany okres 12 miesięcy do 31 grudnia 2020 r. i 2019 roku.

Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Zyski ujęte bezpośrednio w kapitale własnym a następnie przeniesione z kapitału własnego i ujęte w wyniku finansowym	76 998	2 862
Straty ujęte bezpośrednio w kapitale własnym a następnie przeniesione z kapitału własnego i ujęte w wyniku finansowym	(1 229)	(2 147)
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, razem	75 769	715

26. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

W 2020 roku Grupa dokonała sprzedaży nieruchomości inwestycyjnej gruntu niezabudowanego o powierzchni 46,85 ha we Wrocławiu Marszowicach. Cena umowna sprzedaży została ustalona na 46 200 tys. zł. Strata z tytułu sprzedaży nieruchomości wyniósł 10 377 tys. .zł.

	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Saldo otwarcia	56 577	55 868
Aktualizacja wartości	-	709
Sprzedaż	(56 577)	-
Saldo zamknięcia, z tego:	-	56 577
cena nabycia	-	12 246
przeszacowanie według wartości godziwej	-	44 331

27. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Wartości niematerialne	31.12.2020	31.12.2019
Licencje	420 429	279 675
Inne wartości niematerialne	7 951	8 299
Nakłady na wartości niematerialne	223 228	231 971
Wartości niematerialne, razem	651 608	519 945

Wartości niematerialne				
12 miesięcy do 31.12.2020	Licencje	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Ogółem
Wartość księgową brutto				
Saldo na dzień 1 stycznia	1 313 359	20 673	233 656	1 567 688
Zwiększenia:				
przeniesienie z nakładów	270 939	3 334	282 182	556 455
zakupy	264 313	3 198	-	267 512
inne	6 480	42	249 357	255 880
Zmniejszenia:				
przeniesienie z nakładów	145	94	32 825	33 064
inne	(102 484)	(575)	(292 609)	(395 668)
przeniesienie z nakładów	-	-	(267 512)	(267 512)
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(102 484)	(561)	(3 636)	(106 681)
inne	-	(14)	(21 461)	(21 475)
Saldo na dzień 31 grudnia	1 481 814	23 432	223 228	1 728 474
Umorzenie (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	1 033 684	12 329	-	1 046 013
Zmiany stanu:				
amortyzacja za rok obrotowy	27 701	3 153	-	30 854
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	124 553	8 279	-	132 832
inne	(96 852)	(366)	-	(97 218)
inne	-	(4 760)	-	(4 760)
Saldo na dzień 31 grudnia	1 061 385	15 482	-	1 076 867
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	-	46	1 685	1 730
Zmiany stanu:				
aktualizacja odpisu	-	(46)	(1 685)	(1 731)
inne	-	(46)	(1 685)	(1 731)
Saldo na dzień 31 grudnia	-	-	-	-
Wartość księgową netto				
Saldo na dzień 1 stycznia	279 675	8 299	231 971	519 945
Saldo na dzień 31 grudnia	420 429	7 951	223 228	651 608

Wartości niematerialne

12 miesięcy do 31.12.2019	Licencje	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Ogółem
Wartość księgową brutto				
Saldo na dzień 1 stycznia	1 237 539	43 669	181 430	1 462 638
Zwiększenia:	193 361	3 206	249 587	446 154
przeniesienie z nakładów	183 422	2 556	-	185 978
zakupy	9 908	472	249 587	259 967
przeniesienie ze środków trwałych	4	178	-	182
nabycie w wyniku połączenia jednostek	27	-	-	27
Zmniejszenia:	(117 541)	(26 202)	(197 361)	(341 104)
przeniesienie z nakładów	-	-	(185 978)	(185 978)
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(117 541)	(26 194)	(1 455)	(145 190)
inne	-	(8)	(9 928)	(9 936)
Saldo na dzień 31 grudnia	1 313 359	20 673	233 656	1 567 688
Umorzenie (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	904 726	34 833	-	939 559
Zmiany stanu:	128 958	(22 504)	-	106 454
amortyzacja za rok obrotowy	224 295	3 112	-	227 407
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(95 364)	(25 616)	-	(120 980)
nabycie w wyniku połączenia jednostek	27	-	-	27
Saldo na dzień 31 grudnia	1 033 684	12 329	-	1 046 013
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	-	595	1 717	2 312
Zmiany stanu:	-	(549)	(32)	(582)
aktualizacja odpisu	-	(549)	(32)	(582)
Saldo na dzień 31 grudnia	-	46	1 685	1 730
Wartość księgową netto				
Saldo na dzień 1 stycznia	332 813	8 241	179 713	520 767
Saldo na dzień 31 grudnia	279 675	8 299	231 971	519 945

W odniesieniu do wartości niematerialnych, które nie są jeszcze dostępne do użytkowania, tzn. będące w trakcie realizacji, Grupa na bieżąco identyfikuje przesłanki utraty wartości.

Grupa według stanu na 31.12.2020 r. posiadała istotne zobowiązania umowne zaciągnięte w kwocie 1 394 tys. zł. w związku z nabyciem wartości niematerialnych (brak istotnych zobowiązań według stanu na 31.12.2019 r.).

28. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Rzeczowe aktywa trwałe	31.12.2020	31.12.2019
Środki trwałe, w tym:	507 441	542 519
grunty i budynki	129 709	202 586
sprzęt informatyczny	162 182	145 474
wyposażenie biurowe	51 526	41 593
pozostałe, w tym inwestycje w obcych środkach trwałych	164 024	152 866
Środki trwałe w budowie	47 450	94 174
Prawo do użytkowania, w tym:	924 649	590 053
grunty i budynki	907 828	572 275
pojazdy samochodowe	16 728	13 487
sprzęt informatyczny	-	4 104
pozostałe, w tym inwestycje w obcych środkach trwałych	93	187
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	1 479 540	1 226 746

Zwiększenie aktywa z tytułu prawa do użytkowania w 2020 roku wynika w znaczącym stopniu z zawarcia umowy najmu nowej Centrali Banku.

Poniżej przedstawiono zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych w roku 2020 i 2019:

Środki trwałe i środki trwałe w budowie				
12 miesięcy do 31.12.2020	Grunty i budynki	Rzeczowe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość księgową brutto				
Saldo na dzień 1 stycznia	412 810	1 259 850	94 250	1 766 910
Zwiększenia:	9 827	167 068	108 128	285 023
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	9 750	135 991	-	145 741
zakupy	-	20 920	94 262	115 182
inne	77	10 157	13 866	24 100
Zmniejszenia:	(155 744)	(208 714)	(154 887)	(519 345)
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	(145 741)	(145 741)
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór, kradzież	(155 630)	(192 511)	-	(348 141)
inne	(114)	(16 203)	(9 146)	(25 463)
Saldo na dzień 31 grudnia	266 893	1 218 204	47 491	1 532 588
Umorzenie (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	199 753	918 992	-	1 118 745
Zmiany stanu:	(75 735)	(79 885)	-	(155 620)
amortyzacja za rok obrotowy	7 193	101 245	-	108 438
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(82 928)	(181 130)	-	(264 058)
Saldo na dzień 31 grudnia	124 018	839 107	-	963 125
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	10 471	925	76	11 472
Zmiany stanu:	2 695	440	(35)	3 100
aktualizacja odpisu	2 695	440	(35)	3 100
Saldo na dzień 31 grudnia	13 166	1 365	41	14 572
Wartość księgową netto				
Saldo na dzień 1 stycznia	202 586	339 933	94 174	636 693
Saldo na dzień 31 grudnia	129 709	377 732	47 450	554 891

Środki trwałe i środki trwałe w budowie

12 miesięcy do 31.12.2019	Grunty i budynki	Rzeczowe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość księgowa brutto				
Saldo na dzień 1 stycznia	410 931	1 335 821	36 707	1 783 459
Zwiększenia:	10 992	188 231	209 325	408 548
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	10 751	139 499	-	150 250
zakupy	-	31 090	201 202	232 292
inne	241	17 642	8 123	26 006
Zmniejszenia:	(9 113)	(264 202)	(151 782)	(425 097)
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	(150 250)	(150 250)
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór, kradzież	(8 271)	(251 116)	-	(259 387)
inne	(842)	(13 086)	(1 532)	(15 460)
Saldo na dzień 31 grudnia	412 810	1 259 850	94 250	1 766 910
Umorzenie (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	194 087	1 052 285	-	1 246 372
Zmiany stanu:	5 666	(133 293)	-	(127 627)
amortyzacja za rok obrotowy	9 672	91 540	-	101 212
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(4 006)	(224 855)	-	(228 861)
nabycie w wyniku połączenia jednostek	-	22	-	22
Saldo na dzień 31 grudnia	199 753	918 992	-	1 118 745
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	11 672	14 089	51	25 812
Zmiany stanu:	(1 201)	(13 164)	25	(14 340)
aktualizacja odpisu	(1 201)	(13 164)	25	(14 340)
Saldo na dzień 31 grudnia	10 471	925	76	11 472
Wartość księgowa netto				
Saldo na dzień 1 stycznia	205 172	269 447	36 656	511 275
Saldo na dzień 31 grudnia	202 586	339 933	94 174	636 693

Grupa według stanu na 31.12.2020 r. posiadała istotne zobowiązania umowne zaciągnięte w kwocie 1 165 tys. zł. w związku z nabyciem rzeczowych aktywów trwałych (brak istotnych zobowiązań według stanu na 31.12.2019 r.).

Prawo do użytkowania					
12 miesięcy do 31.12.2020	Grunty i budynki	Pojazdy samochodowe	Sprzęt informatyczny	Pozostałe, w tym inwestycje w obcych środkach trwałych	Ogółem
Wartość księgową brutto					
Saldo na dzień 1 stycznia	690 351	18 630	6 556	280	715 817
Zwiększenia:	503 318	11 569	-	-	514 887
Zmniejszenia:	(77 548)	(2 591)	(6 556)	-	(86 695)
Saldo na dzień 31 grudnia	1 116 121	27 608	-	280	1 144 009
Umorzenie (-)					
Saldo na dzień 1 stycznia	110 891	5 143	2 452	93	118 579
Zmiany stanu:	91 487	5 737	(2 452)	94	94 866
amortyzacja za rok obrotowy	118 001	7 886	707	94	126 688
pozostałe zmiany	(26 514)	(2 075)	(3 159)	-	(31 748)
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	-	(74)	-	-	(74)
Saldo na dzień 31 grudnia	202 378	10 880	-	187	213 445
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości (-)					
Saldo na dzień 1 stycznia	7 185	-	-	-	7 185
Zmiany stanu:	(1 271)	-	-	-	(1 271)
utworzenie odpisu aktualizującego	2 731	-	-	-	2 731
rozwiązanie odpisu aktualizującego	(4 002)	-	-	-	(4 002)
Saldo na dzień 31 grudnia	5 914	-	-	-	5 914
Wartość księgową netto					
Saldo na dzień 1 stycznia	572 275	13 487	4 104	187	590 053
Saldo na dzień 31 grudnia	907 828	16 728	-	93	924 649

Prawo do użytkowania					
12 miesięcy do 31.12.2019	Grunty i budynki	Pojazdy samochodowe	Sprzęt informatyczny	Pozostałe, w tym inwestycje w obcych środkach trwałych	Ogółem
Wartość księgową brutto					
Saldo na dzień 1 stycznia	580 570	20 783	6 540	279	608 172
Zwiększenia:	142 925	5 706	16	1	148 648
Zmniejszenia:	(33 144)	(7 859)	-	-	(41 003)
Saldo na dzień 31 grudnia	690 351	18 630	6 556	280	715 817
Umorzenie (-)					
Saldo na dzień 1 stycznia	-	-	-	-	-
Zmiany stanu:	110 891	5 143	2 452	93	118 579
amortyzacja za rok obrotowy	115 612	6 696	2 452	93	124 853
pozostałe zmiany	(4 721)	(1 503)	-	-	(6 224)
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	-	(50)	-	-	(50)
Saldo na dzień 31 grudnia	110 891	5 143	2 452	93	118 579
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości (-)					
Saldo na dzień 1 stycznia	10 503	-	-	-	10 503
Zmiany stanu:	(3 318)	-	-	-	(3 318)
utworzenie odpisu aktualizującego	6 530	-	-	-	6 530
rozwiązanie odpisu aktualizującego	(9 848)	-	-	-	(9 848)
Saldo na dzień 31 grudnia	7 185	-	-	-	7 185
Wartość księgową netto					
Saldo na dzień 1 stycznia	570 067	20 783	6 540	279	597 669
Saldo na dzień 31 grudnia	572 275	13 487	4 104	187	590 053

29. LEASING

Grupa jako leasingobiorca

Grupa jest stroną umów leasingu w zakresie bazowych składników aktywów takich, jak:

- nieruchomości,
- pojazdy samochodowe,
- grunty, w tym prawo wieczystego użytkowania gruntów,
- wpłatomaty,
- elementy wyposażenia,
- sprzęt IT.

Okres leasingu pojazdów samochodowych wynosi od 1 do 5 lat. Umowy zawierają opcje przedłużenia. Grupa zawiera również umowy leasingu zwrotnego w odniesieniu do pojazdów samochodowych.

Grupa jest również stroną umów leasingu nieruchomości. Umowy te są zawierane na czas określony od 1 do 30 lat oraz na czas nieokreślony. W przypadku umów na czas nieokreślony Grupa ustala okres leasingu w oparciu o okres wypowiedzenia umowy. Umowy przewidują zmienne opłaty leasingowe zależne od indeksu (np. GUS, HICP).

Grupa posiada także umowy leasingu gruntu na czas nieoznaczony, oraz prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymane na okres od 40 do 100 lat. Opłaty leasingowe są waloryzowane zgodnie z ustawą o gospodarce gruntami.

	31.12.2020	31.12.2019
Koszty leasingu ujęte w rachunku zysków i strat	(137 899)	(143 417)
- koszty odsetek od zobowiązań z tytułu leasingu	(6 694)	(8 704)
- koszty amortyzacji aktywów z tytułu prawa do użytkowania	(126 688)	(124 853)
- koszty związane z leasingiem krótkoterminowym (ujęte w kosztach administracyjnych)	(5 577)	(9 860)
Niedzdykontowane opłaty leasingowe według terminów zapadalności	31.12.2020	31.12.2019
Do jednego roku	126 132	118 827
Powyżej 1 roku do 5 lat	493 225	350 628
Powyżej 5 lat	397 542	198 954
Razem	1 016 899	668 409
	31.12.2020	31.12.2019
Wartość księgowa zobowiązań z tytułu zdyskontowanych opłat leasingowych	968 749	602 192

Grupa jako leasingodawca

Umowy leasingowe, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej ujmowana jest wartość należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto. Ujmowanie przychodów z tytułu umów leasingu finansowego przebiega w sposób odzwierciedlający stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji leasingowej netto dokonanej przez Grupę w ramach leasingu finansowego.

Grupa nie oferuje produktów leasingu operacyjnego tj. takiego w jakim nie następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę.

Należności z tytułu leasingu finansowego	31.12.2020	31.12.2019
Należności (brutto) z tytułu leasingu finansowego	4 266 524	4 212 586
Niezrealizowane przychody finansowe	(154 064)	(217 142)
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	4 112 460	3 995 444
Odpisy z tytułu utraty wartości	(146 424)	(126 057)
Należności z tytułu leasingu finansowego, razem	3 966 036	3 869 387
Należności brutto z tytułu leasingu finansowego według terminów zapadalności	31.12.2020	31.12.2019
Do 1 roku	1 527 068	1 749 770
Powyżej 1 roku do 5 lat	2 543 841	2 270 297
Powyżej 5 lat	195 615	192 519
Należności brutto z tytułu leasingu finansowego, razem	4 266 524	4 212 586

30. INNE AKTYWA

Inne aktywa:	31.12.2020	31.12.2019
Należności z tytułu umów z klientami:		
dłużnicy różni	192 405	332 647
przychody do otrzymania	97 405	116 651
rozliczenia z tytułu kart płatniczych	31 254	30 566
rozrachunki z tytułu ubezpieczeń	5 562	6 387
Pozostałe:		
rozrachunki międzybankowe i międzysystemowe	293 842	288 740
koszty do rozliczenia w czasie	32 842	41 617
rozrachunki z tytułu podatków i świadczeń publiczno-prawnych	50 653	74 232
pozostałe rozrachunki związane z działalnością leasingową	9 506	34 738
pozostałe	109 861	68 344
Inne aktywa brutto, razem	823 330	993 922
Odpisy aktualizujące wartość na należności od dłużników różnych	(36 491)	(109 077)
Inne aktywa netto, razem	786 839	884 845

31. ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKU CENTRALNEGO

Zobowiązania wobec Banku Centralnego	31.12.2020	31.12.2019
Przekroczenie salda na rachunku bieżącym w Banku Centralnym	84 675	-

32. ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW

Zobowiązania wobec innych banków	31.12.2020	31.12.2019
Rachunki bieżące	806 438	593 160
Depozyty międzybankowe	1 615 771	-
Kredyty i pożyczki otrzymane	4 081 845	3 682 321
Inne zobowiązania	320 840	209 783
Zobowiązania wobec banków, razem	6 824 894	4 485 264

Nie doszło do złamania postanowień umownych i kowenantów związanych z sytuacją finansową Grupy i obowiązkami informacyjnymi w 2020 i 2019 roku.

Kwota zobowiązań długoterminowych wobec banków według stanu na 31.12.2020 r. wynosiła 2 950 936 tys. zł. (31.12.2019 r. wynosiła 2 762 825 tys. zł).

33. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW

Zobowiązania wobec klientów	31.12.2020	31.12.2019
NIEBANKOWE PODMIOTY FINANSOWE	1 528 698	2 443 792
Rachunki bieżące	1 335 032	375 256
Depozyty terminowe	184 356	2 068 517
Inne zobowiązania	9 310	19
KLIENCI INDYWIDUALNI	43 578 829	42 350 458
Rachunki bieżące	35 826 600	27 275 384
Depozyty terminowe	7 327 267	14 753 587
Inne zobowiązania	424 962	321 487
PODMIOTY GOSPODARCZE	43 677 506	40 338 786
Rachunki bieżące	40 222 097	29 239 743
Depozyty terminowe	2 723 760	10 336 908
Inne zobowiązania	731 649	762 135
w tym ROLNICY INDYWIDUALNI	2 464 474	1 942 191
Rachunki bieżące	2 388 764	1 827 333
Depozyty terminowe	60 296	105 709
Inne zobowiązania	15 414	9 149
INSTYTUCJE SEKTORA BUDŻETOWEGO	1 265 971	1 001 948
Rachunki bieżące	1 111 576	788 034
Depozyty terminowe	148 718	212 777
Inne zobowiązania	5 677	1 137
Zobowiązania wobec klientów, razem	90 051 004	86 134 984

Kwota zobowiązań długoterminowych wobec klientów według stanu na 31.12.2020 r. wynosiła 378 908 tys. zł (31.12.2019 r. wynosiła 873 204 tys. zł).

34. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

	31.12.2020	31.12.2019
Dłużne papiery wartościowe	1 318 380	2 179 052
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych		
	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Stan na początek okresu	2 179 052	2 179 424
Wykup dłużnych papierów wartościowych	(860 509)	-
Zmiana z tytułu dyskonta, odsetek, prowizji i opłat od dłużnych papierów wartościowych rozliczanych według ESP, różnic kursowych	(163)	(372)
Stan wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu	1 318 380	2 179 052

35. ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE

	31.12.2020	31.12.2019
Zobowiązania podporządkowane	4 306 539	1 882 064
Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych		
	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Stan na początek okresu	1 882 064	1 875 769
Zaciągnięcie pożyczek	2 300 000	-
Zmiana na odsetkach	1 795	(1 110)
Różnice kursowe	122 680	7 405
Stan na koniec okresu	4 306 539	1 882 064

36. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

	31.12.2020	31.12.2019
Pozostałe zobowiązania		
Zobowiązania z tytułu umów z klientami		
Wierzyciele różni	221 943	214 377
Rozliczenia z tytułu kart płatniczych	128 516	104 886
Przychody przyszłych okresów	91 687	114 931
Rozliczenia z tytułu umów rachunków powierniczych	3 431	9 830
Rozrachunki z tytułu ubezpieczeń	30 625	27 440
Pozostałe zobowiązania		
Rozrachunki międzybankowe i międzysystemowe	30 265	480 839
Rezerwy na koszty rzeczowe	342 771	341 305
Rezerwy na pozostałe zobowiązania wobec pracowników	215 090	336 827
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	42 481	44 570
Pozostałe rozliczenia publiczno-prawne	49 345	64 183
Pozostałe rozrachunki związane z działalnością leasingową	18 100	39 511
Pozostałe	94 989	114 715
Pozostałe zobowiązania, razem	1 269 243	1 893 414

37. REZERWY

	31.12.2020	31.12.2019
Rezerwa na restrukturyzację	82 918	113 076
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne zobowiązania	18 188	16 209
Rezerwa na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	214 443	233 179
Rezerwa na sprawy sporne	335 629	166 073
Pozostałe rezerwy	8 232	2 524
Rezerwy, razem	659 410	531 061

Rezerwy na restrukturyzację	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Wartość bilansowa na początek okresu	113 076	171 889
Utworzenie rezerwy	48 590	6 929
Wykorzystanie rezerw	(59 882)	(54 267)
Rozwiązanie rezerw	(18 839)	(687)
Inne zmiany	(27)	(10 788)
Wartość bilansowa na koniec okresu	82 918	113 076

Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne zobowiązania	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Wartość bilansowa na początek okresu	16 209	14 703
Utworzenie rezerw	4 514	3 286
Wykorzystanie rezerw	(1 025)	-
Rozwiązanie rezerw	(1 510)	(1 780)
Wartość bilansowa na koniec okresu	18 188	16 209

Rezerwy na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Wartość bilansowa na początek okresu	233 179	149 530
Utworzenie rezerwy	96 415	491 420
Rozwiązanie rezerwy	(82 951)	(392 438)
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego	(35 887)	(15 105)
Inne zmiany	3 687	(228)
Wartość bilansowa na koniec okresu	214 443	233 179

Rezerwy na sprawy sporne	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Wartość bilansowa na początek okresu	166 073	62 156
Utworzenie rezerwy	218 936	136 719
Wykorzystanie rezerw	(38 092)	(19 758)
Rozwiązanie rezerwy	(11 288)	(19 850)
Inne zmiany	-	6 806
Wartość bilansowa na koniec okresu	335 629	166 073

Pozostałe rezerwy	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Wartość bilansowa na początek okresu	2 524	39 134
Utworzenie rezerwy	4 644	8 318
Wykorzystanie rezerw	(25)	-
Rozwiązanie rezerw	(738)	(35 136)
Inne zmiany	1 827	(9 792)
Wartość bilansowa na koniec okresu	8 232	2 524

38. ODRO CZONY PODATEK DOCHODOWY

W roku obrotowym nastąpiły następujące zmiany w odroczonym podatku dochodowym:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Podstawa do podatku odroczonego na dzień 31 grudnia 2020	Podstawa do podatku odroczonego na dzień 31 grudnia 2019	Obciążenie wynikające ze zmiany stanu aktywa za 2020
Odsetki do zapłacenia naliczone od zobowiązań, w tym odsetki i dyskonto z tytułu certyfikatów depozytowych	347 885	386 586	(7 353)
Wycena instrumentów pochodnych i papierów wartościowych według wartości godziwej *	1 069 542	514 985	105 366
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu pozycji zabezpieczanych i instrumentów zabezpieczających	482 691	201 332	53 458
Kwoty odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe (niebędących kosztami uzyskania przychodu), wobec których przewidziane jest uprawdopodobnienie/udokumentowanie	3 397 655	3 765 364	(69 865)
Przychody pobierane z góry oraz rozliczane według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	347 625	587 767	(45 627)
Rezerwa na odpisy emerytalne oraz rezerwa na restrukturyzację zatrudnienia	93 482	121 399	(5 304)
Pozostałe rezerwy na koszty osobowe	254 917	272 559	(3 352)
Rezerwy na koszty rzeczowe	337 319	530 701	(36 742)
Odpis z tytułu utraty wartości - środki trwałe, wartości niematerialne	14 669	13 529	217
Odpis z tytułu utraty wartości akcji i udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych *	61 375	47 671	2 604
Podatek PCC z tytułu nabycia udziałów w jednostkach zależnych	-	77	(15)
Zapłacone noty odszkodowawcze	3 051	8 812	(1 095)
Odpisy z tytułu utraty wartości należności leasingowych	105 391	90 477	2 834
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów przeznaczonych do sprzedaży dotyczące działalności leasingowej	70 620	58 110	2 377
Nadwyżka wartości podatkowej środków trwałych w leasingu nad wartością księgową należności	619 332	776 281	(29 820)
Opłaty wstępne do umów leasingowych	37 121	28 137	1 706
Przychody rozliczane w czasie dotyczące działalności leasingowej	21 712	19 750	372
Zobowiązanie leasingowe	958 280	608 343	66 488
Odpisy z tytułu utraty wartości - pozostałe aktywa	8 451	5 509	559
Wycena wartości papierów wartościowych wycenianych przez inne całkowite dochody	41 612	8 971	6 202
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	130 177	72 640	10 414
Razem:	8 402 907	8 119 000	53 424

Podstawa aktywa rozpoznana w rachunku zysków i strat (w danym roku oraz w latach ubiegłych) oraz obciążenie wynikające ze zmiany stanu aktywa*	8 361 294	8 110 014	47 225
Podstawa aktywów rozpoznanych z kapitałem z aktualizacji wyceny oraz obciążenie wynikające ze zmiany stanu aktywa	41 613	8 986	6 199

* - kwota BO w wysokości 15 603 tys. w pozycji: Odpis z tytułu utraty wartości akcji i udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych została przeniesiona do pozycji Wycena instrumentów pochodnych i papierów wartościowych według wartości godziwej

Nierozpoznane aktywa z tytułu podatku odroczonego związane są z odpisami z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek, których nieściągalność nie zostanie uprawdopodobniona w przyszłości. Kwota nieuznanych różnic przejściowych z tego tytułu wynosiła na 31.12.2020 r. 33 219 tys. z tys. zł, a na 31.12.2019 r. wynosiła 40 586 tys. zł

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Podstawa do podatku odroczonego na dzień 31 grudnia 2020	Podstawa do podatku odroczonego na dzień 31 grudnia 2019	Obciążenie wynikające ze zmiany stanu rezerwy za 2020
Przychody do otrzymania z tytułu odsetek od należności	(1 098 424)	(1 214 838)	(22 119)
Wycena instrumentów pochodnych i papierów wartościowych według wartości godziwej **	(1 713 544)	(716 101)	189 514
Wycena wartości papierów wartościowych wycenianych przez inne całkowite dochody	(353 222)	(157 173)	37 249
Różnica amortyzacji bilansowej i podatkowej dotycząca własnych środków trwałych Banku	(301 636)	(231 583)	13 310
Przychody do otrzymania - pozostałe	(33)	(652)	(118)
Wartość netto prawo do użytkowania (RoU)	(930 406)	(596 251)	63 489
Koszty prac rozwojowych	(4 178)	(5 604)	(271)
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu pozycji zabezpieczanych i instrumentów zabezpieczających **	-	(1 748)	(332)
Koszty rozliczane w czasie dotyczące działalności leasingowej	(48 836)	(45 670)	601
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(26 907)	(56 829)	(5 684)
Razem:	(4 477 186)	(3 026 449)	275 640

Podstawa rezerwy rozpoznana w rachunku zysków i strat (w danym roku oraz w latach ubiegłych) oraz obciążenie wynikające ze zmiany stanu rezerwy	(4 119 663)	(2 862 849)	238 796
---	-------------	-------------	---------

Podstawa rezerwy odnoszonej na kapitał z aktualizacji wyceny oraz obciążenie wynikające ze zmiany stanu rezerwy	(357 523)	(163 600)	36 844
---	-----------	-----------	--------

** - kwota BO w wysokości 3 587 tys. w pozycji: Niezrealizowane zobowiązania z tytułu pozycji zabezpieczanych i instrumentów zabezpieczających została przeniesiona do pozycji Wycena instrumentów pochodnych i papierów wartościowych według wartości godziwej

*** - nastąpiło przesunięcie kwoty rezerwy emerytalnej z pozycji Wycena wartości papierów wartościowych wycenianych przez inne całkowite dochody do pozycji Pozostałe dodatnie różnice przejściowe

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 596 551	1 543 129
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(850 945)	(574 708)
Netto aktywo z tytułu odroczonego podatku	745 606	968 420

39. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

Grupa nie prowadziła działalności, która została zaniechana w 2020 roku bądź w 2019 roku.

40. PŁATNOŚCI W FORMIE AKCJI

W Banku obowiązuje „Polityka wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku BNP Paribas S.A.”.

Zasady i założenia zawarte w Polityce gwarantują istnienie racjonalnej, zrównoważonej i podlegającej kontroli polityki wynagradzania, zgodnej z akceptowanym poziomem ryzyka, ze standardami i wartościami BNP Paribas S.A. oraz z odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, w szczególności z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach oraz zaleceniami zawartymi w Dyrektywie CRD4.

Zgodnie z *Polityką wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku* zmodyfikowaną 31 grudnia 2019 roku i regulaminami przyjętymi na jej podstawie, tj. *Regulaminem przypisywania i wypłaty składników wynagrodzenia zmiennego członkom Zarządu BNP Paribas Bank Polska S.A.* oraz *Regulaminem przypisywania i wypłaty składników wynagrodzenia zmiennego osobom mającym istotny wpływ na profil ryzyka innym niż członkowie Zarządu BNP Paribas Bank Polska S.A.*, została zmieniona forma instrumentu finansowego, w którym wypłacana jest część wynagrodzenia zmiennego z akcji fantomowych na akcje zwykłe (zmiana nie dotyczy osób, które zakończyły współpracę z Bankiem).

W dniu 31 stycznia 2020 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło uchwałę w sprawie wprowadzenia *Programu Motywacyjnego dla osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku (MRT)*.

Wynagrodzenie zmienne za 2019 rok podlegające konwersji na instrument finansowy zostało przyznane w akcjach rzeczywistych Banku, z wyłączeniem osób, które odeszły z Banku (przyznane akcje fantomowe).

Program oparty na akcjach fantomowych

Na dzień 31 grudnia 2019 roku obowiązywał program wypłaty wynagrodzenia zmiennego przyznawanego w formie instrumentu finansowego - akcje fantomowe, którego rozliczenie będzie następowało w kolejnych okresach.

Wynagrodzenie zmienne, przyznane w akcjach fantomowych, wypłacane jest jako ekwiwalent pieniężny o wartości odpowiadającej ilości przyznaczonych akcji. Wypłata następuje po upływie okresu retencji.

Instrumenty finansowe (akcje fantomowe) – zmiany w programie za 2020 rok oraz za 2019 rok.

	31.12.2020		31.12.2019	
	Instrument finansowy		Instrument finansowy	
	liczba	wartość (tys. zł)	liczba	wartość (tys. zł)
Stan na początek okresu	294 738	15 628	182 913	10 684
przyznane w danym okresie	13 586	928	170 853	8 440
wykonane w danym okresie	(88 026)	(5 101)	(59 028)	(3 496)
Stan na koniec okresu	220 298	11 455	294 738	15 628

W 2020 roku dokonane zostały płatności z tytułu realizacji praw do akcji fantomowych odroczonej (w ramach programu za lata 2015, 2016 i 2017) w kwocie 5 101 tys. złotych. W 2020 roku w związku z przyznaniem wynagrodzenia zmiennego za 2019 rok zostały przyznane akcje fantomowe w liczbie 13 586 akcji fantomowych.

Poniższa tabela przedstawia warunki planu nabywania akcji fantomowych w roku 2020.

Rodzaj transakcji w świetle MSSF 2	Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych
Data ogłoszenia programu	21 czerwca 2012 – wejście w życie Uchwały Rady Nadzorczej zatwierdzającej Politykę Wynagradzania.
Data rozpoczęcia przyznania akcji fantomowych	11 marca 2020 roku
Data zakończenia przyznania akcji fantomowych	18 marca 2020 roku

Program oparty na akcjach Banku

Obecnie obowiązuje nowy program wypłaty wynagrodzenia zmiennego przyznanego pracownikom Banku mającym istotny wpływ na profil ryzyka. Wynagrodzenie zmienne jest podzielone na część przyznaną w formie instrumentu finansowego (akcje Banku) oraz pozostałą część przyznaną w formie pieniężnej.

Przyznanie prawa do wynagrodzenia zmiennego wyrażonego w formie akcji Banku następuje poprzez wydanie warrantów subskrypcyjnych w liczbie odpowiadającej liczbie przyznanym akcjom, jeden warrant uprawnia do objęcia jednej akcji. Wypłata wynagrodzenia zmiennego wyrażonego w formie akcji Banku, tj. objęcie akcji Banku w drodze realizacji praw z warrantów subskrypcyjnych, następuje po upływie okresu retencji.

Bank będzie przyznawać uczestnikom Programu Motywacyjnego warrantów subskrypcyjne, z których wynikać będzie prawo do objęcia nowych akcji Banku Serii M wyemitowanych przez Bank w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego. Liczba akcji Serii M nie będzie większa niż 576.000. Prawa do objęcia akcji Serii M będą przyznawane z uwzględnieniem określonych w Polityce wynagradzania i regulaminach przyjętych na jej podstawie zasad podziału wynagrodzenia zmiennego na część nieodroczonej i część odroczonej. Akcje Serii M będą stanowić składnik wynagrodzenia zmiennego dla osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (Dz.U. 2017, poz. 637, ze zm.).

W celu realizacji Programu Motywacyjnego Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło również uchwały w sprawie emisji warrantów subskrypcyjnych oraz warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji akcji Serii M, pozbawienia dotychczasowych akcjonariuszy prawa poboru warrantów subskrypcyjnych oraz prawa poboru akcji Serii M, zmiany Statutu Banku oraz dematerializacji i ubiegania się o dopuszczenie akcji Serii M do obrotu na rynku regulowanym.

Warranty i akcje wydawane będą osobom uprawnionym w latach 2021-2026, w terminach określonych w wymienionych uchwałach. Pierwsze warranty subskrypcyjne Serii A1 i A2 zostaną wydane do 31 marca 2021, a prawa wynikające z warrantów Serii A1 będą mogły zostać zrealizowane od 1 kwietnia 2021 roku do 30 września 2021.

Bank uzyskał w dniu 24 kwietnia 2020 roku decyzję Komisji Nadzoru Finansowego na zamiany Statutu wynikające z tej Uchwały, a 14 maja 2020 roku warunkowe podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane przez Sąd.

Wysokość oraz podział na część nieodroczonej i odroczonej wynagrodzenia zmiennego dla pracowników zidentyfikowanych jako MRT ustalana jest zgodnie z obowiązującą w Banku Polityką wynagradzania i regulaminami przyjętymi na jej podstawie. Regulaminy zawierają informację o poziomach premii rocznej przypisywanych do poszczególnych ocen:

1. część stanowiąca co najmniej 50% jest przypisywana w formie akcji Banku (które zostaną objęte w drodze wykonania praw z warrantów subskrypcyjnych);
2. część wynagrodzenia zmiennego nie mniejsza niż 40% tego wynagrodzenia podlega odroczeniu. Okres odroczenia wynosi co najmniej 3 lata. W przypadku przypisania wynagrodzenia zmiennego w kwocie wyższej niż kwota uznana za szczególnie wysoką okres odroczenia wynosi maksymalnie 5 lat. Część odroczonej wynagrodzenia zmiennego jest podzielona na równe części odpowiednio do liczby lat okresu odroczenia.

W celu zapewnienia jednolitych i zgodnych z prawem warunków nabywania prawa do wynagrodzenia i jego wypłaty, osobom mającym istotny wpływ na profil ryzyka Banku wynagrodzenie wypłacane jest z uwzględnieniem zasad adekwatności, proporcjonalności i niedyskryminacji.

Zasady obowiązujące w Banku uwzględniają możliwość wstrzymania lub ograniczenia wypłaty wynagrodzenia zmiennego w przypadku, gdy Bank nie spełnia wymogu połączonego bufora:

1. Zakazane jest wypłacanie przypisanego wynagrodzenia zmiennego ponad maksymalną kwotę podlegającą wypłacie (tzw. MDA) w sytuacji, w której Bank nie spełnia wymogu połączonego bufora w rozumieniu i na zasadach określonych w *art. 55 i 56 Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym*.
2. W przypadku, gdy Bank nie spełnia wymogu połączonego bufora, wówczas przed obliczeniem MDA, Bank:
 - nie podejmuje zobowiązań w zakresie wypłat wynagrodzenia zmiennego lub uznaniowych świadczeń emerytalnych;
 - nie dokonuje wypłat wynagrodzenia zmiennego, jeżeli zobowiązanie do ich wypłaty powstało w okresie, w którym Bank nie spełniał wymogu połączonego bufora.

W przypadku ustania stosunku prawnego łączącego Bank oraz daną osobę mającą istotny wpływ na profil ryzyka Banku lub w przypadku, gdy stanowisko zostanie wykluczone z wykazu, wynagrodzenie jest wypłacane pod warunkiem spełniania wymagań określonych w Polityce wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka banku BNP Paribas Bank Polska S.A.

Osoba jest uprawniona do wynagrodzenia zmiennego pod warunkiem, że nie postawiono jej zarzutów i nie podlega sankcjom karnym lub dyscyplinarnym.

Liczba warrantów przyznanym za rok 2019 w ramach nieodroczonej części wynagrodzenia zmiennego, które zostaną wydane w 2021 roku wynosi maksymalnie 94 108 sztuk.

W okresie do 31 grudnia 2020 roku w związku z przyznaniem wynagrodzenia zmiennego za rok 2019 i szacowanym za rok 2020 Bank ujął w kosztach i kapitałach kwotę 6 316 tys. złotych, przy czym przyznanie bonusu za 2020 rok (tzw. grant date) nastąpi w 2021 roku.

Instrumenty finansowe (akcje - część odroczone) na 31.12.2020 ustalonych w ramach odroczonej części wynagrodzenia zmiennego za 2019 rok.

	31.12.2020	
	Instrument finansowy	
	liczba	wartość (tys. zł)
Stan na początek okresu	-	-
przyznane w danym okresie	68 910	4 638
Stan na koniec okresu	68 910	4 638

Poniższa tabela przedstawia warunki Planu Nabywania Akcji/Warrantów w roku 2020

Rodzaj transakcji w świetle MSSF 2	Transakcje w formie akcji
Data ogłoszenia programu	31 stycznia 2020 – wejście w życie Uchwały Rady Nadzorczej zatwierdzającej Politykę Wynagradzania.
Data rozpoczęcia przyznania akcji	11 marca 2020 roku
Data zakończenia przyznania akcji	18 marca 2020 roku

41. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Poniższa tabela przedstawia wartość pozycji zobowiązań udzielonych i otrzymanych.

Zobowiązania warunkowe	31.12.2020	31.12.2019
Udzielone zobowiązania warunkowe	38 053 674	31 087 503
Zobowiązania dotyczące finansowania	30 220 021	24 293 205
Zobowiązania gwarancyjne	7 833 653	6 794 298
Otrzymane zobowiązania warunkowe	21 911 007	21 443 112
Zobowiązania o charakterze finansowym	13 037 589	12 127 379
Zobowiązania o charakterze gwarancyjnym	8 873 418	9 315 733

Kwota udzielonych zobowiązań długoterminowych według stanu na 31.12.2020 r. wynosi 15 903 598 tys. zł (31.12.2019 r. wynosiła 14 049 630 tys. zł), natomiast otrzymanych zobowiązań długoterminowych według stanu na 31.12.2020 r. wynosiła 20 249 636 tys. zł (31.12.2019 r. wynosiła 18 515 956 tys. zł).

42. USTANOWIONE ZABEZPIECZENIA

Grupa posiadała następujące aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań własnych oraz zobowiązań strony trzeciej.

Zabezpieczenia ustanowione na aktywach Grupy

Poniższa tabela prezentuje wartość bilansową aktywów finansowych, które zostały ustanowione jako zabezpieczenia z tytułu zaciągniętych zobowiązań lub zobowiązań warunkowych.

Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy	31.12.2020	31.12.2019
Fundusz ochrony środków gwarantowanych BFG		
wartość nominalna zabezpieczenia	370 000	440 000
rodzaj zabezpieczenia	obligacje skarbowe	
termin wykupu zabezpieczenia	2028-04-25	2028-04-25
wartość bilansowa zabezpieczenia	364 531	433 649
Zabezpieczenie wykonywanych przez BM BNP Paribas S.A. operacji papierami wartościowymi zdeponowane w KDPW w ramach funduszu gwarancyjnego giełdy		
środki pieniężne	3 265	3 265
Zabezpieczenie rozliczeń transakcji pochodnych		
wartość nominalna zabezpieczenia	344 005	62 795
rodzaj zabezpieczenia	lokaty „call” (należności od banków)	
Zabezpieczenie rozliczeń SPV z tytułu sekurytyzacji		
wartość nominalna zabezpieczenia	1 318 022	2 178 530
rodzaj zabezpieczenia	należności stanowiące przedmiot transakcji sekurytyzacji	

Zabezpieczenia ustanowione na aktywach klienta

Grupa nie ustanowiła zabezpieczenia na aktywach klientów, które może sprzedać lub zastawić.

43. WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH

W oparciu o stosowane metody ustalania wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów i zobowiązań Grupa klasyfikuje do następujących kategorii:

Poziom 1

Aktywa i zobowiązania wyceniane na podstawie kwotowań rynkowych dostępnych na aktywnych rynkach dla identycznych instrumentów.

Poziom 2

Aktywa i zobowiązania wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny opartych o bezpośrednio lub pośrednio zaobserwowane kwotowania rynkowe lub inne informacje bazujące na kwotowaniach rynkowych.

Poziom 3

Aktywa i zobowiązania wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny, w przypadku których dane wejściowe nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych.

Grupa dokonuje okresowej oceny (co najmniej raz na kwartał) przyporządkowania poszczególnych aktywów i zobowiązań do poszczególnych poziomów hierarchii wartości godziwej. Podstawą klasyfikacji do poszczególnych poziomów hierarchii wyceny są dane wejściowe użyte do wyceny, czyli kwotowania rynkowe lub inne informacje. O klasyfikacji aktywa lub zobowiązania do danego poziomu hierarchii decyduje najniższy poziom danych wejściowych użyty do wyceny, mających istotny wpływ na wyznaczenie wartości godziwej.

W przypadku zmiany użytych danych wejściowych na dane o innym poziomie, np. w wyniku zmian metodyki wyceny lub zmian źródeł danych rynkowych, Grupa dokonuje transferu aktywa lub zobowiązania do właściwego poziomu wyceny w okresie sprawozdawczym, w którym ta zmiana nastąpiła.

W 2020 roku Grupa nie dokonywała zmian w sposobie wyceny według wartości godziwej, które skutkowałyby transferem składników aktywów i zobowiązań finansowych pomiędzy poziomami.

Na dzień 31.12.2020 r. poszczególne instrumenty zostały zaliczone do następujących poziomów wycen:

- do pierwszego: obligacje skarbowe i emitowane przez Europejski Bank Inwestycyjny (wartość godziwą ustala się bezpośrednio poprzez odniesienie do publikowanych notowań cen z aktywnego rynku);
- do drugiego: opcje na stopę procentową w EUR, USD i GBP, opcje walutowe, bazowe swapy procentowo-walutowe zapadające w ciągu 10 lat, kontrakty FRA zapadające w ciągu 1 roku, transakcje FX Forward, NDF i FX swap zapadające w ciągu 1 roku, swapy towarowe zapadające w ciągu 1 roku, swapy procentowe zapadające w ciągu 10 lat, instrumenty strukturyzowane (wartość godziwą ustala się wykorzystując techniki wyceny oparte na dostępnych, weryfikowalnych danych rynkowych),
- do trzeciego: opcje na stopę procentową w PLN, opcje walutowe zapadające w okresie dłuższym niż 1 rok, transakcje FX Forward, NDF i FX swap zapadające w okresie dłuższym niż 1 rok, swapy towarowe zapadające w terminie dłuższym niż 1 rok, bazowe swapy procentowo-walutowe o zapadalności dłuższej niż 10 lat, swapy procentowe z terminem zapadalności przekraczającym 10 lat, instrumenty strukturyzowane (wartość godziwą ustala się stosując techniki (modele) wyceny nieoparte na dostępnych weryfikowalnych danych rynkowych), a także te instrumenty pochodne, na które utworzono korekty wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego (Fair Value Correction lub Credit Value Adjustment o istotnej wysokości) oraz obligacje korporacyjne poza notowanymi na rynku CATALYST, akcje nienotowane na GPW, kredyty preferencyjne (wartość godziwą ustala się przy zastosowaniu technik wyceny nieopartych na dostępnych weryfikowalnych danych rynkowych, czyli w pozostałych przypadkach niż opisane w punktach 1 i 2).

W tabeli poniżej przedstawiono podział aktywów i zobowiązań prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w wartości godziwej na trzy kategorie:

31.12.2020	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Suma
Aktywa wyceniane według wartości godziwej:	10 228 604	1 681 443	2 293 671	14 203 718
Pochodne instrumenty finansowe	-	1 244 523	287 094	1 531 617
Instrumenty zabezpieczające	-	436 920	94 873	531 793
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	10 228 560	-	-	10 228 560
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	44	-	371 856	371 900
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	-	1 539 848	1 539 848
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej:	-	1 233 070	348 105	1 581 175
Pochodne instrumenty finansowe	-	1 173 043	348 105	1 521 148
Instrumenty zabezpieczające	-	60 027	-	60 027
31.12.2019	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Suma
Aktywa wyceniane według wartości godziwej:	7 953 400	633 897	2 664 206	11 251 503
Pochodne instrumenty finansowe	-	500 072	300 814	800 886
Instrumenty zabezpieczające	-	133 540	90 992	224 532
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	7 953 358	-	-	7 953 358
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	42	285	241 427	241 754
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	-	1 974 396	1 974 396
Nieruchomość inwestycyjna	-	-	56 577	56 577
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej:	-	532 589	307 681	840 270
Pochodne instrumenty finansowe	-	509 582	306 055	815 637
Instrumenty zabezpieczające	-	23 007	1 626	24 633

W przypadku części instrumentów pochodnych nastąpiła zmiana poziomu wyceny z 3 do 2 spowodowana skróceniem się czasu do zapadalności transakcji. Dwie transakcje zmieniły poziom wyceny z 2 na 3 ze względu na zastosowanie korekty wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego.

Wartość godziwą instrumentów finansowych z poziomu 2 oraz 3 ustala się stosując techniki wyceny (np. modele).

Dane wejściowe do wyceny instrumentów klasyfikowanych do poziomu 2 oraz 3 obejmują kursy walutowe, krzywe stóp procentowych, stawki referencyjne, zmienności kursów walutowych, stawek referencyjnych oraz indeksów giełdowych i cen akcji, punkty swapowe, basis spready, wartości indeksów giełdowych oraz ceny futures.

W przypadku pochodnych instrumentów finansowych zakwalifikowanych do poziomu 3, parametrem nieobserwowalnym są korelacje pomiędzy indeksami giełdowymi, korelacje pomiędzy kursami walutowymi a indeksami giełdowym jak również zmienności implikowane akcji notowanych na GPW oraz indeksu WIG20.

W przypadku obligacji komunalnych zakwalifikowanych do poziomu 3 parametrem nieobserwowalnym jest marża na ryzyko kredytowe, która zastępowana jest wartością marży rynkowej dla instrumentów o podobnej charakterystyce. Wpływ zmian wysokości marży kredytowej na zmiany wartości godziwej ocenia się jako nieistotny.

Poniżej przedstawiono zestawienie zmian wyceny aktywów i zobowiązań zaklasyfikowanych do poziomu 3, a także kwoty odniesione do rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z całkowitych dochodów.

	Pochodne instrumenty finansowe - aktywa	Instrumenty zabezpieczające - aktywa	Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej	Nieruchomości inwestycyjne	Pochodne instrumenty finansowe - pasywa	Instrumenty zabezpieczające - pasywa
31.12.2020						
Stan na początek okresu	300 814	90 992	2 215 823	56 577	(306 055)	(1 626)
Łączne zyski/straty ujęte w:	(13 720)	3 881	60 332	-	(42 050)	1 626
rachunku zysków i strat	(13 720)	3 881	60 332	-	(42 050)	1 626
Nabycie	-	-	35 306	-	-	-
Sprzedaż	-	-	(4 368)	(56 577)	-	-
Rozliczenie / Wygaśnięcie	-	-	(400 385)	-	-	-
Transfery	-	-	4 996	-	-	-
Stan na koniec okresu	287 094	94 873	1 911 704	-	(348 105)	-
Niezrealizowany wynik wykazany w rachunku zysków i strat dla aktywów/ zobowiązań posiadanych na koniec okresu						
	(13 720)	3 881	(60 332)	-	(42 050)	1 626
31.12.2019						
Stan na początek okresu	122 860	58 093	2 561 863	55 868	(197 058)	-
Łączne zyski/straty ujęte w:	177 954	32 899	(17 997)	709	(108 997)	(1 626)
rachunku zysków i strat	177 954	32 899	(17 997)	709	(108 997)	(1 626)
Nabycie	-	-	19 995	-	-	-
Sprzedaż	-	-	(11 873)	-	-	-
Rozliczenie / Wygaśnięcie	-	-	(339 165)	-	-	-
Transfery	-	-	3 000	-	-	-
Stan na koniec okresu	300 814	90 992	2 215 823	56 577	(306 055)	(1 626)
Niezrealizowany wynik wykazany w rachunku zysków i strat dla aktywów/ zobowiązań posiadanych na koniec okresu						
	(48 782)	32 899	(17 997)	709	187 813	1 626

Grupa przeprowadza wyliczenia wartości godziwej dyskontując wszystkie kontraktowe przepływy transakcji przy użyciu charakterystycznych dla każdej grupy transakcji krzywych stóp procentowych. W przypadku produktów nieposiadających harmonogramu spłat przyjmuje się, że wartość godziwa jest równa wartości bilansowej transakcji lub, w przypadku produktów

odnawialnych, stosuje się krzywe osadu wynikające z profilu płynnościowego tych produktów oraz oczekiwany behawioralny okres trwania tych ekspozycji.

Krzywa stóp procentowych wykorzystywana do obliczenia wartości godziwej zobowiązań (np. depozytów klientów, depozytów międzybankowych) i należności (np. kredytów klientów, lokat międzybankowych) Grupy składa się z:

- krzywej stóp procentowych wolnej od ryzyka kredytowego,
- kosztu pozyskania źródeł finansowania ponad wolną od ryzyka krzywą stóp procentowych,
- marży rynkowej będącej odzwierciedleniem ryzyka kredytowego w przypadku należności.

Przy konstruowaniu krzywej rentowności do wyznaczenia wartości godziwej kredytów dokonuje się podziału kredytów na podportfele w zależności od typu i waluty produktu oraz rodzaju klienta. Dla każdego wyodrębnionego podportfela wyznacza się marżę uwzględniającą ryzyko kredytowe. Marża ta może zostać wyznaczona na dwa sposoby, albo na podstawie marż stosowanych do kredytów danego typu udzielonych w ciągu ostatnich 6 miesięcy, albo z wykorzystaniem parametrów ryzyka kredytowego danego klienta wyznaczanych w procesie wyliczania utraty wartości instrumentów finansowych.

W przypadku stosowania pierwszego podejścia dla kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych, ze względu na brak nowych transakcji, podstawą do wyznaczenia marży odzwierciedlającej ryzyko kredytowe jest marża całego portfela danego typu kredytów hipotecznych. W przypadku niewystarczającej ilości kredytów, uniemożliwiającej wiarygodne określenie wysokości marży, zastosowanie ma średnia marża rynkowa dla produktów danego typu.

W poniższej tabeli przedstawiono wartość księgową i godziwą tych aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w śródrocznym skróconym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku według ich wartości godziwej, a także poziom klasyfikacji wyceny. W przypadku wszystkich kategorii parametrem nieobserwowalnym jest bieżąca marża na ryzyko kredytowe oraz bieżąca marża płynności, których wartości nie są kwotowane na aktywnym rynku.

31.12.2020	Wartość księgową	Wartość godziwa	Poziom
Aktywa finansowe			
Kasa i środki w Banku Centralnym	3 421 877	3 421 877	3
Należności od banków	774 722	744 238	3
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	74 097 269	72 806 516	3
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	23 361 022	25 276 195	1,3
Inne aktywa finansowe	496 078	496 078	3
Zobowiązania finansowe			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	84 675	84 675	3
Zobowiązania wobec banków	6 824 894	6 821 688	3
Zobowiązania wobec klientów	90 051 004	90 063 849	3
Zobowiązania podporządkowane	4 306 539	4 847 359	3
Zobowiązania z tytułu leasingu	968 749	968 749	3
Pozostałe zobowiązania finansowe	432 881	432 881	3
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 318 380	1 318 380	3

31.12.2019	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Poziom
Aktywa finansowe			
Kasa i środki w Banku Centralnym	4 658 171	4 658 171	3
Należności od banków	679 308	669 149	3
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	71 836 643	71 336 848	3
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	17 916 645	18 771 310	1,3
Inne aktywa finansowe	584 001	584 001	3
Zobowiązania finansowe			
Zobowiązania wobec banków	4 485 264	4 483 168	3
Zobowiązania wobec klientów	86 134 984	86 175 042	3
Zobowiązania podporządkowane	1 882 064	2 119 516	3
Zobowiązania z tytułu leasingu	602 192	602 192	3
Pozostałe zobowiązania finansowe	876 883	876 883	3
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	2 179 052	2 179 052	3

a) Należności i zobowiązania od banków

Należności i zobowiązania od banków obejmują lokaty międzybankowe oraz rozrachunki międzybankowe. Wartość godziwa lokat/depozytów o stałym i zmiennym oprocentowaniu opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym dla pozycji o podobnym ryzyku kredytowym i okresie pozostałym do terminu wymagalności.

b) Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Szacowana wartość godziwa kredytów i pożyczek stanowi zdyskontowaną kwotę przyszłych przepływów środków pieniężnych do otrzymania przy zastosowaniu bieżących stóp rynkowych skorygowanych o koszt finansowania oraz o rzeczywiste lub oszacowane marże na ryzyko kredytowe.

c) Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Wartość godziwa papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie została ustalona poprzez odniesienie do publikowanych notowań cen z aktywnego rynku dla notowanych papierów wartościowych (pierwszy poziom wyceny). Natomiast dla nienotowanych papierów wartościowych wartość godziwa została ustalona przy zastosowaniu technik wyceny nieopartych na dostępnych danych rynkowych (trzeci poziom wyceny).

d) Zobowiązania z tytułu pożyczki podporządkowanej

Zobowiązania obejmują pożyczki podporządkowane. Wartość godziwa pożyczki o zmiennym oprocentowaniu opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym dla pozycji o podobnym ryzyku kredytowym i okresie pozostałym do terminu wymagalności.

e) Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa depozytów o stałym i zmiennym oprocentowaniu opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym skorygowanych o rzeczywisty koszt pozyskania środków w ciągu ostatnich 3 miesięcy. W przypadku depozytów na żądanie przyjmuje się, że wartość godziwa równa jest ich wartości bilansowej.

f) Zobowiązania z tytułu leasingu

Wartość godziwa zobowiązań z tytułu leasingu została przyjęta w ich wartości bilansowej.

g) Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Wartość godziwą zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oszacowano stosując model dyskontujący przyszłe przepływy pieniężne wynikające z inwestycji, bazujący na rynkowych krzywych stóp procentowych skorygowanych o ryzyko kredytowe emitenta.

Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

31.12.2020	Wartość brutto wykazywana w aktywach/pasywach finansowych	Wartość netto wykazywana w aktywach/pasywach finansowych	Wartość możliwa do kompensowania w ramach zawartych umów	Wartość Cash-Collateral	Wartość netto
Aktywa finansowe					
Instrumenty pochodne handlowe i zabezpieczające	2 063 410	2 063 410	(1 244 829)	(342 436)	476 146
Razem	2 063 410	2 063 410	(1 244 829)	(342 436)	476 146
Pasywa finansowe					
Instrumenty pochodne handlowe i zabezpieczające	1 581 175	1 581 175	(1 244 829)	(260 442)	75 905
Razem	1 581 175	1 581 175	(1 244 829)	(260 442)	75 905
31.12.2019					
	Wartość brutto wykazywana w aktywach/pasywach finansowych	Wartość netto wykazywana w aktywach/pasywach finansowych	Wartość możliwa do kompensowania w ramach zawartych umów	Wartość Cash-Collateral	Wartość netto
Aktywa finansowe					
Instrumenty pochodne handlowe i zabezpieczające	1 025 418	1 025 418	(554 412)	(62 532)	408 474
Razem	1 025 418	1 025 418	(554 412)	(62 532)	408 474
Pasywa finansowe					
Instrumenty pochodne handlowe i zabezpieczające	840 270	840 270	(554 412)	(225 998)	59 860
Razem	840 270	840 270	(554 412)	(225 998)	59 860

Możliwość kompensowania niewymagalnych należności i zobowiązań, jak również rozliczenie w kwocie netto w przypadku przedterminowego rozliczenia kontraktu, wynika z postanowień umów ramowych/ ISDA zawartych z kontrahentami.

44. SPRZEDAŻ NALEŻNOŚCI

Sprzedż wierzytelności

W 2020 roku Grupa zawarła umowy dotyczące sprzedaży portfela kredytów z portfela detalicznego, MSP i korporacyjnego.

Wartość bilansowa brutto sprzedanego portfela wynosiła 855 998 tys. zł, wysokość utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości wynosiła 772 442 tys. zł.

Cena umowna sprzedaży tych portfeli została ustalona na 125 924 tys. zł. Wpływ netto na wynik Grupy z tytułu sprzedaży portfeli wyniósł 42 368 tys. zł i jest prezentowany w linii Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe.

45. SEKURTYZACJA

Sekurytyzacja

W grudniu 2017 roku Grupa dokonała transakcji sekurytyzacji portfela kredytów gotówkowych oraz samochodowych przy użyciu spółki zależnej BGZ Poland ABS1 DAC (SPV). Zawarta transakcja jest sekurytyzacją tradycyjną polegającą na przeniesieniu prawa własności sekurytyzowanych wierzytelności na rzecz spółki BGZ Poland ABS1 DAC (SPV) z siedzibą w Irlandii. Okres rewolwingowy wynosił 24 miesiące i zakończył się w grudniu 2019 roku. Od stycznia 2020 roku transakcja podlega amortyzacji.

W wyniku sekurytyzacji Grupa uzyskała finansowanie działalności w zamian za oddanie praw do przyszłych przepływów wynikających z sekurytyzowanego portfela kredytów o wartości wynoszącej na 22.11.2017 r. (tzw. cut-off) 2 300 471 tys. zł. Maksymalny termin pełnego wykupu obligacji i spłaty pożyczki to 27.04.2032 r.

SPV wyemitowała na bazie sekurytyzowanych aktywów obligacje o łącznej wartości 2 180 850 tys. zł i otrzymała pożyczkę w wysokości 119 621 tys. zł, które zostały zabezpieczone poprzez zastaw rejestrowy na prawach do przepływów pieniężnych z sekurytyzowanych aktywów. Na koniec grudnia 2020 roku wartość obligacji i pożyczki wynosiła łącznie 1 390 318 tys. zł.

Główną korzyścią przeprowadzonej transakcji jest pozytywny wpływ na wskaźniki adekwatności kapitałowej oraz poprawa płynności i dywersyfikacja źródeł finansowania.

W świetle zapisów MSSF 9 warunki umowne sekurytyzacji nie spełniają przesłanek do usunięcia sekurytyzowanych aktywów ze sprawozdania finansowego. W związku z powyższym Grupa rozpoznaje sekurytyzowane aktywa w pozycji Kredyty i pożyczki udzielone klientom na 31 grudnia 2020 roku według wartości netto 1 393 049 tys. zł.

Grupa pełni funkcję serwisera w przedmiotowej transakcji.

W 2020 roku na transakcję miały wpływ czynniki związane ze skutkami epidemii koronawirusa. Z jednej strony na wartość przepływów i przyszłych przepływów w transakcji wpływały odroczenia spłat rat kredytowych udzielane od 19 marca 2020 roku przez Grupę w celu złagodzenia ewentualnych negatywnych skutków związanych z epidemią koronawirusa oraz wynikające z Ustawy z dnia 19 czerwca 2020 roku o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19.

Z drugiej strony wpływ miały również decyzje Rady Polityki Pieniężnej o obniżeniu podstawowych stóp procentowych NBP, w szczególności stopy referencyjnej do 0,10% w dniu 29 maja 2020 roku, które skutkowały obniżeniem maksymalnego oprocentowania kredytów i pożyczek a także spadek rynkowych stawek WIBOR.

W chwili obecnej nie jest możliwe precyzyjne oszacowanie przez Grupę wpływu epidemii koronawirusa na tę transakcję, w szczególności związanego z ewentualnym długotrwałym pogorszeniem sytuacji kredytobiorców.

Wartości bilansowe oraz wartości godziwe aktywów finansowych objętych sekurytyzacją i powiązanych z nimi zobowiązań:

	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
	Wartość bilansowa		Wartość godziwa	
Aktywa	1 393 049	2 247 024	1 293 509	2 130 777
Zobowiązania	1 390 318	2 298 573	1 390 318	2 298 573

46. DZIAŁALNOŚĆ POWIERNICZA

Grupa prowadzi działalność powierniczą polegającą na utrzymywaniu aktywów lub rozliczaniu transakcji Klientów. Aktywa te nie zostały wykazane w sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie należą do Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Biuro Usług Powierniczych prowadziło na rzecz klientów 430 rachunków papierów wartościowych. Wartość godziwa instrumentów finansowych klientów Biura Usług Powierniczych na ten dzień wynosiła 24 995 965 tys. zł.

W okresie sprawozdawczym przechowywano papiery wartościowe znajdujące się w publicznym obrocie i papiery w formie materialnej oraz papiery wartościowe znajdujące się w obrocie za granicą. W ramach świadczenia usług powierniczych na rzecz klientów Grupa współpracowała z kilkoma biurami maklerskimi. Grupa pełni funkcje depozytariusza dla klientów, zaś w przypadku praw pochodnych, jest reprezentantem podmiotu niebędącego uczestnikiem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i uczestnikiem rozliczającym.

47. AKCJONARIAT BANKU BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A

Na 31 grudnia 2020 r. struktura akcjonariatu BNP Paribas Bank Polska S.A., z wyszczególnieniem akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu, przedstawiała się następująco:

Akcjonariusz	Liczba akcji	% udziału w kapitale zakładowym	liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu	% udział w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu
BNP Paribas, łącznie:	130 850 464	88,76%	130 850 464	88,76%
BNP Paribas bezpośrednio	95 360 238	64,69%	95 360 238	64,69%
BNP Paribas Fortis SA/NV bezpośrednio	35 490 226	24,07%	35 490 226	24,07%
Pozostali	16 568 454	11,24%	16 568 454	11,24%
Ogółem	147 418 918	100,00%	147 418 918	100,00%

W 2020 r. nie nastąpiły zmiany w strukturze akcjonariatu Banku.

Kapitał akcyjny Banku według stanu na 31 grudnia 2020 r. wynosił 147 419 tys. zł.

Kapitał akcyjny dzielił się na 147 418 918 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda, w tym: 15 088 100 akcji serii A, 7 807 300 akcji serii B, 247 329 akcji serii C, 3 220 932 akcji serii D, 10 640 643 akcji serii E, 6 132 460 akcji serii F, 8 000 000 akcji serii G, 5 002 000 akcji serii H, 28 099 554 akcji serii I, 2 500 000 akcji serii J, 10 800 000 akcji serii K oraz 49 880 600 akcji serii L.

Akcje Banku to akcje zwykłe na okaziciela oraz akcje imienne (według stanu na 31 grudnia 2020 r. - 67 005 515 akcji Banku stanowiły akcje imienne, w tym 4 akcje serii B).

Z akcjami zwykłymi na okaziciela nie są związane żadne specjalne uprawnienia kontrolne.

4 akcje imienne Banku serii B są akcjami uprzywilejowanymi, których przywilej obejmuje prawo uzyskania wypłaty pełnej sumy nominalnej przypadającej na akcję w razie likwidacji Banku, po zaspokojeniu wierzycieli, w pierwszej kolejności przed wypłatami przypadającymi na akcje zwykłe, które to wypłaty wobec wykonania przywileju mogą nie pokryć sumy nominalnej tych akcji.

Statut Banku nie wprowadza jakichkolwiek ograniczeń odnośnie wykonywania prawa głosu, jak również nie zawiera postanowień, zgodnie z którymi prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych. Każda akcja daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Banku. Statut Banku nie wprowadza ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych wyemitowanych przez Bank.

Stan posiadania akcji BNP Paribas Bank Polska przez członków Rady Nadzorczej Banku oraz członków Zarządu Banku

Na 31 grudnia 2020 r. oraz na dzień przekazania niniejszego raportu rocznego, tj. 26 lutego 2021 r.:

- pan Przemysław Gdański - Prezes Zarządu - posiadał 500 szt. akcji BNP Paribas Bank Polska, co nie uległo zmianie w stosunku do dnia przekazania Raportu za 3 kwartały 2020 r., tj. 10 listopada 2020 r.,
- pozostali członkowie Zarządu Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej Banku nie deklarowali posiadania akcji BNP Paribas Bank Polska S.A., co nie uległo zmianie od dnia przekazania Raportu za 3 kwartały 2020 r., tj. 10 listopada 2020 r.

Zobowiązanie inwestorskie BNP Paribas dotyczące płynności akcji Banku

Zgodnie z zobowiązaniem podjętym przez BNP Paribas SA wobec Komisji Nadzoru Finansowego, złożonym 14 września 2018 r., liczba akcji Banku w wolnym obrocie powinna zostać zwiększona do co najmniej 25% plus jedna akcja w terminie najpóźniej do końca 2023 r.

48. KAPITAŁ ZAPASOWY I POZOSTAŁE KAPITAŁY

Poniższe tabele przedstawiają zmiany w kapitale zapasowym i pozostałych kapitałach rezerwowych:

Kapitał zapasowy	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Stan na początek okresu	9 110 976	9 111 033
Koszty emisji	-	(57)
Stan na koniec okresu	9 110 976	9 110 976
Pozostałe kapitały rezerwowe	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	627 154	627 154
Kapitał z aktualizacji wyceny	255 833	125 251
Pozostałe kapitały rezerwowe	1 581 828	945 603
Razem	2 464 815	1 698 008
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzony z zysku netto	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Stan na początek okresu	627 154	627 154
Przeniesienie z zysków lat ubiegłych	-	-
Stan na koniec okresu	627 154	627 154
Kapitał z aktualizacji wyceny	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Stan na początek okresu	125 251	141 179
Zysk/Strata netto z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych przez inne całkowite dochody	163 327	(18 745)
Wycena świadczeń pracowniczych metodą aktuarialną	(2 114)	(924)
Podatek dochodowy odroczony	(30 631)	3 741
Stan na koniec okresu	255 833	125 251
Pozostałe kapitały rezerwowe	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Stan na początek okresu	945 603	580 864
Przeniesienie z zysków z lat ubiegłych	628 696	364 739
Opcje menadżerskie	7 528	-
Stan na koniec okresu	1 581 828	945 603
Wynik z lat ubiegłych	12 miesięcy do 31.12.2020	12 miesięcy do 31.12.2019
Stan na początek okresu	(411 714)	(408 214)
Przeniesienie z zysków z bieżącego okresu	(14 003)	(4 361)
Inne	(61)	861
Stan na koniec okresu	(425 778)	(411 714)

Zmiana stanu kapitału z aktualizacji wyceny aktywów finansowych wycenianych przez inne całkowite dochody

	2020		2019	
	Wartość brutto	Podatek odroczony	Wartość brutto	Podatek odroczony
Stan na początek okresu	148 177	(28 154)	166 922	(31 715)
zyski/straty z tytułu wyceny według wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych przez inne całkowite dochody odniesione na kapitał własny	87 639	(16 651)	(19 460)	3 697
przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	75 769	(14 396)	715	(136)
Stan na koniec okresu	311 585	(59 201)	148 177	(28 154)

49. WYPŁACONE DYWIDENDY

W Grupie za 2019 rok nie była wypłacona dywidenda. Zarząd Banku nie będzie rekomendował wypłacenia dywidendy za 2020 rok.

50. PODZIAŁ ZYSKU

Zgodnie z Uchwałą nr 6 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z 29.06.2020 r., zysk Grupy po opodatkowaniu (wynik finansowy netto) za zakończony rok obrotowy 2019 w wysokości 628 696 tys. zł w całości został przekazany na kapitał rezerwowy.

51. ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

Dla potrzeb sprawozdania z przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	31.12.2020	31.12.2019
Kasa i środki w Banku Centralnym (Nota 17)	3 421 880	4 658 171
Rachunki bieżące banków i inne należności	276 691	173 524
Kredyty i pożyczki	6 749	1 514
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych, razem	3 705 320	4 833 209

52. INFORMACJE DODATKOWE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPIŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Różnice między bilansowymi zmianami stanu pozycji oraz zmianami stanu tych pozycji wykazywanych w działalności operacyjnej.

Zmiana stanu należności od banków	31.12.2020	31.12.2019
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(214 082)	(264 234)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	108 402	317 584
Zmiana stanu należności od banków, razem	(105 680)	53 350
Zmiana stanu należności od klientów wycenianych według zamortyzowanego kosztu	31.12.2020	31.12.2019
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(1 954 634)	(867 648)
Zmiana stanu należności od klientów wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	(1 954 634)	(867 648)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	31.12.2020	31.12.2019
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(560 381)	508 897
Splata długoterminowych kredytów otrzymanych	(1 193 889)	403 043
Zaciągnięcie długoterminowych kredytów od innych banków	3 862 305	-
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków, razem	2 108 035	911 940
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	31.12.2020	31.12.2019
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	3 994 614	(966 098)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów, razem	3 994 614	(966 098)
Przepływ z działalności operacyjnej – inne korekty	31.12.2020	31.12.2019
Różnice kursowe od zobowiązań podporządkowanych	122 680	(7 405)
Zmiana wyceny spółki zależnej	-	4 746
Wpływ MSSF 16 w zakresie aktywów	-	(596 492)
Wpływ MSSF 16 w zakresie aktywów zobowiązań	-	610 497
Wycena papierów wartościowych przez rachunek zysków i strat	(150 881)	(21 664)
Odpis na papiery wartościowe	10 133	(3 864)
Pozostałe korekty	8 528	(51 394)
Przepływ z działalności operacyjnej – inne korekty, razem	(9 540)	(65 576)

53. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

BNP Paribas Bank Polska S.A. jest podmiotem należącym do Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A.

BNP Paribas Bank Polska S.A. jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A.

Jednostką dominującą najwyższego szczebla jest BNP Paribas S.A. z siedzibą w Paryżu.

W skład Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A. na dzień 31 grudnia 2020 roku wchodzi jednostka dominująca BNP Paribas Bank Polska S.A. oraz jej jednostki zależne:

1. BANKOWY FUNDUSZ NIERUCHOMOŚCIOWY ACTUS SP. Z O.O. („ACTUS”).
2. BNP PARIBAS TOWARZYSTWO FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH S.A. („TFI”).
3. BNP PARIBAS LEASING SERVICES SP. Z O.O. („LEASING”).
4. BNP PARIBAS GROUP SERVICE CENTER S.A. („GSC”).
5. CAMPUS LESZNO SP. Z O.O.
6. BNP PARIBAS SOLUTIONS SPÓŁKA Z O.O.
7. BGZ POLAND ABS1 DAC („SPV”).

Wszystkie transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązanyimi wynikały z bieżącej działalności operacyjnej i obejmowały przede wszystkim kredyty, depozyty, transakcje na instrumentach pochodnych oraz przychody i koszty z tytułu usług doradczych i pośrednictwa finansowego.

Transakcje z podmiotami będącymi udziałowcami BNP Paribas Bank Polska S.A. oraz podmiotami powiązanyimi

31.12.2020	BNP Paribas S.A. z siedzibą w Paryżu	BNP Paribas Fortis S.A.	Pozostała grupa kapitałowa BNP Paribas S.A.	Kluczowy personel	Razem
Aktywa	1 368 942	3 326	38 681	4	1 410 953
Należności z tytułu rachunków bieżących, kredytów i lokat	201 866	2 859	31 592	-	236 317
Pochodne instrumenty finansowe	635 475	-	-	-	635 475
Pochodne instrumenty zabezpieczające	531 326	467	-	-	531 793
Inne aktywa	275	-	7 089	4	7 368
Zobowiązania	10 511 640	32 066	1 364 764	6 409	11 914 879
Z tytułu otrzymanych kredytów	3 506 745	-	414 294	-	3 921 039
Z tytułu rachunków bieżących, depozytów	1 964 027	32 066	670 210	6 409	2 672 712
Z tytułu zobowiązań podporządkowanych	4 029 098	-	277 441	-	4 306 539
Pochodne instrumenty finansowe	951 742	-	-	-	951 742
Pochodne instrumenty zabezpieczające	60 027	-	-	-	60 027
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	-	2 552	-	2 552
Inne zobowiązania	-	-	267	-	267
Zobowiązania warunkowe					
Zobowiązania udzielone dotyczące finansowania	-	-	765 987	105	766 092
Zobowiązania udzielone gwarancyjne	114 658	198 268	778 875	-	1 091 801
Zobowiązania otrzymane	990 111	130 455	938 840	-	2 059 406
Pochodne instrumenty (nominał)	63 199 300	-	-	-	63 199 300
Pochodne instrumenty zabezpieczające (nominał)	18 996 846	13 844	-	-	19 010 690
Rachunek Zysków i Strat	43 133	6 914	(51 543)	(25)	(1 521)
12 miesięcy do 31.12.2020					
Przychody z tytułu odsetek	44	200	1 144	-	1 388
Koszty z tytułu odsetek	(143 586)	(65)	(14 890)	(25)	(158 566)
Przychody z tytułu opłat i prowizji	450	203	30 214	-	30 867
Koszty z tytułu opłat i prowizji	-	-	(6 256)	-	(6 256)
Wynik na działalności handlowej	240 889	6 576	9	-	247 474
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	3 819	-	3 819
Pozostałe koszty operacyjne	-	-	(327)	-	(327)
Ogólne koszty administracyjne	(54 664)	-	(65 256)	-	(119 920)

31.12.2019	BNP Paribas S.A.	BNP Paribas Fortis S.A.	Pozostała grupa kapitałowa BNP Paribas S.A.	Kluczowy personel	Razem
Aktywa	696 243	5 646	375 015	33	1 076 937
Należności z tytułu rachunków bieżących, kredytów i lokat	120 910	4 650	270 198	3	395 761
Pochodne instrumenty finansowe	351 629	100	11	-	351 740
Pochodne instrumenty zabezpieczające	223 640	893	-	-	224 533
Inne aktywa	64	3	104 806	30	104 903
Zobowiązania	4 243 670	10 846	2 445 000	5 738	6 705 254
Z tytułu otrzymanych kredytów	1 921 054	-	1 421 191	-	3 342 245
Z tytułu rachunków bieżących, depozytów	291 720	10 846	752 601	5 733	1 060 900
Z tytułu zobowiązań podporządkowanych	1 630 349	-	256 066	-	1 886 415
Pochodne instrumenty finansowe	375 204	-	-	-	375 204
Pochodne instrumenty zabezpieczające	24 633	-	-	-	24 633
Inne zobowiązania	710	-	15 142	5	15 857
Zobowiązania warunkowe					
Zobowiązania udzielone dotyczące finansowania	-	-	227 588	57	227 645
Zobowiązania udzielone gwarancyjne	72 215	187 480	600 158	-	859 853
Zobowiązania otrzymane	2 152 316	123 415	1 132 726	-	3 408 457
Pochodne instrumenty (nominał)	50 735 912	227 067	132 014	-	51 094 993
Pochodne instrumenty zabezpieczające (nominał)	7 340 164	12 776	-	-	7 352 940
Rachunek Zysków i Strat	(142 727)	(452)	(53 035)	(62)	(196 276)
12 miesięcy do 31.12.2019					
Przychody z tytułu odsetek	-	519	2 388	-	2 907
Koszty z tytułu odsetek	(80 926)	(290)	(24 287)	(63)	(105 566)
Przychody z tytułu opłat i prowizji	204	257	15 743	1	16 205
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(347)	-	(284)	-	(631)
Wynik na działalności handlowej	(41 448)	(937)	(132)	-	(42 517)
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	5 801	-	5 801
Pozostałe koszty operacyjne	-	(1)	(82)	-	(83)
Ogólne koszty administracyjne	(20 210)	-	(52 182)	-	(72 392)

Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej

	31.12.2020	31.12.2019
Wynagrodzenie Zarządu		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	17 419	16 867
Świadczenia długoterminowe	4 561	12 637
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	1 846	33
Świadczenia po okresie zatrudnienia	522	-
Płatności w formie akcji	3 983	2 830
Razem	28 331	32 367
Wynagrodzenie Rady Nadzorczej		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	1 380	1 294
Razem	1 380	1 294

54. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI

Sprawozdawczość według segmentów

Grupa podzieliła swoją działalność oraz zastosowała identyfikację przychodów i kosztów oraz aktywów i zobowiązań na następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne: Bankowość Detaliczna i Biznesowa, Bankowość Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Bankowość Korporacyjna, Bankowość Korporacyjna i Instytucjonalna (CIB) oraz Pozostała działalność obejmująca działalność Pionu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Corporate Center. Dodatkowo zaprezentowany został wynik klientów Agro, tj. rolników indywidualnych oraz przedsiębiorstw z branży rolno-spożywczej oraz wynik segmentu Personal Finance. Wyniki tych segmentów przecinają się z podstawowymi segmentami operacyjnymi, są one jednak dodatkowo oddzielnie monitorowane w sprawozdawczości zarządczej Grupy. Przyjęty podział odzwierciedla zasady klasyfikacji klientów do poszczególnych segmentów zgodnie z modelem biznesowym Banku, który opiera się na kryteriach podmiotowych, finansowych oraz rodzaju prowadzonej działalności.

Monitorowanie wyników zarządczych w Grupie uwzględnia wszystkie elementy składowe rachunku zysków i strat danego segmentu do poziomu zysku brutto, tj. dla każdego segmentu wykazywane są przychody, koszty oraz odpisy netto z tytułu utraty wartości. Przychody zarządcze uwzględniają przepływy środków między segmentami klientów a jednostką zarządzającą aktywami i pasywami, wyceniane przy użyciu wewnętrznych transferowych cen funduszy opartych o ceny rynkowe oraz marże płynności określone dla danej wymagalności/zapadalności oraz waluty. Koszty zarządcze segmentów obejmują koszty bezpośrednie ich działalności oraz koszty alokowane zgodnie z przyjętym w Grupie modelem alokacji. Dodatkowo wynik zarządczy segmentów uwzględnia rozliczenia linii biznesowych z tytułu świadczonych pomiędzy nimi usług.

Działalność operacyjna Grupy prowadzona jest jedynie na terytorium Polski. Nie można wyróżnić istotnych różnic w ryzykach, na które mogłoby mieć wpływ położenie geograficzne placówek Banku, dlatego odstąpiono od ujawniania sprawozdania według informacji geograficznych.

Grupa stosuje ujednoczone i szczegółowe zasady dla wszystkich wyodrębnionych segmentów. W przypadku przychodów, poza ich standardowymi pozycjami, wyodrębnione są elementy składowe wyniku z tytułu odsetek segmentów – tj. przychody i koszty zewnętrzne oraz wewnętrzne. W przypadku kosztów działania, Grupa dokonuje alokacji kosztów pośrednich do poszczególnych segmentów działalności w pozycji Alokacja kosztów (wewnętrzne). Ze względu na specyfikę Banku, nie występują istotne zjawiska sezonowości lub cykliczności. Grupa świadczy usługi finansowe, na które popyt ma charakter stabilny, a wpływ sezonowości jest nieistotny.

Charakterystyka segmentów operacyjnych

Segment Bankowości Detalicznej i Biznesowej obejmuje kompleksową obsługę klientów indywidualnych, w tym klientów bankowości prywatnej, oraz klientów biznesowych (mikroprzedsiębiorstw), w tym:

- przedsiębiorców spełniających kryterium rocznych przychodów netto za poprzedni rok obrotowy poniżej 4 mln zł prowadzących pełną sprawozdawczość finansową,
- przedsiębiorców, którzy prowadzą uproszczoną sprawozdawczość finansową,
- spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych oraz zarządców nieruchomości,
- organizacji non-profit,
- rolników indywidualnych dla których zaangażowanie kredytowe Grupy wobec klienta nie przekracza 4 mln zł oraz pomiędzy 3 a 4 mln zł, jeśli zabezpieczenie na użytkach rolnych pokrywa mniej niż 50% zaangażowania kredytowego.

Usługi finansowe Segmentu Bankowości Detalicznej i Biznesowej obejmują prowadzenie rachunków bieżących i kont lokacyjnych, przyjmowanie depozytów terminowych, udzielanie kredytów mieszkaniowych, kredytów gotówkowych, pożyczek hipotecznych, kredytów odnawialnych w rachunku bieżącym, kredytów przeznaczonych dla mikroprzedsiębiorstw, wydawanie kart debetowych i kredytowych, obsługę zagranicznych przekazów gotówkowych, zawieranie transakcji wymiany walutowej, sprzedaż produktów ubezpieczeniowych, oraz innych usług o mniejszym znaczeniu dla dochodów Grupy. W ramach segmentu Bankowości Detalicznej i Biznesowej wykazywane są również: salda i wyniki bankowości internetowej Optima, wyniki osiągnięte na działalności maklerskiej oraz z tytułu dystrybucji i przechowywania jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych.

Klienci Bankowości Detalicznej i Biznesowej obsługiwani są przez Oddziały Banku oraz kanały alternatywne, tj. bankowość internetową, bankowość mobilną i bankowość telefoniczną, kanał bankowości internetowej Optima oraz kanał Bankowości Premium oraz Wealth Management (odpowiednio lokujących za pośrednictwem Grupy aktywa powyżej 100 tys. zł i w wysokości minimum 1 mln zł). Dodatkowo sprzedaż wybranych produktów realizowana jest poprzez pośredników finansowych zarówno o zasięgu ogólnopolskim, jak i lokalnym.

Personal Finance odpowiada za przygotowywanie oferty produktowej i zarządzanie w zakresie finansowej obsługi konsumentów, z głównymi produktami: kredyty gotówkowe, kredyty samochodowe, kredyty ratalne oraz karty kredytowe. Produkty te dystrybuowane są za pośrednictwem sieci oddziałów Bankowości Detalicznej i Biznesowej oraz zewnętrznych kanałów dystrybucji.

Segment Małych i Średnich Przedsiębiorstw obejmuje obsługę:

- Klientów Agro prowadzących pełną sprawozdawczość finansową o przychodach netto ze sprzedaży za poprzedni rok obrotowy od 4 do 40 mln zł oraz zaangażowaniu kredytowym Banku wobec klienta nie większym niż 12 mln, a także niezależnie od wielkości przychodów i poziomu zaangażowania Grupy - grupy producentów rolnych oraz jednostki organizacyjne Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe,
- Klientów non-Agro – podsegment, do którego kwalifikowane są podmioty prowadzące pełną sprawozdawczość finansową, o przychodach netto ze sprzedaży za poprzedni rok obrotowy od 4 do 40 mln zł oraz zaangażowaniu kredytowym Banku wobec klienta nie większym niż 12 mln zł, a także jednostki finansów publicznych z budżetem w wysokości do 100 mln zł,
- Rolników (tj. podmioty gospodarcze prowadzące działalność wytwórczą w rolnictwie) prowadzących pełną sprawozdawczość finansową, o przychodach netto za poprzedni rok obrotowy mieszczących się w przedziale od 0 do 60 mln zł oraz zaangażowaniu kredytowym nie przekraczającym 25 mln zł, a także rolników indywidualnych jeżeli ich zaangażowanie kredytowe znajduje się w przedziale od 4 do 25 mln zł oraz pomiędzy 3 a 4 mln zł, jeśli zabezpieczenie na użytkach rolnych pokrywa mniej niż 50% zaangażowania kredytowego,

Sieć sprzedaży MSP bazuje na Centrach Biznesowych MŚP dedykowanych wyłącznie do obsługi klientów z segmentu Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

Segment Bankowości Korporacyjnej oferuje szeroki zakres usług finansowych świadczonych dużym i średnim przedsiębiorstwom jak również jednostkom samorządu terytorialnego o rocznych obrotach powyżej 40 mln zł lub których zaangażowanie kredytowe Banku wobec klienta jest większe lub równe 12 mln zł oraz podmiotom wchodzącym w skład międzynarodowych grup kapitałowych.

Klienci Bankowości Korporacyjnej dzielą się na 4 grupy:

- klienci międzynarodowi (podmiot należący do międzynarodowych grup poprzez powiązania kapitałowe lub osobowe),
- polskie korporacje tj. polskie podmioty (lub grupy polskich podmiotów powiązanych) o rocznych przychodach ze sprzedaży pomiędzy 40 a 600 mln zł (lub pomiędzy 60 a 600 mln zł w przypadku podmiotów gospodarczych prowadzących działalność wytwórczą w rolnictwie) lub o zaangażowaniu kredytowym większym bądź równym 12 mln zł (lub 25 mln zł dla podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w rolnictwie)
- duże polskie korporacje (o rocznych obrotach powyżej 600 mln zł lub notowanych na giełdzie, z potencjałem w zakresie usług bankowości inwestycyjnej),
- podmioty sektora publicznego, instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, organizacje non-profit o zasięgu międzynarodowym.

Sieć sprzedaży dla obszaru Bankowości Korporacyjnej tworzą Regionalne Centra Bankowości Korporacyjnej zlokalizowane w Warszawie, Łodzi, Gdańsku, Poznaniu, Wrocławiu, Katowicach, Krakowie i Lublinie. W ramach Regionalnych Centrów Bankowości Korporacyjnej funkcjonują Centra Bankowości Korporacyjnej rozmieszczone w największych ośrodkach biznesowych w Polsce, zapewniając w ten sposób szeroki zasięg geograficzny i sektorowy. Obsługa posprzedażowa klientów segmentu Bankowości Korporacyjnej prowadzona jest również za pośrednictwem telefonicznego Centrum Obsługi Biznesu i w systemie bankowości internetowej.

Podstawowe produkty i usługi świadczone na rzecz Klientów Korporacyjnych obejmują usługi cash management, globalne finansowanie handlu – pełna obsługa akredytyw importowych, eksportowych, gwarancji bankowych oraz inkasa dokumentowego, finansowanie łańcucha dostaw oraz finansowanie eksportu, przyjmowanie depozytów terminowych (od lokat overnight po lokaty terminowe), usługi corporate finance, czyli udzielanie kredytów w rachunku bieżącym, kredytów odnawialnych i inwestycyjnych, kredytów z grupy produktów finansowania agrobiznesu, produkty rynku finansowego, w tym zawieranie transakcji klientowskich wymiany walutowej oraz z zakresu instrumentów pochodnych, produkty leasingu i faktoringu oraz takie wyspecjalizowane usługi jak finansowanie nieruchomości, strukturyzowane finansowanie spółek o średniej kapitalizacji (mid-caps), bankowość inwestycyjną oraz związane z obsługą jednostek sektora publicznego: organizowanie emisji obligacji komunalnych, forfaiting, dedykowane rozwiązania cash management.

Segment Bankowości Korporacyjnej i Instytucjonalnej (Corporate and Institutional Banking (CIB)) wspierający sprzedaż produktów Grupy skierowaną do największych polskich przedsiębiorstw oraz obejmuje obsługę klientów strategicznych.

Pozostała działalność bankowa Grupy jest operacyjnie prowadzona głównie w ramach **Pionu Zarządzania Aktywami i Pasywami**. Celem Pionu jest przede wszystkim zapewnienie właściwego i stabilnego poziomu finansowania umożliwiającego bezpieczne prowadzenie działalności przez Bank przy jednoczesnym spełnieniu norm przewidzianych prawem.

Pion Zarządzania Aktywami i Pasywami zarządza płynnością Banku, wyznacza wewnętrzne i zewnętrzne ceny referencyjne, zarządza ryzykiem stopy procentowej bilansu Grupy oraz operacyjnym i strukturalnym ryzykiem walutowym. Zadania realizowane w Pionie Zarządzania Aktywami i Pasywami obejmują zarówno aspekt ostrożnościowy (przestrzeganie regulacji zewnętrznych oraz

zarządzeń wewnętrznych) a także optymalizacyjny (zarządzanie kosztem finansowania oraz generowanie wyniku z zarządzania pozycjami bilansu Grupy).

W segmencie Pozostałej działalności bankowej wykazano również koszty bezpośrednie jednostek wsparcia, które zostały zaalokowane na segmenty w pozycji Alokacja kosztów (wewnętrzne), oraz wyniki niedające się przypisać do żadnego z wyżej wymienionych segmentów (m.in. inwestycje kapitałowe, wyniki realizowane na rachunkach własnych oraz na rachunkach klientów bez określonego segmentu).

	Bankowość Detaliczna i Biznesowa	Bankowość MSP	Bankowość Korporacyjna	CIB	Pozostała Działalność Bankowa	Razem	w tym klienci Agro	w tym Personal Finance
Rachunek zysków i strat 12 miesięcy do 31.12.2020*								
Wynik z tytułu odsetek	1 714 399	264 110	569 678	38 187	473 696	3 060 070	421 477	619 532
przychody odsetkowe zewnętrzne	1 795 722	245 992	555 460	69 642	935 980	3 602 796	529 327	829 128
koszty odsetkowe zewnętrzne	(240 277)	(24 775)	(61 312)	(81)	(216 281)	(542 726)	(24 859)	(44 204)
przychody odsetkowe wewnętrzne	817 698	146 211	302 089	(204)	(1 265 795)	-	112 355	-
koszty odsetkowe wewnętrzne	(658 744)	(103 319)	(226 559)	(31 170)	1 019 791	-	(195 346)	(165 392)
Wynik z tytułu prowizji	468 236	112 460	285 997	64 158	(14 756)	916 095	150 441	112 712
Przychody z tytułu dywidend	-	-	3 140	-	6 530	9 669	160	(316)
Wynik na działalności handlowej	89 061	70 387	240 494	204 072	144 376	748 390	51 710	352
Wynik na działalności inwestycyjnej	3 697	579	1 188	-	23 616	29 081	391	3 180
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-	-	(11 077)	(11 077)	-	-
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(34 718)	(3 452)	(7 942)	(3 475)	2 055	(47 534)	(5 070)	(18 666)
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe	(512 572)	(15 875)	(68 331)	(1 773)	(2 947)	(601 499)	(128 144)	(208 462)
Wynik z tytułu rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami walutowymi	(168 156)	-	-	-	-	(168 156)	-	-
Ogólne koszty administracyjne	(1 122 899)	(132 844)	(242 713)	(69 628)	(569 522)	(2 137 605)	(15 586)	(287 152)
Amortyzacja	(101 100)	(3 287)	(18 872)	(6 277)	(238 424)	(367 958)	(468)	(15 642)
Alokacja kosztów (wewnętrzne)	(483 811)	(150 494)	(124 395)	(10 484)	769 184	-	-	(101 927)
Wynik na działalności operacyjnej	(147 863)	141 584	638 244	214 780	582 731	1 429 476	474 911	103 611
Podatek od instytucji finansowych	(165 753)	(35 574)	(95 832)	(7 442)	(14 308)	(318 909)	-	(44 560)
Zysk (strata) brutto segmentu	(313 616)	106 010	542 412	207 338	568 423	1 110 567	474 911	59 051
Podatek dochodowy						(377 472)		
Zysk (strata) netto						733 095		
Sprawozdanie z sytuacji finansowej na 31.12.2020								
Aktywa segmentu	46 089 094	6 673 999	20 824 777	2 614 541	43 374 878	119 577 288	13 824 047	10 445 193
Zobowiązania segmentu	58 368 129	12 278 212	23 255 675	-	13 644 746	107 546 761	7 881 453	-

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

	Bankowość Detaliczna i Biznesowa	Bankowość MSP	Bankowość Korporacyjna	CIB	Pozostała Działalność Bankowa	Razem	w tym klienci Agro	w tym Personal Finance
Rachunek zysków i strat 12 miesięcy do 31.12.2019*								
Wynik z tytułu odsetek	1 812 522	303 548	593 204	35 729	423 756	3 168 759	446 425	673 028
przychody odsetkowe zewnętrzne	2 086 840	376 468	748 970	58 702	917 103	4 188 083	709 246	974 158
koszty odsetkowe zewnętrzne	(508 971)	(70 577)	(154 040)	(7 292)	(278 444)	(1 019 324)	(60 488)	(41 158)
przychody odsetkowe wewnętrzne	1 094 742	190 434	386 784	13 918	(1 685 878)	-	150 288	2
koszty odsetkowe wewnętrzne	(860 089)	(192 777)	(388 510)	(29 599)	1 470 975	-	(352 621)	(259 974)
Wynik z tytułu prowizji	418 889	121 395	253 248	33 563	(7 158)	819 937	147 333	108 039
Przychody z tytułu dywidend	-	-	230	-	5 778	6 007	-	8 192
Wynik na działalności handlowej	89 531	64 849	231 278	183 904	112 854	682 415	48 352	571
Wynik na działalności inwestycyjnej	14	-	2 468	-	(34 319)	(31 836)	5	-
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-	-	(4 385)	(4 385)	-	-
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(63 158)	(4 541)	(1 684)	903	(22 184)	(90 666)	(6 885)	(79 678)
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe	(321 477)	(75 005)	(51 986)	10 081	(3 503)	(441 890)	(115 199)	(157 596)
Wynik z tytułu rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami walutowymi	(32 113)	-	-	-	-	(32 113)	-	-
Ogólne koszty administracyjne	(1 131 058)	(146 594)	(258 488)	(66 701)	(865 096)	(2 467 937)	(15 272)	(313 200)
Amortyzacja	(80 760)	(3 101)	(12 943)	(5 829)	(351 515)	(454 147)	(617)	(13 020)
Alokacja kosztów (wewnętrzne)	(573 069)	(141 920)	(77 858)	(3 617)	796 464	-	-	(114 280)
Wynik na działalności operacyjnej	119 321	118 631	677 469	188 033	50 692	1 154 144	504 142	112 056
Podatek od instytucji finansowych	(141 437)	(35 122)	(89 731)	(10 681)	(4 218)	(281 189)	-	(39)
Zysk (strata) brutto segmentu	(22 116)	83 509	587 738	177 352	46 474	872 955	504 142	112 017
Podatek dochodowy						(258 261)		
Zysk (strata) netto						614 694		
Sprawozdanie z sytuacji finansowej na 31.12.2019								
Aktywa segmentu	40 123 368	8 741 944	23 057 600	1 774 768	36 256 463	109 954 142	16 202 431	11 791 620
Zobowiązania segmentu	50 751 268	10 594 643	24 650 077	1 109 955	11 688 816	98 794 760	8 447 870	-

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

55. SPRAWY SĄDOWE

Ryzyko prawne

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku nie toczyły się postępowania przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań albo wierzytelności Banku, których wartość przekraczałyby 10% kapitałów własnych Banku.

Wyrok w sprawie sposobu naliczania opłaty interchange

W dniu 6 października 2015 roku Sąd Apelacyjny wydał wyrok w sprawie sposobu naliczania opłaty interchange przez banki działające w porozumieniu. Sąd zmienił tym samym wyrok Sądu I instancji (Okręgowego) z roku 2013 poprzez oddalenie odwołań banków w całości, jednocześnie uwzględniając apelację Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), który kwestionował znaczące obniżenie przez Sąd I instancji kar pieniężnych. Oznacza to utrzymanie wymiaru kary z pierwotnej decyzji Prezesa UOKiK z dnia 29 grudnia 2006 roku, na mocy której nałożono na 20 banków, w tym Bank BGŻ S.A. oraz Fortis Bank Polska S.A. kary w związku z praktykami ograniczającymi konkurencję w postaci ustalania w porozumieniu opłat interchange od transakcji realizowanych z użyciem kart płatniczych systemów Visa i MasterCard w Polsce.

Całkowita kwota kary nałożona na Bank BGŻ BNP Paribas (obecnie BNP Paribas Bank Polska) wynosiła 12,54 mln zł, w tym: i) kara z tytułu działań Banku Gospodarki Żywnościowej w kwocie 9,65 mln zł oraz ii) kara z tytułu działań Fortis Bank Polska S.A. (FBP) w kwocie 2,89 mln zł. Bank zapłacił zasądzoną kwotę 19 października 2015 roku. Dnia 25 kwietnia 2016 roku Bank wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu. Orzeczeniem wydanym w dniu 25 października 2017 roku Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie i skierował sprawę do ponownego rozpoznania. Przejęcie podstawowej działalności Raiffeisen Bank Polska S.A. (RBPL) nie zmieniło sytuacji Banku w tym postępowaniu albowiem RBPL nie był jego stroną.

W dniu 23 listopada 2020 roku Sąd Apelacyjny uchylił wyrok sądu I instancji i przekazał sprawę do ponownego rozstrzygnięcia.

Roszczenia przedsiębiorców wobec Banku (opłata interchange)

Do dnia 31 grudnia 2020 roku Bank otrzymał łącznie:

- 32 wnioski o zawezwanie do próby ugodowej od przedsiębiorców (marchandów) z tytułu płatności prowizji interchange od operacji dokonywanych za pomocą kart płatniczych (z czego trzech przedsiębiorców wniosło wnioski dwukrotnie, a jeden wniósł dwa wnioski, dotyczące różnych systemów płatniczych). Łączna wartość roszczeń ww. przedsiębiorców wynosi 1 028,02 mln zł, z których 1 018,05 mln zł dotyczy solidarnej odpowiedzialności Banku wraz z innymi bankami,
- 4 wnioski o podjęcie mediacji przed sądem polubownym przed Komisją Nadzoru Finansowego. Wnioski zostały skierowane do Banku przez tych samych przedsiębiorców, którzy uprzednio wystąpili z wnioskami o zawezwanie do próby ugodowej. Łączna wartość roszczeń wynikających z ww. wniosków wynosi 40,29 mln zł, z których 37,79 mln zł dotyczy solidarnej odpowiedzialności Banku wraz z innymi bankami.

Postępowanie w sprawie uznania wzorca umowy za niedozwolone

W dniu 22 września 2020 roku Bank otrzymał decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) nr DZOIK 14/2020, w której Prezes UOKiK:

- uznał za niedozwolone niektóre postanowienia wzorca umownego (tzw. aneksu antyspreadowego) dotyczące zasad ustalania kursów walut za niedozwolone i zakazał ich stosowania;
- zobowiązał Bank do poinformowania wszystkich klientów będących stroną aneksu o decyzji i jej skutkach oraz do umieszczenia informacji o decyzji i jej treści decyzji na stronie internetowej;
- nałożył na Bank karę pieniężną w wysokości 26 626 tys. zł płatną na rzecz Funduszu Edukacji Finansowej.

Bank złożył odwołanie od decyzji w ustawowym terminie. Bank zawiązał rezerwę na powyższą karę w pełnej wysokości.

Postępowania sądowe dotyczące umów kredytowych w CHF w sektorze bankowym

Po upływie ponad roku od wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie kredytu hipotecznego indeksowanego do CHF (C-260/18) liczba pozwów związanych z kredytami hipotecznymi w CHF przeciwko bankom sukcesywnie rośnie. Według danych Związku Banków Polskich (ZBP) liczba toczących się postępowań sądowych dotyczących umów kredytów w CHF na koniec 2020 roku wyniosła niemal 39 tys. wobec 16 tys. na koniec 2019 r. Efektem tego był m.in. istotny wzrost rezerw na te postępowania utworzonych w 2020 roku przez banki z portfelami kredytów hipotecznych w CHF. Łączna kwota tych rezerw utworzonych przez banki giełdowe w pierwszych trzech kwartałach 2020 roku wyniosła ok. 1,5 mld zł. Według danych opublikowanych przez banki giełdowe dostępnych na moment publikacji niniejszego Sprawozdania łączna wartość rezerw utworzonych przez banki w samym IV kwartale 2020 roku wyniosła 2,4 mld zł.

Postępowania wszczęte przez klientów Banku, którzy zawarli umowy kredytu walutowego oraz denominowanego do CHF

Wartość bilansowa kredytów hipotecznych i mieszkaniowych udzielonych klientom indywidualnym w CHF na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniosła 4,82 mld zł, w porównaniu do 4,84 mld zł na koniec 2019 roku.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku Bank był pozwany w 644 (461 nowych spraw w 2020 roku, z tego 156 w czwartym kwartale 2020 roku) toczących się postępowaniach sądowych (z uwzględnieniem spraw prawomocnie zakończonych klienci wytoczyli łącznie 668 powództw przeciwko Bankowi), w których klienci Banku żądają bądź stwierdzenia nieważności umowy kredytu hipotecznego walutowego lub denominowanego do waluty CHF, poprzez ustalenie, iż Bank udzielił kredytu w PLN bez denominacji do waluty obcej lub rozliczenia kredytu z uwagi na nieważność umowy kredytu lub pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, jak również zwrotu spreadu. Bank nie jest stroną żadnego pozwu zbiorowego, którego przedmiotem byłyby takie umowy kredytów. Łączna wartość dochodzonych roszczeń w aktualnie toczących się sprawach na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła 217,82 mln zł., a w sprawach prawomocnie zakończonych 34,96 mln zł.

W 24 dotychczas prawomocnie zakończonych postępowaniach zapadły następujące wyroki: w 14 roszczenia wobec Banku zostały oddalone, w 2 postępowanie zostało umorzono; w 1 sąd odrzucił pozew; w 6 pomimo oddalenia roszczenia sąd w uzasadnieniu stwierdził nieważność umowy, w 1 zostało zasądzone wyłącznie roszczenie z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, w pozostałym zakresie sąd oddalił powództwo.

Bank tworzy na bieżąco rezerwy na toczące się postępowania sądowe, których przedmiotem są kredyty denominowane lub walutowe, biorąc pod uwagę aktualny stan wyroków w sprawach przeciwko Bankowi oraz kształtującą się linię orzecznictwa. W IV kwartale 2020 roku Bank utworzył rezerwy w wysokości 101,7 mln zł na ryzyko dotyczące kredytów CHF. Wzrost rezerwy w IV kwartale 2020 roku wynikał głównie ze zwiększenia liczby nowych pozwów oraz aktualizacji założeń i parametrów stosowanego przez Bank modelu. Łączna wartość rezerw na ryzyko dotyczące kredytów CHF utworzona w 2020 roku wyniosła 168,2 mln zł. Dotworzenie rezerwy spowodowane było zwiększającą się liczbą nowych postępowań związanych z kredytami walutowymi lub denominowanymi do CHF, jak również obserwowanym, niekorzystnym dla Banków kształtowaniem się linii orzeczniczej. Łączna wartość utworzonych rezerw na postępowania dotyczące kredytów w CHF na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła 200,3 mln zł.

Rezerwa tworzona jest zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”. Rezerwa na toczące się sprawy kalkulowana jest metodą indywidualną, na przyszłe sprawy metodą portfelową. Przy kalkulacji rezerwy Bank uwzględnia m.in. liczbę zaświadczeń pobieranych przez klientów w celach procesowych, oszacowane prawdopodobieństwo złożenia sprawy przez klientów, oszacowaną liczbę przyszłych pozwów, liczbę złożonych powództw, prawdopodobieństwo przegrania sprawy, oraz oczekiwaną stratę Banku w przypadku niekorzystnego wyroku. Bank, przy szacowaniu liczby przyszłych spraw przyjął 4-letni okres prognozy zakładając, że mniej niż 10% kredytobiorców posiadających aktywne kredyty w CHF złożyło lub złoży pozew przeciwko Bankowi.

Bank szacuje prawdopodobieństwo przegrania sprawy na podstawie historycznych wyroków oddzielnie dla portfela kredytów walutowych i denominowanych. Z uwagi na zaobserwowaną zmienność w orzecznictwie, Bank przy szacowaniu prawdopodobieństwa niekorzystnego wyroku uwzględnia tylko wyroki zapadłe po wyroku TSUE z dnia 3 października 2019 roku.

Bank dokonując szacunku straty w przypadku wyroku stwierdzającego nieważność kredytu zakłada, że klient jest zobowiązany do zwrotu wypłaconego kapitału bez uwzględniania wynagrodzenia za korzystanie z kapitału, Bank jest zobowiązany do zwrotu sumy spłaconych rat kapitałowo-odsetkowych używając kursu historycznego oraz, że Bank dokonuje spisania ekspozycji kredytowej.

W przypadku zmiany zakładanej średniej straty o +/- 5 punktów procentowych, przy pozostałych istotnych założeniach niezmiennych, kwota rezerwy zmieniłaby się o +/- 9 mln zł.

Średnia strata przyjęta w kalkulacji na dzień 31 grudnia 2020 roku wzrosła o 9,3% w porównaniu do 31 grudnia 2019 roku.

Bank przeprowadził analizę wrażliwości modelu na szacunek liczby przegranych spraw. Zmiana tego szacunku miałaby następujący wpływ na wartość szacowanej straty z tytułu ryzyka prawnego dotyczącego kredytów CHF.

Parametr	Scenariusz	Wpływ na stratę Banku z tytułu ryzyka prawnego
Procent przegranych spraw	+5 p.p.	+13,7 mln PLN
	-5 p.p.	-13,7 mln PLN

Bank przeprowadził analizę wrażliwości stosowanego modelu na szacunek liczby przyszłych pozwów. Zmiana liczby przyszłych pozwów miałaby następujący wpływ na wartość szacowanej straty z tytułu ryzyka prawnego dotyczącego kredytów CHF.

Parametr	Scenariusz	Wpływ na stratę Banku z tytułu ryzyka prawnego
Liczba pozwów	+20%	+15,5 mln PLN
	-20%	-15,5 mln PLN

Bank ocenił również, że gdyby oszacowaną liczbę pozwów przeciwko Bankowi zwiększyć o pozwy złożone przez dodatkowy 1% klientów posiadających kredyty w CHF wówczas strata z tytułu ryzyka prawnego wzrosłaby o ok. 25 mln PLN.

Bank, kalkulując oczekiwaną stratę z tytułu ryzyka prawnego dotyczącego kredytów CHF, zastosował uproszczenia wynikające z krótkiego horyzontu dostępnych danych historycznych i relatywnie niewielkiej liczby spraw zakończonych wyrokami. Bank będzie monitorował liczbę pobieranych zaświadczeń oraz zmianę liczby pozwów i odpowiednio aktualizował szacunek rezerwy.

Bank wskazuje także na istotną rozbieżność zarówno stanów faktycznych (w szczególności odmienne postanowienia umów oraz zakres informacji dla klienta), jak i orzeczeń zapadłych w Polsce w sprawach dotyczących kredytów indeksowanych, denominowanych i walutowych, co istotnie utrudnia precyzyjne oszacowanie skali ryzyka. Bank na bieżąco monitoruje zapadające wyroki i będzie dostosowywał poziom rezerw do kształtującej się linii orzeczniczej.

Uchwała Sądu Najwyższego dotycząca kredytów w CHF

W dniu 29 stycznia 2021 roku Pierwsza Prezes Sądu Najwyższego zawnioskowała o podjęcie przez Izbę Cywilną uchwały w następujących kwestiach:

1. Czy w razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie wiąże konsumenta, możliwe jest przyjęcie, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów?

W razie odpowiedzi przeczącej na powyższe pytanie:

2. Czy w razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego do takiej waluty umowa może wiązać strony w pozostałym zakresie?

3. Czy w razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu denominowanego w walucie obcej umowa ta może wiązać strony w pozostałym zakresie?

Niezależnie od treści odpowiedzi na pytania 1-3:

4. Czy w przypadku nieważności lub bezskuteczności umowy kredytowej, w wykonaniu której bank wypłacił kredytobiorcy całość lub część kwoty kredytu, a kredytobiorca dokonywał spłat kredytu, powstają odrębne roszczenia z tytułu nienależnego świadczenia na rzecz każdej ze stron, czy też powstaje jedynie jedno roszczenie, równe różnicy spełnionych świadczeń, na rzecz tej strony, której łączne świadczenie miało wyższą wysokość?

5. Czy w przypadku nieważności lub bezskuteczności umowy kredytowej z powodu niedozwolonego charakteru niektórych jej postanowień, bieg przedawnienia roszczenia banku o zwrot kwot wypłaconych z tytułu kredytu rozpoczyna się od chwili ich wypłaty?

6. Czy, jeżeli w przypadku nieważności lub bezskuteczności umowy kredytowej którejkolwiek ze stron przysługuje roszczenie o zwrot świadczenia spełnionego w wykonaniu takiej umowy, strona ta może również żądać wynagrodzenia z tytułu korzystania z jej środków pieniężnych przez drugą stronę?

W dniu 25 marca 2021 roku zaplanowane jest posiedzenie Izby Cywilnej Sądu Najwyższego. Bank będzie analizował treść uchwały po jej opublikowaniu, w szczególności jej przewidywany wpływ na dalsze orzecznictwo oraz wartość parametrów stosowanych do ustalenia wartości rezerw na ryzyko prawne. Na ten moment nie można przewidzieć treści uchwały i jej wpływu na oszacowanie rezerw. Bank przy ustaleniu wartości rezerwy bazuje na wszystkich informacjach dostępnych na dzień podpisania Sprawozdania.

Propozycja Przewodniczącego KNF

W konsekwencji rosnącej liczby pozwów i wartości rezerw tworzonych przez banki, w grudniu 2020 r. Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego – Jacek Jastrzębski – przedstawił propozycję sektorowego rozwiązania problemu frankowego. W uproszczeniu, Bank miałyby traktować kredyt w CHF tak, jakby od początku był udzielony w złotych i oprocentowany odpowiednią stawką WIBOR powiększoną o marżę stosowaną historycznie dla tego typu kredytów i dokonać odpowiedniej rekalkulacji. Przyjęcie takiego podejścia spowodowałoby bardzo duże obciążenie sektora, choć trudno dziś dokładnie oszacować jego skalę. Koszty zależałyby od wielu zmiennych, takich jak dzień udzielenia kredytu, tabela kursowa konkretnego banku, czy polityka prowizyjna oraz nieokreślonych na moment publikacji niniejszego Sprawozdania szczegółowych założeń propozycji, w tym kwestii prawnych i podatkowych, czy rodzajów kredytów podlegających konwersji.

Zarząd Narodowego Banku Polskiego w komunikacie z dnia 9 lutego 2021 roku podał, że może rozważyć ewentualne zaangażowanie w proces przewalutowania mieszkaniowych kredytów walutowych na złote, na zasadach i według kursów rynkowych, przy spełnieniu przez banki określonych warunków brzegowych.

Na początku 2021 roku Bank przystąpił do grupy roboczej, która pracuje nad analizą rozwiązania zaproponowanego przez Przewodniczącego KNF. Wstępny przygotowany przez Bank szacunek kosztu potencjalnej konwersji zgodnej z założeniami propozycji Przewodniczącego KNF dostępnymi na moment publikacji Sprawozdania wynosi 0,7 mld zł przy założeniu, że propozycja przewalutowania skierowana będzie tylko do kredytobiorców posiadających kredyty denominowane albo 1,3 mld zł przy założeniu, że propozycja obejmie cały portfel kredytów CHF (kredyty denominowane i walutowe). Potencjalny koszt został oszacowany jako różnica pomiędzy aktualną wartością bilansową kredytów walutowych lub denominowanych do CHF a wartością

bilansową hipotetycznych kredytów w PLN. Na moment publikacji niniejszego Sprawozdania finansowego Bank nie podjął decyzji o uruchomieniu programu ugód dla klientów Banków i jest na wczesnym etapie analiz. Nie są określone kryteria programu ani plany jego wdrożenia, w związku z czym Bank nie rozpoznaje rezerwy z tytułu skutków oferowania ugód.

56. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

56.1. Strategia wykorzystywania instrumentów finansowych

Podstawowa działalność biznesowa Grupy skupia się wokół produktów finansowych oferowanych klientom: osobom fizycznym, przedsiębiorcom i przedsiębiorstwom, jednostkom publicznym i budżetowym, niebankowym instytucjom finansowym. Wśród pozycji o charakterze pasywnym dominują krótkoterminowe depozyty o stałym oprocentowaniu oraz rachunki bieżące i konta oszczędnościowe. Po stronie aktywnej Grupa oferuje następujące produkty kredytowe: kredyty mieszkaniowe, gotówkowe, karty kredytowe, kredyty w rachunku bieżącym, kredyty inwestycyjne i obrotowe, kredyty preferencyjne z dopłatami, faktoring, leasing, gwarancje, transakcje finansowania handlu zagranicznego (np. akredytywy) – zdecydowana większość produktów kredytowych to instrumenty średnio i długoterminowe, oprocentowane w oparciu o krótkoterminowe stawki rynkowe.

Grupa wykorzystuje instrumenty rynku finansowego w pierwszej kolejności do zarządzania ryzykami: płynności, stopy procentowej i walutowym, powstającymi w podstawowej działalności, zgodnie z przyjętym wewnątrznie apetytem na ryzyko oraz średnio- i długoterminowymi trendami rynkowymi.

Grupa oferuje również dostęp do instrumentów rynku finansowego swoim klientom, w celu zabezpieczenia ryzyka rynkowego – walutowego, stopy procentowej lub cen towarów – istniejącego w ich podstawowej działalności biznesowej.

56.2. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest wpisane w podstawową i zasadniczą działalność finansową Grupy, obejmującą zarówno aktywność kredytową, jak również finansowanie z wykorzystaniem produktów rynku kapitałowego. W konsekwencji ryzyko kredytowe jest identyfikowane jako ryzyko o największym potencjalnym wpływie na aktualne, a także przyszłe, zyski oraz kapitał BNP Paribas Bank Polska S.A. Istotność ryzyka kredytowego potwierdza jego 71% udział w ogólnej kwocie kapitału ekonomicznego szacowanego przez Grupę na pokrycie istotnych ryzyk występujących w działalności Banku, jak również 89% udział w ogólnej kwocie kapitału regulacyjnego.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest realizacja strategii Grupy poprzez harmonijny wzrost portfela kredytowego przy jednoczesnym utrzymaniu akceptowalnego poziomu apetytu na ryzyko kredytowe.

Grupa w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym kieruje się następującymi zasadami:

- każda transakcja kredytowa wymaga wszechstronnej oceny ryzyka kredytowego, której wyrazem jest rating wewnętrzny lub ocena scoringowa,
- gruntowna i staranna analiza finansowa stanowi podstawę do uznania za wiarygodne dane finansowe klienta oraz informacje o wartości zabezpieczenia; ostrożne analizy Grupy zawsze uwzględniają niezbędny margines bezpieczeństwa,
- podstawą finansowania klienta jest – co do zasady - jego zdolność do generowania przepływów pieniężnych zapewniających spłatę zobowiązań wobec Grupy,
- sporządzona ocena ryzyka kredytowego jest poddawana dodatkowej weryfikacji przez niezależne od służb biznesowych, służby oceny ryzyka kredytowego,
- warunki cenowe transakcji kredytowej muszą pokrywać ryzyko tej transakcji,
- ryzyko kredytowe jest dywersyfikowane pod względem obszarów geograficznych, sektorów gospodarki, produktów oraz klientów,
- decyzje kredytowe mogą podejmować jedynie osoby do tego uprawnione,
- Grupa zawiera transakcje kredytowe wyłącznie z klientami, których zna, a podstawą współpracy z klientami są relacje długoterminowe,
- klient i zawarte z nim transakcje są monitorowane w sposób transparentny dla klienta i wzmacniający relacje z klientem.

Ryzyko koncentracji jest immanentnym ryzykiem, podejmowanym przez Bank w ramach prowadzonej działalności statutowej i podlega ono określonemu procesowi i zasadom zarządzania.

Zarząd dokonuje oceny przyjętej polityki zarządzania ryzykiem koncentracji pod względem sposobu jej stosowania, w szczególności w zakresie sprawdzenia jej skuteczności i adekwatności realizacji zasad w kontekście aktualnej i planowanej działalności oraz z uwzględnieniem strategii zarządzania ryzykiem. W sytuacji istotnych zmian w otoczeniu działania Grupy lub strategii zarządzania ryzykiem, przegląd adekwatności procesu zarządzania ryzykiem koncentracji dokonywany jest niezwłocznie po wystąpieniu tej okoliczności. Właściwa ocena ryzyka koncentracji ponoszonego przez Grupę w istotnym stopniu zależy od

prawidłowej i pełnej identyfikacji kluczowych czynników ryzyka, które wpływają na poziom ryzyka koncentracji. W uzasadnionych przypadkach Grupa identyfikuje ryzyko koncentracji w procesie planowania nowej działalności obejmującej wprowadzenie i rozwój nowych produktów, usług i obecności na rynkach oraz istotne zmiany dotychczasowych produktów, usług i zmiany na rynkach.

Dywersyfikacja portfela kredytowego jest jednym z ważniejszych narzędzi zarządzania ryzykiem kredytowym. Nadmierna koncentracja kredytowa jest zjawiskiem niepożądanym przez Grupę, ponieważ powoduje wzrost ryzyka. Potencjalne straty z tym związane są na tyle dużym zagrożeniem, że stopień koncentracji powinien być monitorowany, kontrolowany i raportowany do kierownictwa Grupy. Podstawowymi narzędziami ograniczania ryzyka koncentracji są mechanizmy identyfikacji i pomiaru ryzyka koncentracji oraz limity zaangażowań w poszczególnych segmentach portfela Banku oraz w spółkach zależnych. Narzędzia te pozwalają na różnicowanie portfela kredytowego i redukcję negatywnych skutków związanych z niekorzystnymi zmianami w poszczególnych obszarach gospodarki.

Za obszar (wymiar) istotnej koncentracji Grupa uznaje sytuację, w której udział danego obszaru (wymiaru) koncentracji w sumie bilansowej Grupy jest równy lub przekracza 10% lub 5% planowanego na dany rok budżetowy wyniku finansowego netto Grupy. W takiej sytuacji dany obszar (wymiar) koncentracji podlega analizom, raportowaniu i zarządzaniu w ramach procesu zarządzania ryzykiem koncentracji.

Jednym z potencjalnych źródeł ryzyka kredytowego jest wysoka koncentracja zaangażowań kredytowych Grupy w poszczególne podmioty lub grupy podmiotów powiązanych ze sobą kapitałowo i organizacyjnie. W celu jej ograniczenia Rozporządzenie UE nr 575/2013 określa limit maksymalnego zaangażowania Grupy. Zgodnie z art. 395 Rozporządzenia UE nr 575/2013: Instytucja nie przyjmuje na siebie ekspozycji wobec klienta lub grupy powiązanych klientów, której wartość po uwzględnieniu skutku ograniczenia ryzyka kredytowego zgodnie z art. 399–403 przekracza 25% wartości jej uznanego kapitału. Jeżeli taki klient jest instytucją lub jeżeli do grupy powiązanych klientów należy co najmniej jedna instytucja, wartość ta nie przekracza 25% wartości uznanego kapitału instytucji lub kwoty 150 mln EUR, w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa, pod warunkiem że suma wartości ekspozycji wobec wszystkich powiązanych klientów niebędących instytucjami, po uwzględnieniu skutku ograniczenia ryzyka kredytowego zgodnie z art. 399-403, nie przekracza 25% wartości uznanego kapitału instytucji.

Grupa dokonuje monitoringu limitów koncentracji zgodnie z art. 387 Rozporządzenia UE nr 575/2013. Według stanu na koniec 2020 roku limity określone w art. 395 Rozporządzenia UE nr 575/2013 nie zostały przekroczone. Na koniec 2020 roku zaangażowanie Grupy w finansowanie klientów/grup klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie przekraczają limitu koncentracji zaangażowań. Suma zaangażowań równych lub przekraczających 10% funduszy własnych Grupy stanowiła 16%.

Tolerancja ryzyka koncentracji jest określona w Grupie poprzez system limitów wewnętrznych, które uwzględniają zarówno zakładane kierunki i dynamikę rozwoju biznesu przez Grupę, akceptowalny poziom ryzyka kredytowego i płynności, jak również zewnętrzne uwarunkowania i perspektywy makroekonomiczne i sektorowe. Limity wewnętrzne dla ryzyka koncentracji kredytowych określone są m.in. dla:

- wybranych sektorów gospodarczych/ branż,
- ekspozycji denominowanych w walucie obcej,
- segmentu klienta (wewnątrzbankowa segmentacja klientów),
- kredytów zabezpieczonych danym rodzajem zabezpieczenia,
- regionów geograficznych,
- średniego prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (probability of default),
- ekspozycji z określonym ratingiem (wewnętrzna skala ratingowa Grupy),
- ekspozycji z określonym debt-to-income,
- ekspozycji z określonym loan-to-value.

Działania ograniczające ekspozycję Grupy na ryzyko koncentracji mogą obejmować działania o charakterze systemowym oraz działania o charakterze pojedynczych/specyficznych decyzji i transakcji. Do działań ograniczających ryzyko koncentracji o charakterze systemowym Grupa zalicza:

- ograniczanie zakresu kredytowania określonego rodzaju klientów, poprzez modyfikację prowadzonej polityki kredytowej,
- obniżenie limitów w zakresie ryzyka koncentracji,
- dywersyfikację rodzajów aktywów na poziomie sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy,
- zmianę strategii biznesowej w taki sposób, aby przeciwdziałała nadmiernej koncentracji,
- dywersyfikację w zakresie przyjmowanych rodzajów zabezpieczeń.

Do działań ograniczających ryzyko koncentracji o charakterze pojedynczych/ specyficznych decyzji i transakcji Grupy zalicza:

- ograniczanie zawierania dalszych transakcji z danym klientem lub grupą powiązanych klientów,
- sprzedaż wyselekcjonowanych aktywów/ portfeli kredytowych,
- sekurytyzację aktywów,

- ustanowienie nowych zabezpieczeń (np. kredytowych instrumentów pochodnych, gwarancji, subpartycypacji, umów ubezpieczenia) dla istniejących lub nowych ekspozycji kredytowych.

Przeprowadzaną przez Grupę analizą koncentracji branżowej objęte są wszystkie ekspozycje kredytowe Grupy wobec klientów instytucjonalnych. Grupa definiuje branże w oparciu o Polską Klasyfikację Działalności (kod PKD 2007). Struktura zaangażowania Grupy względem branż analizowana na koniec grudnia 2020 roku (w układzie prezentacji branż wprost z klasyfikacji PKD), podobnie jak na koniec grudnia 2019 roku, charakteryzuje się koncentracją wobec takich branż jak: Rolnictwo, Leśnictwo, Łowiectwo i Rybactwo. Na koniec grudnia 2020 roku składały się one na 26% zaangażowania branżowego, natomiast na koniec grudnia 2019 roku zaangażowanie wobec tych branż wyniosło 27%.

Poniżej zaprezentowano tabelę, porównującą udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości w zaangażowaniu branżowym (wartość bilansowa brutto) na 31 grudnia 2020 i 2019.

Branża	Zaangażowanie*		Udział zagrożonych kredytów	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	10 756 142	12 373 340	9,2%	8,1%
GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	36 341	53 548	9,5%	7,2%
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	8 772 763	10 166 548	5,5%	5,0%
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW	648 737	446 764	0,8%	2,8%
DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	166 344	313 287	6,6%	3,4%
BUDOWNICTWO	2 540 629	3 003 321	8,5%	12,7%
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	5 725 092	7 683 605	7,5%	6,4%
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	1 216 516	1 579 139	6,9%	8,4%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	273 257	318 433	20,5%	22,8%
INFORMACJA I KOMUNIKACJA	1 439 082	1 045 644	3,4%	4,9%
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	891 461	777 841	11,5%	2,9%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	4 657 921	3 853 066	3,0%	4,6%
DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	2 368 361	1 848 429	2,4%	3,9%
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	767 882	803 433	9,7%	9,4%
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA, OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	96 875	118 349	0,0%	0,0%
EDUKACJA	87 763	100 269	12,0%	11,8%
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	652 849	557 161	3,5%	4,0%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	16 257	22 524	21,0%	14,1%
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	88 598	195 229	7,6%	4,2%
Razem	41 202 870	45 259 930	6,7%	6,8%
w tym:				
Przemysł (sekcje BCDE)	9 624 185	10 980 147	5,20%	4,88%

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

Grupa zarządza także ryzykiem koncentracji zabezpieczeń. W tym celu Grupa wprowadziła limity zaangażowania poszczególnych rodzajów zabezpieczeń dbając o ich odpowiednią dywersyfikację. Według stanu na koniec 2020 roku, podobnie jak na koniec 2019 roku, nie zaobserwowano przekroczeń tych limitów.

W przypadku oceny indywidualnej Grupa spodziewa się według stanu na 31 grudnia 2020 roku odzyskać, z tytułu ustanowionych zabezpieczeń, kwotę 446 mln złotych, co stanowi 30% całkowitego zaangażowania ocenianego indywidualnie z rozpoznaną utratą wartości (na 31 grudnia 2019 roku 879 mln złotych i 49%).

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe

Poniższa tabela prezentuje maksymalną ekspozycję Grupy na ryzyko kredytowe dla instrumentów finansowych ujętych i nieujętych w sprawozdaniu finansowym. Maksymalna ekspozycja została zaprezentowana brutto, przed uwzględnieniem wpływu zabezpieczeń i innych instrumentów polepszenia jakości kredytów.

31.12.2020

Aktywa	Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe – bez uwzględnienia zabezpieczeń	Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe – z uwzględnieniem zabezpieczeń
Kasa i środki w Banku Centralnym	3 421 877	3 421 877
Należności od banków	776 390	774 722
Pochodne instrumenty finansowe	1 531 617	1 531 617
Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczającej	531 793	531 793
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	77 284 074	74 097 269
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 539 848	1 539 848
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	23 373 414	23 361 022
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	371 900	371 900
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	10 228 560	10 228 560
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	745 606	745 606
Inne aktywa	786 839	786 839
Aktywa razem	120 591 918	117 391 053
Zobowiązania warunkowe razem	4 889 575	4 889 575
Całkowita ekspozycja na ryzyko kredytowe	125 481 493	122 280 628

31.12.2019

Aktywa	Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe – bez uwzględnienia zabezpieczeń	Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe – z uwzględnieniem zabezpieczeń
Kasa i środki w Banku Centralnym	4 658 545	4 658 171
Należności od banków	680 227	679 308
Pochodne instrumenty finansowe	800 886	800 886
Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczającej	228 120	228 120
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	75 064 852	71 836 643
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 974 396	1 974 396
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	17 939 171	17 916 645
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	241 754	241 754
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	7 953 358	7 953 358
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	976 748	976 748
Inne aktywa	884 845	884 845
Aktywa razem	111 402 902	108 150 874
Zobowiązania warunkowe razem	3 528 537	3 528 537
Całkowita ekspozycja na ryzyko kredytowe	114 931 439	111 679 411

Ekspozycja na ryzyko kredytowe w podziale na ratingi jakości kredytowej

Poniższa tabela prezentuje istotne ekspozycje na ryzyko kredytowe, do których miał zastosowanie model oczekiwanych strat kredytowych. Podział został oparty na poniższej skali ratingowej:

31.12.2020

Kredyty i pożyczki brutto wyceniane według zamortyzowanego kosztu dla których odpis z tytułu utraty wartości jest mierzony jako*:

Rating	12-miesięczna oczekiwana strata kredytowa – ekspozycje bez utraty wartości	Oczekiwana strata kredytowa w okresie trwania ekspozycji – ekspozycje bez utraty wartości	Oczekiwana strata kredytowa w okresie trwania ekspozycji – ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	Oczekiwana strata kredytowa w okresie trwania ekspozycji – ekspozycje POCI	Wartość portfela brutto dla danej kategorii ratingu	Wartość portfela netto dla danej kategorii ratingu
1	289	-	-	-	289	279
2	110 426	-	-	-	110 426	110 417
3	329 527	1	-	-	329 528	329 507
4	1 494 647	1 903	-	-	1 496 550	1 496 122
5	5 191 773	120 809	3 615	62	5 316 259	5 300 019
6	12 078 510	432 815	21 329	2 089	12 534 744	12 402 994
7	12 155 128	1 571 548	34 668	20 144	13 781 487	13 507 505
8	2 501 199	1 404 451	44 648	2 300	3 952 598	3 832 457
9	100 811	775 060	64 280	4 803	944 954	860 858
10	36 627	651 220	691 922	15 440	1 395 208	1 004 431
11 do 12	5 878	7 395	1 531 945	205 669	1 750 887	824 001
Razem	34 004 815	4 965 202	2 392 407	250 507	41 612 930	39 668 590

31.12.2019

Kredyty i pożyczki brutto wyceniane według zamortyzowanego kosztu dla których odpis z tytułu utraty wartości jest mierzony jako*:

Rating	12-miesięczna oczekiwana strata kredytowa – ekspozycje bez utraty wartości	Oczekiwana strata kredytowa w okresie trwania ekspozycji – ekspozycje bez utraty wartości	Oczekiwana strata kredytowa w okresie trwania ekspozycji – ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	Oczekiwana strata kredytowa w okresie trwania ekspozycji – ekspozycje POCI	Wartość portfela brutto dla danej kategorii ratingu	Wartość portfela netto dla danej kategorii ratingu
1	1 208	33	-	-	1 241	1 205
2	123 452	-	-	-	123 452	123 443
3	414 505	39	-	-	414 544	414 507
4	1 713 892	5 798	93	-	1 719 783	1 719 238
5	5 529 123	234 995	6 275	-	5 770 393	5 760 068
6	12 987 709	394 335	50 568	3 116	13 435 729	13 353 709
7	13 252 635	1 367 739	24 636	4 275	14 649 285	14 498 755
8	2 953 267	1 976 620	40 473	29 534	4 999 895	4 850 953
9	51 087	769 144	31 782	3 279	855 291	801 372
10	48 814	511 048	738 557	26 117	1 324 537	930 023
11 do 12	5 441	5 714	1 878 912	267 146	2 157 212	989 548
Razem	37 081 133	5 265 465	2 771 296	333 467	45 451 362	43 442 821

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

Dla dużych przedsiębiorstw oraz klientów z segmentu MSP, prowadzących pełną rachunkowość, Grupa wyznacza wewnętrzne klasy ratingowe zgodnie z przyjętą polityką kredytową. Klasy ratingowe wyznaczane są na podstawie modelu ryzyka dedykowanego

dla tej części portfela kredytowego i stanowią podstawę do szacowania wysokości rezerwy zgodnie z MSSF9. Klientom Grupy przypisywane są ratingi od 1 (klienci, wobec których Grupa identyfikuje najniższe ryzyko kredytowe) do 12 (klienci wobec których Grupa identyfikuje najwyższe ryzyko kredytowe). Do przypisania ratingów wykorzystywane są przy tym roczne dane finansowe przedstawiane przez klienta oraz ogólna ocena jakościowa jego sytuacji na rynku.

Struktura przeterminowania należności

Celem analizy zaległości w spłacie jest wskazanie poziomu potencjalnej straty kredytowej (w odniesieniu do należności bez utraty wartości). Im wyższe przeterminowanie w spłacie, tym większe prawdopodobieństwo identyfikacji obiektywnej przesłanki utraty wartości w przyszłości. Wzrost opóźnienia w spłacie powyżej zera dni zwiększa szansę identyfikacji przesłanki utraty wartości, ale nie stanowi sam w sobie podstawy do nadania tej przesłanki. W wypadku ekspozycji przeterminowanych poniżej 91 dni przesłanka może zostać jednak zidentyfikowana na podstawie dodatkowych informacji o sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta.

Strukturę portfela kredytowego (wycenianego według zamortyzowanego kosztu oraz wycenianego według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat) w podziale na ekspozycje z utratą wartości oraz bez utraty wartości wraz z uwzględnieniem poziomu zaległości w spłacie przedstawiają poniższe tabele. Dla celów kalkulacji wysokości odpisu aktualizującego, jak i przy prezentacji danych w poniższych tabelach kredyt uznany jest za zapadły nie w dniu, w którym mija termin płatności raty, ale w dniu kolejnym.

31.12.2020						
Struktura przeterminowania należności (wartość bilansowa netto)*	bez utraty wartości				z utratą wartości	Razem
	0 dni	1-30 dni	31-60 dni	61-90 dni		
Kredyty i pożyczki hipoteczne	21 967 159	7 477	3 829	4 382	448 995	22 431 842
Kredyty gotówkowe	7 413 543	49 281	16 476	5 322	206 064	7 690 686
Kredyty samochodowe	1 569 276	4 343	1 598	511	14 699	1 590 427
Karty kredytowe	1 124 625	7 942	1 737	1 007	30 137	1 165 448
Kredyty inwestycyjne	19 864 473	40 268	17 491	1 191	684 423	20 607 846
Limity w rachunku bieżącym	7 941 707	31 014	6 878	1 642	259 558	8 240 799
Kredyty obrotowe przedsiębiorstw	8 087 622	51 799	6 654	2 017	398 504	8 546 596
Leasing	3 822 553	15 958	3 799	1 439	108 131	3 951 880
Pozostałe	1 375 712	1 345	338	126	34 072	1 411 593
Razem	73 166 670	209 427	58 800	17 637	2 184 583	75 637 117

31.12.2019						
Struktura przeterminowania należności (wartość bilansowa netto)*	bez utraty wartości				z utratą wartości	Razem
	0 dni	1-30 dni	31-60 dni	61-90 dni		
Kredyty i pożyczki hipoteczne	17 851 522	272 210	28 903	8 732	342 371	18 503 738
Kredyty gotówkowe	7 342 714	123 147	24 211	7 413	187 339	7 684 824
Kredyty samochodowe	1 507 568	8 540	2 607	540	14 692	1 533 947
Karty kredytowe	1 228 027	52 010	12 723	1 444	26 155	1 320 359
Kredyty inwestycyjne	19 696 537	306 585	9 648	7 631	782 977	20 803 378
Limity w rachunku bieżącym	10 851 918	38 440	5 703	10 091	341 984	11 248 136
Kredyty obrotowe przedsiębiorstw	7 436 518	106 063	5 876	3 676	292 293	7 844 426
Leasing	3 624 307	98 241	9 457	5 493	123 372	3 860 870
Pozostałe	971 146	7 734	1 024	256	31 201	1 011 361
Razem	70 510 257	1 012 970	100 152	45 276	2 142 384	73 811 039

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

Odpisy z tytułu utraty wartości

Odpisy z tytułu utraty wartości odzwierciedlają oczekiwaną stratę kredytową obliczoną z wykorzystaniem trzyetapowego podejścia wymaganego przez MSSF 9, co opisano w Nocie 3.

Zabezpieczenia

Opis posiadanych zabezpieczeń lub innych mechanizmów poprawiających jakość kredytową

Grupa ocenia zdolność kredytową każdego klienta na podstawie indywidualnej. Wartość uzyskanego zabezpieczenia, jeśli jest ono uznane za niezbędne przez Grupę z racji udzielenia danego kredytu, podlega wycenieniu przez Grupę. Grupa akceptuje zróżnicowane formy zabezpieczeń dla kredytów, ale do głównych kategorii można zaliczyć:

- hipotekę na nieruchomości;
- ubezpieczenie nieruchomości będącej przedmiotem hipoteki;
- ubezpieczenie na życie kredytobiorcy;
- zastaw rejestrowy;

Wpływ posiadanych zabezpieczeń na wycenę ekspozycji ze zidentyfikowaną utratą wartości (kredytów wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat) *.

31.12.2020	Wartość brutto ze zidentyfikowaną utratą wartości	Wartość posiadanych zabezpieczeń	Wartość netto ekspozycji ze zidentyfikowaną utratą wartości
Kredyty i pożyczki udzielone:			
Niebankowym podmiotom finansowym	1 625	4	907
Klientom indywidualnym	1 444 716	762 882	696 385
Podmiotom gospodarczym:	2 621 013	1 886 370	1 384 433
w tym rolnikom indywidualnym	898 771	805 607	610 300
Instytucjom sektora budżetowego	44	-	32
Należności leasingowe	204 124	-	102 825
Kredyty i pożyczki brutto, razem	4 271 522	2 649 256	2 184 584
Odpisy na należności (wielkość ujemna)	(2 086 939)		
Kredyty i pożyczki netto, razem	2 184 583		

31.12.2019	Wartość brutto ze zidentyfikowaną utratą wartości	Wartość posiadanych zabezpieczeń	Wartość netto ekspozycji ze zidentyfikowaną utratą wartości
Kredyty i pożyczki udzielone:			
Niebankowym podmiotom finansowym	908	6	511
Klientom indywidualnym	1 332 616	577 300	566 593
Podmiotom gospodarczym:	2 896 289	2 096 194	1 453 870
w tym rolnikom indywidualnym	896 537	828 523	599 644
Instytucjom sektora budżetowego	134	-	47
Należności leasingowe	196 747	-	121 363
Kredyty i pożyczki brutto, razem	4 426 694	2 673 500	2 142 384
Odpisy na należności (wielkość ujemna)	(2 284 310)		
Kredyty i pożyczki netto, razem	2 142 384		

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym nie nastąpiły istotne zmiany w jakości zabezpieczenia w wyniku pogorszenia lub zmian w polityce zabezpieczeń Grupy.

Kredyty i pożyczki – jakość kredytowa

Kredyty i pożyczki są klasyfikowane do kategorii przeterminowanych, ale bez zidentyfikowanej utraty wartości kiedy rynkowa bieżąca wartość zabezpieczenia jest wystarczająca dla pokrycia wartości kapitału, odsetek i innych opłat należnych Grupie wymagalnych dla danej ekspozycji.

Kredyty mieszkaniowe walutowe i denominowane w walutach obcych

Kredyty mieszkaniowe dla klientów indywidualnych stanowią około 29% portfela kredytowego wobec sektora niefinansowego Grupy (wartości bilansowej brutto), z czego (22%) to kredyty walutowe i denominowane w walucie obcej, z czego, z kolei, zdecydowana większość (99%) to kredyty walutowe i denominowane we frankach szwajcarskich. Łączna wartość bilansowa brutto kredytów mieszkaniowych walutowych i denominowanych w walutach obcych to 4 872 443 tys. złotych.

Grupa dokonuje aktualizacji wartości nieruchomości mieszkaniowych stanowiących zabezpieczenie hipoteczne udzielonych kredytów w okresach rocznych, z uwzględnieniem poniższych założeń:

- w odniesieniu do kredytów o zadłużeniu poniżej 12 mln zł na dzień aktualizacji – wartość nieruchomości aktualizowana jest metodą statystyczną,
- w odniesieniu do kredytów o zadłużeniu powyżej 12 mln zł na dzień aktualizacji - wartość nieruchomości podlega aktualizacji w drodze indywidualnej.

Zaktualizowane wartości nieruchomości są podstawą do wyliczenia bieżącego poziomu LTV dla pojedynczej ekspozycji oraz średniego LTV dla całego portfela, jako średnia ważona wartością bilansową brutto pojedynczych LTV.

Poniżej zaprezentowano tabele z łącznym zaangażowaniem bilansowym oraz średnią wartością LTV dla kredytów mieszkaniowych denominowanych w walutach obcych ze względu na rozpoznaną utratę wartości oraz dni przeterminowania.

Struktura ekspozycji oraz średnie bieżące LTV ze względu na utratę wartości i przeterminowanie

dni przeterminowania	wartość bilansowa brutto	średnie LTV ważne WBB
0-30 dni	4 653 532	81,84%
31-60 dni	4 871	77,89%
61-90 dni	9 930	72,71%
powyżej 90 dni	204 110	112,50%
Razem	4 872 443	83,10%

rozpoznana utrata wartości	wartość bilansowa brutto	średnie LTV ważne WBB
NIE	4 475 953	81,29%
TAK	396 490	103,45%
Razem	4 872 443	83,10%

Średni poziom wskaźnika bieżącego LTV dla całego portfela mieszkaniowego denominowanego w walutach obcych przekracza średni poziom bieżącego LTV dla złotówkowych kredytów mieszkaniowych (73%).

Struktura ekspozycji oraz średnie bieżące LTV ze względu na lata udzielenia kredytu (kredyty mieszkaniowe denominowane w walutach) są zaprezentowane w tabeli poniżej:

rok umowy	liczba udzielonych kredytów	wartość bilansowa brutto	średnie LTV ważone WBB	wartość bilansowa brutto *
2005 i poniżej	2 445	320 813	0,00%	304 684
2006	5 094	1 104 030	59,25%	1 044 927
2007	4 565	1 504 480	89,48%	1 390 720
2008	5 603	1 683 832	101,18%	1 526 258
2009	635	138 168	67,74%	127 847
2010 i więcej	314	121 120	93,93%	81 517
Razem	18 656	4 872 443	83,10%	4 475 953

*kredyty bez rozpoznanej utraty wartości

Praktyki „forbearance”

Grupa uznaje ekspozycję jako forborne w przypadku przyznania udogodnienia ze względów ekonomicznych (trudności finansowych) w tym każdego udogodnienia przyznanego dla ekspozycji z rozpoznaną przesłanką utraty wartości. W przypadku udzielenia udogodnienia z istotną stratą ekonomiczną bank klasyfikuje klienta do statusu default.

Jako przyznanie udogodnienia rozumie się m.in. wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych zdarzeń:

- zmiana harmonogramu spłat, w tym w szczególności wydłużenie daty zapadalności kredytu
- anulowanie kwoty zaległej (np. kapitalizacja kwoty zaległej, która może być spłacana w późniejszym terminie)
- umorzenie kapitału, odsetek lub prowizji
- konsolidacja posiadanych kredytów w jeden nowy produkt, o ile kwoty spłat skonsolidowanego kredytu są niższe niż suma spłat przed konsolidacją,
- obniżenie wysokości bazy stopy procentowej lub marży,
- udzielenie nowego kredytu na spłatę istniejącego zadłużenia.

Wyłącznie w czasie gdy klient posiada trudności finansowe lub z uwagi na zmiany rynkowe trudności takie mogą u niego wystąpić, tzn.:

- ekspozycja jest w obsłudze windykacyjnej, lub
- ekspozycja nie jest w obsłudze windykacyjnej, ale istnieją dowody (dostarczone przez klienta lub uzyskane w procesie decyzyjnym), że klient posiada lub może w najbliższym czasie posiadać trudności finansowe.

Bank uznaje za istotną stratę ekonomiczną spadek wartości bieżącej oczekiwanych przepływów pieniężnych w wyniku przyznanym udogodnień w wysokości równej lub wyższej niż 5%. Spadek wartości liczony jest według następującego wzoru:

$$\frac{NPV_0 - NPV_1}{NPV_0}$$

gdzie:

NPV₀ – wartość bieżąca oczekiwanych przepływów pieniężnych (uwzględniających odsetki oraz opłaty/prowizje) przed wprowadzeniem zmian w warunkach kredytowania zdyskontowane pierwotną efektywną stopą procentową,

NPV₁ – wartość bieżąca oczekiwanych przepływów pieniężnych (uwzględniające odsetki oraz opłaty/prowizje) po wprowadzeniu zmian w warunkach kredytowania zdyskontowane pierwotną efektywną stopą procentową. W przypadku konsolidacji wielu kredytów za pierwotną stopę procentową na potrzeby oceny istotności straty ekonomicznej przyjmuje się średnią ESP ważoną ekspozycją bilansową brutto na moment przyznania udogodnienia.

Status forborne przestaje być rozpoznawany, jeśli zostaną spełnione poniższe warunki:

- ekspozycja przeklasyfikowana została do portfela pracującego w następstwie przeanalizowania sytuacji finansowej (dotyczy portfela korporacyjnego), która wykazała, że klient nie spełnia już warunków utrzymania go w portfelu z utratą wartości.
- ekspozycja od 24 miesięcy nieprzerwanie jest klasyfikowana do kategorii bez przesłanki utraty wartości,
- klient nie zalega powyżej 30 dni na żadnej ekspozycji,
- przez przynajmniej połowę okresu próbnego kredytobiorca dokonywał regularnych i istotnych spłat.

31.12.2020

Wartość ekspozycji „forborne”	Portfel ogółem	w tym zaangażowania forbearance	w tym modyfikacja warunków	w tym refinansowanie
Kredyty i pożyczki udzielone:	78 823 922	1 448 966	1 380 968	67 998
Niebankowym podmiotom finansowym	595 102	-	-	-
Klientom indywidualnym	33 802 097	414 718	387 464	27 254
Podmiotom gospodarczym:	40 212 881	999 526	958 782	40 744
w tym rolnikom indywidualnym	9 462 022	401 262	394 387	6 875
Instytucjom sektora budżetowego	101 382	-	-	-
Należności leasingowe	4 112 460	34 722	34 722	-
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych:	(3 186 805)	(396 096)	(377 340)	(18 756)
Niebankowym podmiotom finansowym	(1 934)	-	-	-
Klientom indywidualnym	(1 172 830)	(145 977)	(139 637)	(6 340)
Podmiotom gospodarczym:	(1 863 349)	(237 774)	(225 358)	(12 416)
w tym rolnikom indywidualnym	(453 098)	(50 380)	(49 648)	(732)
Instytucjom sektora budżetowego	(2 268)	-	-	-
Należności leasingowe	(146 424)	(12 345)	(12 345)	-
Kredyty i pożyczki netto, razem	75 637 117	1 052 870	1 003 628	49 242

31.12.2019

Wartość ekspozycji „forborne”	Portfel ogółem	w tym zaangażowania forbearance	w tym modyfikacja warunków	w tym refinansowanie
Kredyty i pożyczki udzielone:	77 039 248	1 383 336	961 070	422 266
Niebankowym podmiotom finansowym	576 521	-	-	-
Klientom indywidualnym	29 997 525	415 075	317 032	98 043
Podmiotom gospodarczym:	42 339 843	968 261	644 038	324 223
w tym rolnikom indywidualnym	10 456 551	290 659	259 831	30 828
Instytucjom sektora budżetowego	129 915	-	-	-
Należności leasingowe	3 995 444	-	-	-
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych:	(3 228 209)	(395 411)	(271 968)	(123 443)
Niebankowym podmiotom finansowym	(2 314)	-	-	-
Klientom indywidualnym	(1 158 392)	(131 026)	(101 783)	(29 243)
Podmiotom gospodarczym:	(1 939 521)	(264 385)	(170 185)	(94 200)
w tym rolnikom indywidualnym	(408 748)	(37 971)	(25 426)	(12 545)
Instytucjom sektora budżetowego	(1 925)	-	-	-
Należności leasingowe	(126 057)	-	-	-
Kredyty i pożyczki netto, razem	73 811 039	987 925	689 102	298 823

W związku z wybuchem pandemii COVID-19 Grupa w trakcie roku 2020 podjęła szereg działań dotyczących m.in.

- możliwości wnioskowania przez klientów o czasowe odroczenia spłat rat kapitałowo-odsetkowych od kredytów,
- przeglądu portfela kredytowego ze szczególną uwagą skierowaną na branże wrażliwe, wyjątkowo silnie dotknięte konsekwencjami pandemii COVID 19.

Grupa także aktywnie uczestniczyła w pracach sektora bankowego, regulatorów i aranżerów pomocy rządu skierowanej do przedsiębiorców, uruchomił szereg rozwiązań pozwalających Klientom na elektroniczny i on-linowy sposób wnioskowania do Banku oraz korzystania z programów pomocy związanych ze skutkami pandemii oraz prowadzi bieżący monitoring ilości klientów i ekspozycji kredytowych, które dotknięte zostały skutkami pandemii, w tym na bieżąco podejmuje decyzje dotyczące

poszczególnych klientów co do rodzaju i struktury finansowania klienta adekwatnego do jego bieżącej sytuacji oraz dostępnych programów pomocowych.

Grupa podjęła również współpracę z BGK w odniesieniu do gwarancji płynnościowych PLG–FGP oferowanych klientom Grupy, gwarancji płynnościowych oraz programów dopłat do oprocentowania kredytów.

Wprowadzono elektroniczny, uproszczony proces wnioskowania o czasowe zawieszenie spłat rat kapitałowo-odsetkowych od kredytów inwestycyjnych.

Jako partner programu PFR Bank dostarczył swoim klientom techniczne możliwości wnioskowania o finansowanie z tych programów poprzez bankowość elektroniczną.

W okresie do 30 września 2020 roku Grupa skupiała się na możliwie najpełniejszym wykorzystaniu dostępnych programów pomocowych dla klientów, w tym również udzielając czasowego odroczenia spłat rat od kredytów, na bieżąco rozpatrując wnioski Klientów w tym zakresie.

Po 30 września 2020 do końca roku 2020 wnioski klientów o odroczenie płatności rat mogły być składane i rozpatrywane, jednak w trybie analogicznym do sytuacji sprzed ogłoszenia pandemii Covid-19.

Poniższe tabele bazują na danych bilansowych i prezentują wartości ujęte w księgach Grupy na dzień 31.12.2020 r.

31.12.2020

Kredyty i pożyczki udzielone klientom podlegające moratorium	Liczba klientów, którym przyznano moratoria	Wartość kredytów i pożyczek objętych moratoriami trwającymi i wygasłymi	w tym moratoria ustawowe	w tym moratoria trwające	
				bez utraty wartości	z utratą wartości
Wartość brutto	43 309	7 251 102	135 935	171 565	129 760
Niebankowym podmiotom finansowym	1	33	-	-	-
Klientom indywidualnym	33 257	3 374 952	135 848	45 132	94 051
Podmiotom gospodarczym	7 460	3 095 593	87	120 067	35 625
w tym rolnikom indywidualnym	1 492	523 060	87	40 981	4 465
Instytucjom sektora budżetowego	2	1 121	-	886	-
Należności leasingowe	2 589	779 403	-	5 480	84
Odpis	x	(375 835)	(32 988)	(5 206)	(32 835)
Niebankowym podmiotom finansowym	x	(3)	-	-	-
Klientom indywidualnym	x	(201 320)	(32 987)	(2 136)	(26 281)
Podmiotom gospodarczym	x	(137 439)	(1)	(2 780)	(6 532)
w tym rolnikom indywidualnym	x	(39 932)	(1)	(696)	(1 011)
Instytucjom sektora budżetowego	x	(238)	-	(233)	-
Należności leasingowe	x	(36 835)	-	(57)	(22)
Kredyty i pożyczki netto udzielone klientom podlegające moratorium, razem	43 309	6 875 267	102 947	166 359	96 925

31.12.2020	Rezydualny termin trwających moratoriów		
Wartość brutto	Razem	do 3 m-cy	od 3 m-cy do 6 m-cy
Klientom indywidualnym	139 183	136 262	2 921
Podmiotom gospodarczym:	155 692	139 303	16 389
w tym rolnikom indywidualnym:	45 446	39 401	6 045
Instytucjom sektora budżetowego:	886	886	-
Należności leasingowe	5 564	419	5 145
Kredyty i pożyczki brutto udzielone klientom podlegające moratorium, razem	301 325	276 870	24 455

31.12.2020	Liczba klientów, którzy otrzymali gwarancję publiczną	Wartość	W tym: rezydualny termin zapadalności gwarancji publicznej				
Nowo udzielone kredyty i zaliczki objęte programami gwarancji publicznych			do 6 m-cy	od 6 m-cy do 12 m-cy	od 1 r do 2 l	od 2 l do 5 l	powyżej 5 lat
Wartość brutto	3 034	1 298 960	20 314	334 725	693 771	234 531	15 619
Podmiotom gospodarczym	3 034	1 298 960	20 314	334 725	693 771	234 531	15 619
w tym rolnikom indywidualnym	103	23 631	-	600	6 437	16 594	-
Odpis	x	(9 931)	(147)	(1 825)	(3 644)	(3 933)	(382)
Podmiotom gospodarczym	x	(9 931)	(147)	(1 825)	(3 644)	(3 933)	(382)
w tym rolnikom indywidualnym	x	(75)	-	-	(3)	(72)	-
Nowo udzielone kredyty i zaliczki netto objęte programami gwarancji publicznych	3 034	1 289 029	20 167	332 900	690 127	230 598	15 237

Według stanu na 31.12.2020 r. stan wygasłych moratoriów wynosił 6 949 777 tys. zł.

W ramach reakcji na sytuację COVID-19 Grupa wprowadziła zmiany w zakresie rozpoznawania istotnego wzrostu ryzyka. Grupa monitoruje zachowanie ekspozycji objętych wsparciem w postaci moratoriów. W roku 2020 Bank oferował moratoria ustawowe w okresie od 19.06.2020 do obecnego momentu oraz moratoria poza-ustawowe w okresie od 08.06.2020 do 30.09.2020. Ekspozycje objęte ustawowymi wakacjami kredytowymi przenoszone są do Fazy 3. W przypadku ekspozycji objętych pozaustawowymi wakacjami kredytowymi, Grupa stosuje zaostrzone kryteria klasyfikacji do Fazy 2. Dla tej puli ekspozycji, przeterminowanie powyżej 30 dni w horyzoncie 3 miesięcy po zakończeniu moratorium stanowi przesłankę istotnego wzrostu ryzyka kredytowego (Faza 2), co skutkuje kalkulacją odpisów w horyzoncie życia ekspozycji.

Ryzyko kraju

W ramach ryzyka kredytowego Grupa wyróżnia dodatkowo m.in. ryzyko kraju, obejmujące wszystkie ryzyka, które są związane z zawarciem umów finansowych z partnerem zagranicznym, gdzie istnieje możliwość, że wydarzenia gospodarcze, społeczne lub polityczne niekorzystnie wpłyną na wiarygodność kredytową dłużników Banku w danym kraju lub gdzie interwencja zagranicznego rządu mogłaby powstrzymać dłużnika (którym mógłby być sam rząd) przed wywiązaniem się z jego zobowiązań finansowych.

Grupa kontynuowała konserwatywną politykę w zakresie podejmowania ryzyka krajów. Dokonywała okresowych przeglądów limitów na kraje i modyfikowała poziom limitów dopasowując je ściśle do prognozowanych potrzeb biznesowych Grupy i apetytu na ryzyko.

Według stanu na koniec 2020 r. 54% ekspozycji Grupy wobec krajów innych niż Polska stanowiły transakcje związane z zagraniczną działalnością kredytową Grupy, transakcje skarbowe (w tym transakcje lokacyjne i pochodne) wyniosły 14%, a pozostałą część (32%) stanowiły transakcje handlu zagranicznego (akredytywy i gwarancje). Francja skupiała 33% ekspozycji, Niemcy i Luksemburg po 11%, Czechy 8% i Szwajcaria 7%. Pozostałe ekspozycje koncentrowały się wokół Belgii, Turcji i Austrii.

56.3. Ryzyko kontrahenta

Ryzyko kontrahenta jest ryzykiem kredytowym dotyczącym kontrahenta, z którym zawierane są transakcje, dla których kwota zobowiązania może przyjmować różne wartości w czasie, w zależności od parametrów rynkowych. Ryzyko kontrahenta jest więc związane z transakcjami na instrumentach, których wartość może zmieniać się w czasie w zależności od czynników takich jak poziom stóp procentowych czy kursy wymiany walut. Różna wartość ekspozycji może wpłynąć na wypłacalność klienta i ma zasadnicze znaczenie dla zdolności wywiązania się klienta ze zobowiązań w momencie rozliczenia transakcji. Bank oferuje klientom możliwość zawierania transakcji rynku finansowego. Bank wyznacza wysokość ekspozycji na podstawie bieżącej wyceny kontraktów oraz potencjalnej przyszłej zmiany wartości ekspozycji, zależnej od typu transakcji, typu klienta, czy dat rozliczenia.

Na koniec grudnia 2020 roku kalkulacja ryzyka kontrahenta obejmuje następujące typy transakcji zaliczanych do portfela handlowego Banku: transakcje wymiany walut, transakcje wymiany stopy procentowej, opcje walutowe, opcje stopy procentowej i instrumenty pochodne na towary.

Ocena ryzyka kredytowego kontrahenta dla transakcji generujących ryzyko kontrahenta jest analogiczna, jak przy udzielaniu kredytów. Oznacza to, że w procesie kredytowym transakcje te objęte są limitami, których wartość bezpośrednio wynika z oceny wiarygodności kredytowej klientów. W ocenie uwzględnia się jednak również specyficzny charakter transakcji, a w szczególności ich zmienną wartość w czasie, czy bezpośrednią zależność od parametrów rynkowych.

Zasady dotyczące zawierania transakcji wymiany walut, transakcji pochodnych oraz przyznawania, wykorzystania i monitorowania limitów kredytowych dla transakcji objętych limitami ryzyka kontrahenta regulują dedykowane do tego procedury. Zgodnie z przyjętą polityką, Bank zawiera wszystkie transakcje na podstawie indywidualnie przyznanych limitów oraz kieruje się znajomością klienta. Bank różnicuje dostępność produktów, które są oferowane klientom w zależności od posiadanych przez nich wiedzy i doświadczenia. Bank posiada przejrzyste zasady zabezpieczania ekspozycji ryzyka kredytowego kontrahenta.

Na koniec grudnia 2020 roku ekspozycja Banku na ryzyko kontrahenta z tytułu zawartych transakcji pochodnych wynosiła 2,16 mld zł. Klienci korporacyjni skupiali 78% ekspozycji, zaś pozostałe 22% koncentrowało się wokół banków.

W związku z pandemią COVID-19 Bank obserwuje zwiększoną zmienność parametrów ryzyka rynkowego, która przekłada się na wahania ekspozycji na ryzyko kontrahenta. Bank na bieżąco dokonuje oceny ryzyka kontrahenta, przeprowadzając częstsze przeglądy portfela Klientów, na których to ryzyko występuje.

Bank podtrzymuje stosowanie swojej podstawowej zasady „Poznaj swojego Klienta”. W związku z niestandardową sytuacją, niektórzy klienci byli proszeni o dodatkowe informacje związane ze zmianą warunków prowadzenia działalności w kontekście sytuacji związanej z COVID-19. Bank w swojej ocenie ryzyka uwzględnia także wyższą zmienność ww. parametrów zawierając nowe transakcje.

Bank nie obserwuje dotychczas istotnych zmian w materializacji ryzyka kontrahenta.

56.4. Ryzyko rynkowe (ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej i ryzyko walutowe)

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem rynkowym

Działalność BNP Paribas Bank Polska S.A. jest podzielona na księgę handlową i bankową. W zakresie ryzyka rynkowego obejmującego ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej i ryzyko walutowe Bank jest wrażliwy na zmiany rynkowych stóp procentowych, kursów walutowych, cen papierów wartościowych oraz zmienności implikowanej instrumentów opcyjnych powodujących zmiany w wyniku z wyceny wartości bieżącej instrumentów finansowych. Ryzyko niekorzystnej zmiany wartości na skutek zmian w/w czynników Bank rozpoznaje jako ryzyko rynkowe i jest ono monitorowane oraz zarządzane za pomocą zdefiniowanych i dedykowanych narzędzi i miar.

W celu właściwego odzwierciedlenia specyfiki transakcji rynku finansowego, tj. intencji ich zawarcia, dominujących ryzyk i sposobu ewidencji księgowej, Bank przyporządkowuje wszystkie pozycje bilansowe i transakcje pozabilansowe do księgi bankowej lub księgi handlowej. Precyzyjne kryteria tego podziału określają wprowadzone w życie uchwałami Zarządu Banku dokumenty („polityki” i „metodyki”), regulujące cel prowadzenia danej księgi, profil i typy podejmowanego ryzyka, metody ich pomiaru i limitowania oraz uprawnienia i umiejscowienie poszczególnych jednostek organizacyjnych Banku w procesie generowania, pomiaru, limitowania i raportowania ryzyka.

Proces zawierania transakcji, ich ewidencji, nadzoru nad poziomem ryzyka i stanowienia limitów ryzyka jest prowadzony przez niezależne jednostki. Rada Nadzorcza Banku, uwzględniając długoterminową strategię Banku oraz plan finansowy wyznacza tolerancję ryzyka czyli akceptowalny poziom i profil ryzyka, który dalej – w postaci limitów ryzyka – jest przypisywany przez Komitet Zarządzania Ryzykiem. Za bieżące zarządzanie ryzykiem księgi handlowej operacyjnie odpowiada Pion Rynków Finansowych, działający w ramach ustalonych limitów ryzyka rynkowego, obejmujących limity na ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej oraz ryzyko walutowe, które zarządzane jest w sposób scentralizowany na poziomie całego Banku. Za pomiar i raportowanie

wielkości ryzyka oraz przekroczeń limitów odpowiedzialny jest Pion Ryzyka Finansowego i Kontrahenta. Pion Ryzyka Finansowego i Kontrahenta zapewnia również poprawność wyceny instrumentów finansowych. Kalkulacja wyniku zarządczego prowadzona jest przez Biuro Monitorowania Transakcji Rynków Finansowych, a ewidencja księgową i rozliczanie transakcji przez Departament Obsługi Transakcji Rynków Finansowych. System akceptacji przekroczeń limitów ma charakter hierarchiczny, zależnie od czasu trwania przekroczenia i jego wielkości jest on umiejscowiony na poziomie dyrektora Pionu lub członków Zarządu Banku nadzorujących Obszar Ryzyka i Obszar w którym nastąpiło przekroczenie limitu. Niezależnie od ww. procesu, wszystkie przekroczenia są raportowane natychmiast po ich powstaniu oraz dyskutowane na comiesięcznych posiedzeniach Komitetu Zarządzania Ryzykiem.

Ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej

Działalność handlowa ma charakter uzupełniający, wspierający sprzedaż produktów finansowych klientom korporacyjnym, finansowym niebankowym (bezpośrednio) i detalicznym (poprzez produkty strukturyzowane, formalnie klasyfikowane w księdze bankowej). Otwierając w tym celu własne pozycje, Bank generuje przychody z tytułu krótkoterminowych zmian parametrów cenowych (kursów walutowych czy stóp procentowych), przy zachowaniu wielkości ekspozycji w ramach ustalonych limitów ryzyka. Bank posiada w ofercie instrumenty towarowe, ale sam nie utrzymuje otwartych pozycji w tych instrumentach.

W ramach ekspozycji na ryzyko stopy procentowej, stanowiącej główną ekspozycję portfela handlowego, Bank mógł dokonywać transakcji IRS, OIS, CIRS, FRA, basis swap oraz zakupu i sprzedaży opcji walutowych i na stopę procentową. Na ryzyko stopy procentowej wpływ miały również pozycje wynikające z transakcji FX swap oraz FX Forward. Przez cały rok 2020, w ramach przyznaných wewnętrznie limitów ryzyka, Bank utrzymywał otwartą pozycję opcyjną w celu optymalizacji wyniku, tj. generowania dodatkowych korzyści z tytułu braku konieczności natychmiastowego domykania pozycji klientowskich transakcjami odwrotnymi na rynku międzybankowym. Priorytetem Banku pozostaje zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego.

Głównymi miarami ryzyka stopy procentowej w portfelu handlowym są wrażliwość pozycji na przesunięcie krzywych stóp procentowych oraz VaR. Ponadto Bank przeprowadza analizy wrażliwości na warunki skrajne stosując znacznie większe niż zazwyczaj obserwowane zmiany stóp procentowych (testy warunków skrajnych).

Ryzyko stopy procentowej dla pozycji w PLN mierzone wrażliwością na zmianę krzywych stóp procentowych w portfelu handlowym było w 2020 roku wyższe (średnio 54 tys. zł) niż w roku 2019 (35 tys. zł).

Poniższa tabela prezentuje ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej w ujęciu BPV (ang. *Basis Point Value*, w tys. zł):

BPV*	31.12.2020		31.12.2019	
	PLN	EUR	PLN	EUR
31.12.	89	(42)	(20)	7
średnio	54	(32)	(35)	3
max	110	24	107	48
min	(20)	(84)	(109)	(60)

* miara wrażliwości wycen instrumentów na przesunięcie krzywych stóp procentowych o 1 punkt bazowy

Ekspozycja na ryzyko rynkowe w księdze handlowej opomiarowana wrażliwością na ruch krzywych stóp procentowych o 1 punkt bazowy oraz na ryzyko walutowe w IV kwartale 2020 roku była utrzymywana na relatywnie niskim poziomie w wyniku utrzymywania się sytuacji pokryzysowej wywołanej przez COVID-19 i zwiększającej niepewność co do przyszłych zachowań rynku. Natomiast ekspozycja opomiarowana za pomocą VaR spadła nieznacznie w porównaniu do poprzedniego kwartału i średnio wynosiła 25% limitu VaR (w porównaniu do 26% kwartał wcześniej). Ryzyko wynikało głównie z otwartej pozycji stopy procentowej, przy czym średnie wykorzystanie limitu VaR IR kształtowało się na poziomie 25%. Ryzyko walutowe było utrzymane na niskim poziomie, tj. około 14% wykorzystania dostępnych limitów i analogicznie jak w poprzednim kwartale nie wносило znaczącej kontrybucji do ogólnego poziomu ryzyka. Bank utrzymywał niewielką pozycję otwartą w opcjach walutowych w celu zapewnienia możliwości serwisowania transakcji klientowskich.

Ryzyko walutowe

Bank przy pomiarze ryzyka walutowego wykorzystuje metodę wartości zagrożonej, Value at Risk (VaR). Jest to miara pozwalająca oszacować zmianę wartości rynkowej składnika aktywów lub portfela aktywów przy określonych założeniach dotyczących parametrów rynkowych, w ustalonym czasie i z zadaniem prawdopodobieństwem. Dla potrzeb monitorowania ryzyka walutowego Bank wykorzystuje VaR wyznaczany z 99-procentowym poziomem ufności z jednodniowym terminem utrzymania pozycji. Metodologia VaR podlega kwartalnej walidacji, poprzez wykonywanie weryfikacji polegającej na porównaniu prognozowanych wartości i wartości wyznaczonych na bazie faktycznych zmian kursów wymiany walut, przy założeniu utrzymywania danej pozycji walutowej (weryfikacja historyczna lub tzw. „back testing”). Okres porównawczy to ostatnie 250 dni roboczych. Weryfikacje historyczne modelu VaR przeprowadzone w 2020 roku nie wykazały konieczności korekty modelu.

Obszar transakcji walutowych służący do zarządzania pozycją walutową Banku charakteryzowały stabilna ekspozycja i niskie ryzyko. Ryzyko wynikające z walutowych transakcji zawieranych z klientami było domykane niezwłocznie. Z tego względu również wielkość ekspozycji walutowej w ciągu dnia roboczego (tzw. *intraday*) pozostawała na niskim poziomie.

Poniższa tabela prezentuje ryzyko walutowe Banku wyrażone przez FX VaR (w tys. PLN):

	31.12.2020	31.12.2019
FX VaR*		
średnio	276	399
max	3 916	2 957
min	71	33

* Bank stosuje metodę wykładniczą historyczną zakładającą 99% poziom ufności i 1-dniowy okres utrzymania pozycji

Poniższa tabela przedstawia strukturę walutową aktywów i zobowiązań w wartości bilansowej brutto wyrażonych w tys. zł:

	31.12.2020		31.12.2019	
Składniki pozycji walutowej	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa
USD	752 899	4 060 837	543 362	3 210 574
GBP	116 988	345 801	293 134	288 211
CHF	4 852 886	859 008	4 938 357	780 450
EUR	12 713 450	15 425 756	11 071 940	13 699 159
Inne waluty	135 302	254 236	232 927	338 235
PLN	101 005 763	98 631 650	92 874 422	91 637 513
Razem	119 577 288	119 577 288	109 954 142	109 954 142

56.5. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym (ALM Treasury)

Księga bankowa BNP Paribas Bank Polska S.A. składa się z dwóch części: pierwsza z nich to portfel ALM, w ramach, którego są zarządzane strukturalne ryzyka: stopy procentowej, walutowe oraz płynności, wynikające ze struktury sprawozdania z sytuacji finansowej kształtowanej przez podstawową działalność kredytowo-depozytową oraz inwestycyjną Banku. Z kolei portfel Treasury stanowi centrum zarządzania płynnością bieżącą i krótkoterminową, równocześnie poprzez ten portfel Bank prowadzi działalność inwestycyjną i operacje zabezpieczające na rynku finansowym.

W skład portfela ALM wchodzi – przekazywane w zarządzanie do Pionu Zarządzania Aktywami i Pasywami poprzez system Transferowych Cen Funduszy (TCF) – rachunki, depozyty i kredyty, pozycje o charakterze strategicznym (inwestycje długoterminowe, własne emisje długu i pożyczki długoterminowe), operacje rynku finansowego o charakterze zabezpieczającym ten portfel (instrumenty pochodne) oraz pozycje bez odsetkowe (m.in. kapitał, aktywa rzeczowe, aktywa niematerialne, podatki i rezerwy, bieżący wynik).

Portfel Treasury obejmuje m.in. płynne papiery wartościowe (bufor płynnościowy), lokaty i depozyty międzybankowe, rachunki nostro i loro oraz zabezpieczające ryzyko rynkowe tego portfela operacje rynku finansowego (instrumenty pochodne).

Polityką Banku w zakresie księgi bankowej – portfeli ALM i Treasury zarządzanych łącznie – jest osiągnięcie dodatkowych, stabilnych przychodów ponad marżę produktową, bez narażania stabilności środków zdeponowanych przez klientów, kapitału i wyniku finansowego. Bank osiąga ten cel poprzez utrzymanie lub dopasowanie naturalnej ekspozycji, generowanej przez podstawową działalność depozytowo-kredytową Banku, w ramach obowiązujących limitów ryzyka gwarantujących ograniczoną wrażliwość wyniku Banku na zmiany czynników rynkowych, jednocześnie dostosowujące tę ekspozycję w kierunku zgodnym z przewidywanymi średnio- i długoterminowymi trendami rynku finansowego.

Warunki konkurencyjne lokalnego rynku finansowego i oczekiwania klientów są głównymi czynnikami kształtującymi politykę produktową Banku, w szczególności stosowanie zmiennego oprocentowania dla średnio- i długoterminowych produktów kredytowych oraz finansowanie tych aktywów krótkimi depozytami i nieoprocentowanymi rachunkami.

Podstawowymi miarami ryzyka rynkowego w księdze bankowej – obejmującym portfele ALM i Treasury łącznie – są: urealniona luka stopy procentowej, wrażliwość wyniku odsetkowego oraz wrażliwość kapitału ekonomicznego. Główne założenia przyjęte do pomiaru ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej są następujące:

- poszczególne pozycje aktywów, pasywów i transakcji pozabilansowych są uwzględniane w wartości nominalnej, od której naliczane są odsetki,
- pozycje i transakcje oparte o zmienne stopy referencyjne, np. WIBOR, LIBOR, EURIBOR, stopę redyskonta weksli NBP, itp. uwzględnia się w luce w najbliższym właściwym danemu kontraktowi terminie przeszacowania tej stawki,
- pozycje oparte o zmienne stopy referencyjne skalowane mnożnikiem, uwzględnia się w luce w najbliższym właściwym danemu kontraktowi terminie przeszacowania tej stawki w kwocie nominalnej przeskalowanej mnożnikiem, a kwotę nominalną przeskalowaną wartością $(1 - \text{mnożnik})$ uwzględnia się w dacie zapadalności lub proporcjonalnie w datach spłaty kapitału,
- pozycje i transakcje o stałym oprocentowaniu uwzględnia się w luce w terminach spłat kapitału, w kwotach kapitału spłacanego w danym terminie lub jednorazowo w dacie zapadalności dla pozycji bez spłaty kapitału (np. depozyty terminowe). Pozycje i transakcje o nieokreślonym terminie zapadalności, terminie zmiany oprocentowania lub nieoprocenowane uwzględnia się zgodnie z profilem uzyskanym w wyniku modelowania, którego celem jest najlepsze możliwe odzwierciedlenie zmienności przepływów odsetkowych i kapitałowych wynikających z zachowań behawioralnych klientów oraz w reakcji na czynniki zewnętrzne, w szczególności poziom rynkowych stóp procentowych.
- Dla portfela kredytów co do których stwierdzono utratę wartości, dla kwot netto (pomniejszonych o utworzone rezerwy) stosuje się średnią zapadalność kontraktową dla ekspozycji bez utraty wartości (faza 1 oraz 2) powiększona o dwa lata,
- Do kalkulacji kapitału ekonomicznego są pozycje według cen wewnętrznych.

W procesie budowy modeli wykorzystywanych do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje zapisy rekomendacji 'W' w zakresie weryfikacji działania modelu, kryteriów jakościowych, minimalnych kryteriów akceptacyjnych modelu oraz bieżącej kontroli poprawności działania modelu.

Modele portfeli replikacyjnych dla rachunków bez określonych dat zapadalności są to modele behawioralne, zbudowane na bazie historycznej zmienności sald depozytowych rachunków oraz na analizie współczynników zamknięć dla modelowanej pozycji. W ramach modelowania portfel dzielony jest na części strukturalne/osad i część zmienną, która jest w analizach stopy procentowej przypisywana do terminu ON.

W przypadku kredytów o stałej stopie procentowej stosuje się współczynniki przedpłat wyznaczone zgodnie z obowiązującymi modelami w Banku, przedpłaty analizowane są oddzielnie dla poszczególnych rodzajów kredytów: gotówkowych, samochodowych, ze względu na różną charakterystykę tych produktów. Czynniki uwzględniane w analizie przedpłat: wiek kredytu, sezonowość, zachęta finansowa dla klienta, do przedpłacenia kredytu.

Poniższe tabele prezentują urealnioną lukę stopy procentowej Banku w ujęciu skonsolidowanym według stanu na 31 grudnia 2020 r. oraz 31 grudnia 2019 r w tys. zł*:

31.12.2020

Luka stopy procentowej	Do 1 miesiąca	1-3 miesiący	3-12 miesięcy	1-5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Kasa i środki w Banku Centralnym	3 421 866	-	-	-	-	3 421 866
Należności od banków	555 289	-	-	-	-	555 289
Kredyty udzielone klientom	22 490 586	34 486 774	9 255 341	5 273 317	985 311	72 491 329
Lokacyjne papiery wartościowe:	1 550 400	40 300	358 900	9 258 791	21 355 807	32 564 198
Inne aktywa	1 821 370	63 037	232 955	1 129 398	564 699	3 811 459
Aktywa Razem:	29 839 511	34 590 111	9 847 196	15 661 506	22 905 817	112 844 141
Zobowiązania wobec banków	(3 356 032)	(3 398 269)	(383 769)	-	-	(7 138 070)
Zobowiązania wobec klientów	(23 448 977)	(7 363 264)	(16 071 703)	(31 384 257)	(11 719 149)	(89 987 350)
Pozostałe pożyczone środki	(408 337)	(317 896)	(395 421)	(131 562)	(137 103)	(1 390 319)
Pozostałe zobowiązania	(2 924 499)	(45 441)	(6 650)	(16 192)	(1 246)	(2 994 028)
Zobowiązania razem:	(30 137 845)	(11 124 870)	(16 857 543)	(31 532 011)	(11 857 498)	(101 509 767)
Zobowiązania pozabilansowe netto	(6 269 225)	(3 089 479)	(6 286 176)	13 976 760	1 579 875	(88 245)
Luka stopy procentowej	(6 567 559)	20 375 762	(13 296 523)	(1 893 745)	12 628 194	11 246 129

31.12.2019

Luka stopy procentowej	Do 1 miesiąca	1-3 miesięcy	3-12 miesięcy	1-5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Kasa i środki w Banku Centralnym	4 658 142	-	-	-	-	4 658 142
Należności od banków	513 142	2 491	34 589	-	-	550 222
Kredyty udzielone klientom	32 313 528	28 865 051	8 416 106	5 089 256	769 747	75 453 688
Lokacyjne papiery wartościowe:	2 798 325	-	1 538 425	6 407 425	14 341 455	25 085 630
Inne aktywa	1 359 799	53 072	218 033	1 044 726	487 057	3 162 687
Aktywa Razem:	41 642 936	28 920 614	10 207 153	12 541 407	15 598 259	108 910 369
Zobowiązania wobec banków	(4 149 617)	(1 421 562)	(435 004)	(223 178)	(21 733)	(6 251 094)
Zobowiązania wobec klientów	(41 466 126)	(7 586 175)	(14 388 460)	(15 042 232)	(7 899 429)	(86 382 422)
Pozostałe pożyczone środki	(299 230)	(150 020)	(554 565)	(1 024 683)	(34 407)	(2 062 905)
Pozostałe zobowiązania	(3 039 100)	(34 244)	(7 236)	(21 002)	(1 539)	(3 103 121)
Zobowiązania razem:	(48 954 073)	(9 192 001)	(15 385 265)	(16 311 095)	(7 957 108)	(97 799 542)
Zobowiązania pozabilansowe netto	(1 710 137)	(2 307 413)	(1 229 503)	3 612 351	1 546 281	(88 422)
Luka stopy procentowej	(9 021 274)	17 421 200	(6 407 615)	(157 337)	9 187 432	11 022 405

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

Miarą wrażliwości wyniku odsetkowego jest oszacowanie spadku lub wzrostu wyniku odsetkowego na portfelu bankowym w okresie od 1 do 3 lat, wywołanego zmianą rynkowych stóp procentowych. Dla celów zarządczych oraz kontroli ryzyka Bank kalkuluje wrażliwość na wiele różnych scenariuszy zmian parametrów rynkowych – przesunięcia: natychmiastowe i rozłożone w czasie, równoległe i nierównoległe, w warunkach normalnych i stresowych, zróżnicowane w zależności od waluty, rynku i instrumentu.

Poniżej zaprezentowano – w tys. zł – wrażliwość wyniku odsetkowego w okresie 1 roku na natychmiastowe przesunięcie stóp rynkowych o 50 punktów bazowych:

Natychmiastowa zmiana stóp proc. 50 bps:	31.12.2020	31.12.2019
- w górę	117 456	81 905
- w dół	(170 565)	(80 817)

Wrażliwość wyniku odsetkowego w podziale na podstawowe waluty:

Natychmiastowa zmiana stóp proc. 50 bps:	PLN	EUR	USD	CHF
w górę	85 101	8 381	8 180	15 794
w dół	(139 379)	(10 222)	(9 082)	(11 882)

Potencjalny spadek wyniku odsetkowego w przypadku dalszego spadku stop procentowych został zabezpieczony przychodami z opłat za rachunki bieżące klientów korporacyjnych wynikających z ujemnych stop procentowych zarówno walutach obcych jak i waluty PLN. W scenariuszu spadku stóp o 50 bps szacowany dodatkowy przychód z opłat za rachunki bieżące wynosi 144 mln zł.

Wrażliwość ekonomiczna kapitału dla nagłego równoległego przesunięcia stóp rynkowych o +/-200 punktów bazowych w tys. zł oraz jako % funduszy własnych:

Natychmiastowa zmiana stóp proc. :	w tys. zł	%
w górę 200 bps	(591 232)	-3,77%
w dół 200 bps	253 724	1,62%

W zakresie ryzyka bazowego Bank analizuje pozycje oparte na różnych typach stawek z tym samym terminem przeszacowania stopy procentowej. Największa potencjalna zmiana wyniku odsetkowego Banku może wynikać ze zmiany spreadu pomiędzy stawkami Wibar 1M i stopą referencyjną NBP.

Przy zmianie stopy rynkowej o 50 bp w stosunku do stopy referencyjnej zmiana wyniku będzie równa 6 477 tys. zł.

W ramach zarządzania ryzykiem stopy procentowej w portfelu bankowym Bank wyróżnia elementy strukturalne składające się z nieoprocentowanych rachunków bieżących i kapitałów Banku oraz pozostałe pozycje komercyjne. W zakresie elementów strukturalnych Bank znaczną część zabezpiecza długoterminowymi pozycjami (obligacje, transakcje wymiany stóp procentowych). W zakresie pozostałych pozycji komercyjnych intencją Banku jest zamykanie ryzyka stopy procentowej.

Wykorzystanie limitów stopy procentowej rosło w 2020 r. w związku ze wzrostem sald nieoprocentowanych rachunków bieżących w następstwie spadku stóp procentowych do poziomów bliskich zeru oraz działania tarcz anty-kryzysowych. Spadek stóp procentowych zwiększył niesymetryczność wrażliwości przychodów odsetkowych Banku przy różnych scenariuszach zmiany stóp procentowych (wzrost wrażliwości w przypadku spadku oraz brak istotnej zmiany w przypadku wzrostu stóp procentowych). Większy spadek przychodów odsetkowych w przypadku obniżki stop procentowych jest w znacznej części rekompensowany opłatami za rachunki bieżące klientów korporacyjnych z tytułu ujemnych stóp procentowych. Kolejnym efektem spadku stóp spotęgowanym działaniem tarcz: antykryzysowej i finansowej, były istotne przesunięcia sald między produktami, powodując zmianę profilu ryzyka stopy procentowej i konieczność zawierania nowych transakcji w celu zabezpieczenia nowego profilu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej.

Epidemia COVID-19 zasadniczo nie wpłynęła na sposób zarządzania ryzykiem stopy procentowej w portfelu bankowym.

56.6. Ryzyko płynności

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Kompleksowy charakter zarządzania płynnością w Banku obejmuje zarówno płynność natychmiastową (śróddzienną) jak i przyszłą (bieżącą, krótkoterminową, jak również strukturalną płynność średnio- i długoterminową). Bank zarządza ryzykiem poprzez kształtowanie bilansu Banku i struktury finansowania odzwierciedlonymi w sprawozdaniu finansowym Banku obejmującym zarówno pozycje bilansowe jak i pozabilansowe w sposób zapewniający zachowanie płynności w każdym momencie, uwzględniając charakter prowadzonej działalności, specyfikę i zachowania klientów oraz potrzeby mogące się pojawić w wyniku zmian na rynku finansowym. Stosowane metody identyfikacji i pomiaru ryzyka umożliwiają również prognozowanie przyszłych poziomów płynności, w tym również w warunkach stresowych.

Bank zapewnia rozdzielenie i niezależność funkcji operacyjnych, zarządzania ryzykiem, kontrolnych i raportowych. W szczególności za zawieranie transakcji z kontrahentami i klientami Banku odpowiedzialne są pionierzy biznesowe, potwierdzanie i rozliczenie transakcji prowadzi Pion Operacji, za zarządzanie płynnością natychmiastową (śróddzienną) i przyszłą odpowiada Pion Zarządzania Aktywami i Pasywami, za bieżący nadzór nad poziomem ryzyka i dotrzymaniem limitów ryzyka czuwa Obszar Ryzyka, a za niezależne raportowanie nadzorczych miar płynności odpowiada Pion Finansów.

Obowiązujące w Banku limity ryzyka płynności ograniczają narażenie Banku na ryzyko. Monitoring i kontrola ryzyka prowadzone są w oparciu o wprowadzone uchwałą Zarządu Banku oraz pismem okólnym Wiceprezesa Zarządu dokumenty (politykę i metodologię dot. pomiaru i monitorowania ryzyka), opracowane zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rekomendacji „P” Komisji Nadzoru Finansowego, zapisami uchwały nr 386/2008 KNF i Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/61. Bank posiada wewnętrzny system cen transferowych, który zapewnia właściwe odzwierciedlenie realnego kosztu finansowania dla poszczególnych rodzajów aktywów i pasywów, a struktura cen transferowych stymuluje optymalizację sprawozdania z sytuacji finansowej – w tym dywersyfikację źródeł finansowania – z punktu widzenia ryzyka płynności. Istotnym elementem uzupełniającym są limity wskaźnika kredytów do depozytów dla poszczególnych linii biznesowych, wspomagające utrzymanie bezpiecznego i adekwatnego do specyfiki danej linii poziomu relacji aktywów do pasywów.

Poziom apetytu na ryzyko płynności jest ustalany przez Radę Nadzorczą Banku, oparta o ten apetyt polityka zarządzania ryzykiem w tym określenie ogólnych miar ryzyka płynności zatwierdzane są przez Zarząd Banku, natomiast określenie konkretnych poziomów limitów ryzyka i monitorowanie ich dotrzymania są realizowane przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami. Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza sprawują nadzór nad skutecznością procesu zarządzania ryzykiem płynności w oparciu o okresowe informacje i bieżące raporty.

Zgodnie z wymogami Rekomendacji „P” KNF, Bank przeprowadza szereg analiz dotyczących zdolności utrzymania płynności w sytuacjach kryzysowych. W ramach programu testów warunków skrajnych uwzględniane są przekrojowe scenariusze obejmujące uwarunkowania wewnętrzne, systemowe jak również stanowiące połączenie różnych wariantów z uwzględnieniem możliwych interakcji. Rezultaty testów warunków skrajnych uwzględniane są między innymi przy ustalaniu wysokości limitów płynności. Bank posiada również kompleksowy plan awaryjny zawierający scenariusze rozwoju wydarzeń oraz sposób postępowania w sytuacji kryzysu płynności wewnątrz Banku i w systemie bankowym. Wyniki testów warunków skrajnych skorelowane są z planem awaryjnym i w przypadku przekroczenia poziomów ostrzegawczych umożliwiają aktywację planu awaryjnego.

Miary ryzyka

W Banku obowiązują zewnętrzne i wewnętrzne miary ryzyka. Normy wewnętrzne obejmują m.in. analizę trendów i zmienności poszczególnych źródeł finansowania w relacji do portfela kredytowego (wskaźniki kredyty do depozytów), kontraktową oraz

urealnioną o czynniki behawioralne lukę płynności i oparte na niej limity struktury niedopasowania, analizę nadwyżki płynności i dostępnych źródeł finansowania, analizę stabilności i koncentracji bazy depozytowej, przegląd struktury wolumenowej i terminowej środków złożonych w Banku przez największych deponentów. Dodatkowo prowadzony jest monitoring realizacji planów sprzedażowych – kredytów i depozytów – w układzie poszczególnych linii biznesowych oraz przygotowywane są analizy symulacyjne. Prowadzona jest również analiza kosztów bazy depozytowej, zmierzająca do optymalizacji wielkości bufora płynnościowego i racjonalizacji wykorzystania narzędzi takich jak marża płynności i polityka cenowa.

Normy zewnętrzne obejmują nadzorcze wskaźniki płynności długoterminowej, wprowadzone uchwałą 386/2008 KNF, wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR) określony w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) 2015/61 i wskaźnik stabilnego finansowania netto (NSFR) określony w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 oraz opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 i dokumentem bazylejskim dotyczącym NSFR.

Jako narzędzie wczesnego ostrzegania w ramach bieżącego nadzoru, co miesiąc sprawozdawane są dodatkowe wskaźniki monitorowania płynności określone w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) 2016/313. Dodatkowo Bank prowadzi dzienną analizę różnych wskaźników płynnościowych, dla których wartości poziomów ostrzegawczych są zdefiniowane w Awaryjnym planie płynności i pozwalają w sytuacji osiągnięcia poziomów ostrzegawczych na wprowadzenie działań zaradczych i przywrócenie bezpiecznej sytuacji płynnościowej Banku we wszystkich terminach.

Profil ryzyka płynności

W 2020 roku Bank utrzymywał bezpieczny poziom płynności finansowej. Posiadane środki finansowe pozwalały na terminowe regulowanie wszystkich zobowiązań Banku. Portfel najbardziej płynnych papierów wartościowych utrzymywany był na wysokim poziomie, który zabezpieczał w pełni ewentualny odpływ środków największych deponentów.

Rok 2020 był rokiem szczególnym ze względu na sytuację pandemii COVID 19. Działalność Pionu ALMT skoncentrowana była dodatkowo na szczególnym monitorowaniu sytuacji płynnościowej Banku i zadbanie o płynne zarządzanie rozliczeniami, dostępem Klientów do gotówki i zwiększeniem częstotliwości oraz zakresu raportowania sytuacji płynnościowej do kadry zarządzającej. Bank uczestniczył w działaniach wspierających walkę z pandemią poprzez zakup dodatkowych emisji obligacji rządowych oraz emitowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Na bieżąco były dostosowywane wewnętrzne modele oraz wewnętrzne ceny transferowe odzwierciedlające zarówno zmiany rynkowych stóp procentowych jak i zmiany w strukturze produktowej bilansu. Pion ALMT koordynował działania z liniami biznesowymi poprzez regularnie organizowane spotkania i konsultacje omawiające sytuację płynnościową i zachowania Klientów.

Na koniec 2020 roku Bank utrzymywał nadwyżkę płynności na poziomie 34,092 mld zł:

	31.12.2020	31.12.2019
Środki na rachunku NBP (powyżej/poniżej rezerwy obowiązkowej)	(424 506)	(784 667)
Środki w innych bankach	555 289	526 595
Wysoko płynne papiery wartościowe	33 961 438	26 111 430
Nadwyżka płynności do 30 dni	34 092 221	25 853 358

Nadwyżka płynności uległa zwiększeniu w stosunku do końca 2019 r. głównie dzięki zgromadzeniu większej kwoty depozytów od Klientów niebankowych.

W okresie całego 2020 roku, w tym w szczególności na dzień 31 grudnia 2020 roku Bank dotrzymywał wymaganych poziomów miar nadzorczych

	31.12.2020	31.12.2019	
M3	7,86	6,88	
M4	1,26	1,28	
limit	1,00	1,00	
	31.12.2020	31.12.2019	limit
Wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR)	181%	162%	100%

W 2020 r. Bank kontynuował optymalizację źródeł finansowania, której celem jest redukcja zbędnej, a jednocześnie kosztownej i mało stabilnej nadwyżki finansowania. W 2020 r. Bank utrzymywał znacznie zmniejszony poziom średnio i długoterminowych pożyczek od Grupy BNPP oraz jej spółek zależnych. Na koniec 2020 roku Bank pozyskał pożyczkę podporządkowaną z Grupy BNP do spełnienia wymogu MREL.

Stabilność źródeł finansowania Banku utrzymywała się przez cały 2020 r. na porównywalnym poziomie do poprzedniego roku

	31.12.2020		31.12.2019	
	saldo	stabilne (%)	saldo	stabilne (%)
długoterminowe pożyczki z Grupy	4 306 539	100%	1 882 064	100%
inne długoterminowe pożyczki	160 736	100%	219 971	100%
zobowiązanie z tytułu sekurytyzacji	1 390 318	100%	2 298 151	100%
detal	53 982 138	87%	50 449 843	90%
przedsiębiorstwa	35 634 383	83%	35 972 682	81%
podmioty finansowe	2 702 679	25%	2 456 769	25%
banki i inne niestabilne źródła	2 715 259	0,00%	567 689	0,00%
Razem	100 892 052	82,2%	93 847 169	84,8%

Zestawienie oczekiwanych – zgodnie z zawartymi umowami – wpływów i wypływów przedstawione jest w postaci kontraktowej luki płynności*

Kontraktowa luka płynności	31.12.2020				
	Do 1 miesiąca	1-3 miesięcy	3-12 miesięcy	1-5 lat	Powyżej 5 lat
Aktywa					
Kredyty udzielone klientom	12 188 841	2 279 148	9 858 407	26 497 990	22 865 167
Dłużne papiery wartościowe	24 334	-	343 950	10 637 606	21 556 807
Lokaty międzybankowe	401 261	-	-	-	-
Kasa i środki w NBP	2 997 364	-	-	-	484 302
Aktywa trwałe	-	-	-	-	2 553 563
Pozostałe aktywa	735 117	-	-	-	303 741
Zobowiązania pozabilansowe, w tym:	30 341 239	6 676 789	15 729 727	66 734 306	11 848 411
pochodne	12 802 413	6 676 789	15 729 727	66 734 306	11 848 411
Zobowiązania					
Depozyty klientów detalicznych	48 840 356	2 464 997	2 548 526	128 054	204
Depozyty klientów korporacyjnych	34 283 223	811 015	453 448	79 318	201
Depozyty międzybankowe	2 715 259	-	-	-	-
Pożyczki od instytucji finansowych	146 318	129 463	479 318	791 279	-
Kapitały i zobowiązania podporządkowane	659 391	-	-	-	15 616 904
Pozostałe pasywa	3 388 669	-	-	-	-
Zobowiązania pozabilansowe, w tym:	52 729 877	6 657 014	15 744 740	69 383 577	11 951 839
pochodne	12 866 220	6 657 014	15 744 740	69 381 077	11 951 839
Razem należności	46 688 156	8 955 937	25 932 084	103 869 902	59 611 991
Razem zobowiązania	142 763 093	10 062 489	19 226 032	70 382 228	27 569 148
Luka płynności	(96 074 937)	(1 106 552)	6 706 052	33 487 674	32 042 843

W porównaniu do roku 2019 znacznie zwiększyła się wartość luki kontraktowej w terminie do 1m, co wynika z trzykrotnych obniżek stop procentowych w 2020 roku, a tym samym wpłynęło na strukturę produktową pasywów od Klientów – z depozytów znaczne środki zostały przesunięte na rachunki bieżące i oszczędnościowe. Bank określa profil zapadalności środków na rachunkach bieżących zgodnie z obowiązującymi w Banku modelami. Stabilność tych środków jest bardzo wysoka (84%-88% łącznego salda) ze średnim okresem zapadalności części stabilnych powyżej pięciu lat.

31.12.2019

Kontraktowa luka płynności	Do 1 miesiąca	1-3 miesięcy	3-12 miesięcy	1-5 lat	Powyżej 5 lat
Aktywa					
Kredyty udzielone klientom	15 870 759	2 020 209	9 038 362	24 224 886	20 476 488
Dłużne papiery wartościowe	29 015	-	1 149 709	9 058 649	14 884 030
Lokaty międzybankowe	468 878	-	-	-	-
Kasa i środki w NBP	1 790 822	-	-	-	2 973 849
Aktywa trwałe	-	-	-	-	1 214 434
Pozostałe aktywa	1 091 428	-	1	-	1 317 567
Zobowiązania pozabilansowe, w tym:	27 653 488	7 954 445	19 354 548	38 112 901	10 082 169
pochodne	11 464 813	7 954 445	19 354 548	38 112 901	9 982 169
Zobowiązania					
Depozyty klientów detalicznych	39 202 363	3 897 030	6 703 537	646 911	2
Depozyty klientów korporacyjnych	33 632 979	1 289 615	708 535	125 251	216 302
Depozyty międzybankowe	567 689	-	-	-	-
Pożyczki od instytucji finansowych	145 851	196 211	727 049	1 411 911	1 916 995
Kapitały i zobowiązania podporządkowane	-	-	-	-	11 189 814
Pozostałe pasywa	3 031 040	-	-	-	-
Zobowiązania pozabilansowe, w tym:	42 953 453	7 962 496	19 340 793	38 205 091	9 983 303
pochodne	11 474 207	7 962 496	19 336 493	38 202 591	9 983 303
Razem należności	46 904 390	9 974 654	29 542 620	71 396 436	50 948 537
Razem zobowiązania	119 533 375	13 345 352	27 479 914	40 389 164	23 306 416
Luka płynności	(72 628 985)	(3 370 698)	2 062 706	31 007 272	27 642 121

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

W trakcie całego roku następowała poprawa sytuacji płynnościowej Banku. Ze względu na pandemię Covid-19 zainteresowanie kredytami słabło – niechęć do zaciągania zobowiązań w takiej sytuacji spowodowała praktycznie zatrzymanie akcji kredytowej w segmencie korporacyjnym i przyrosty głównie w segmencie detalicznym przede wszystkim na kredytach hipotecznych. Dodatkowo fundusze pomocowe otrzymane przez firmy pozwoliły na częściowe lub całkowite spłaty zobowiązań niektórych firm. Utrzymywał się wzrost środków klientów otrzymywanych w ramach programów pomocowych w związku z Covid-19. Cały czas podstawowym źródłem finansowania są środki pozyskane od Klientów niebankowych.

56.7. Ryzyko operacyjne

Bank definiuje ryzyko operacyjne zgodnie z wymogami Komisji Nadzoru Finansowego zawartymi w Rekomendacji M, jako możliwość poniesienia straty lub nieuzasadnionego kosztu, spowodowane przez niewłaściwe lub zawodne procesy wewnętrzne, ludzi, systemy techniczne lub wpływ czynników zewnętrznych. Określenie to obejmuje ryzyko prawne, natomiast nie obejmuje ryzyka strategicznego. Ryzyko operacyjne towarzyszy każdemu rodzajowi działalności bankowej.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie strat i kosztów powodowanych przez to ryzyko, zapewnienie najwyższej jakości świadczonych przez Grupę usług, a także bezpieczeństwo oraz zgodność działania Grupy z przepisami prawa i obowiązującymi standardami.

Procedury

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym to podejmowanie działań ukierunkowanych na identyfikację, analizę, monitorowanie, kontrolę, raportowanie oraz podejmowanie działań ograniczających ryzyko operacyjne. Działania te uwzględniają struktury, procesy, zasoby i zakresy odpowiedzialności za te procesy na różnych szczeblach organizacyjnych. Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym została opisana w dokumencie „Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym w BNP Paribas Bank Polska S.A.” zatwierdzonym przez Zarząd Banku oraz zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą. Ramy organizacyjne oraz standardy zarządzania ryzykiem operacyjnym zostały opisane w dokumencie „Polityka ryzyka operacyjnego BNP Paribas Bank Polska S.A.”, przyjętym przez Zarząd Banku. Dokumenty te odnoszą się do wszystkich obszarów działalności Banku. Określają cele Banku i sposoby ich osiągnięcia w zakresie jakości zarządzania ryzykiem operacyjnym i dostosowania do wymogów prawnych wynikających z rekomendacji oraz

uchwał wydanych przez krajowe organy nadzoru finansowego. Cele Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym to w szczególności utrzymanie wysokiego poziomu standardów zarządzania ryzykiem operacyjnym, zapewniających bezpieczeństwo depozytów klientów, kapitałów Banku, stabilność wyniku finansowego Banku oraz utrzymanie ryzyka operacyjnego w ramach przyjętego apetytu i tolerancji na ryzyko operacyjne. Rozwijając system zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank kieruje się wymogami prawnymi, w tym w szczególności rekomendacjami i uchwałami krajowego nadzoru finansowego oraz standardami grupy BNP Paribas.

Zgodnie z Polityką instrumenty zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmują między innymi:

- narzędzia do rejestracji zdarzeń operacyjnych wraz z zasadami ich ewidencjonowania, alokacji i raportowania;
- analizę ryzyka operacyjnego oraz jego monitorowanie i bieżąca kontrolę;
- przeciwdziałanie podwyższonemu poziomowi ryzyka operacyjnego, w tym transfer ryzyka;
- kalkulację wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego.

Zarząd Banku dokonuje okresowej oceny realizacji założeń polityki ryzyka operacyjnego i – jeśli to konieczne – zleca wprowadzanie niezbędnych korekt w celu usprawnienia tego system. W tym celu Zarząd Banku jest regularnie informowany o skali i rodzajach ryzyka operacyjnego, na które narażony jest Bank, jego skutków i metod zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Środowisko wewnętrzne

Bank precyzyjnie określa podział obowiązków w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej. Bieżącym badaniem ryzyka operacyjnego oraz rozwojem i doskonaleniem adekwatnych technik jego kontroli i ograniczania zajmuje się Departament Ryzyka Operacyjnego. Określanie i realizacja strategii Banku w zakresie ubezpieczeń, jako metody ograniczania ryzyka, stanowi kompetencję Departamentu Nieruchomości i Administracji. Natomiast zarządzanie ciągłością działania znajduje się w gestii Departamentu Bezpieczeństwa i Zarządzania Ciągłością Działania.

W ramach zarządzania ryzykiem prawnym Pion Prawny monitoruje, identyfikuje i analizuje zmiany prawa powszechnego oraz ich wpływ na działalność Grupy oraz postępowania sądowe i administracyjne, które dotyczą Grupy. Bieżącym badaniem ryzyka braku zgodności oraz rozwojem i doskonaleniem adekwatnych technik jego kontroli zajmuje się Departament ds. Monitorowania Zgodności.

Mając na uwadze wzrost zewnętrznych i wewnętrznych zagrożeń noszących znamiona nadużycia lub przestępstwa, wymierzonych przeciwko aktywom Banku i jego klientów, Bank rozszerzył i udoskonalił procesy przeciwdziałania, wykrywania i badania tego typu przypadków. Realizacją tych celów zajmuje się Departament Przeciwdziałania Nadużyciom.

Zarządzanie ryzykiem

Bank przywiązuje szczególną uwagę do procesów identyfikacji i oceny przyczyn bieżącej ekspozycji na ryzyko operacyjne w obrębie produktów bankowych. Bank dąży do zmniejszania poziomu ryzyka operacyjnego poprzez poprawę procesów wewnętrznych, a także do ograniczania ryzyka operacyjnego, towarzyszącego wprowadzaniu nowych produktów i usług, oraz zlecenia czynności na zewnątrz (outsourcing).

Zgodnie z „Polityką Ryzyka Operacyjnego BNP Paribas Bank Polska S.A.”, analiza ryzyka operacyjnego ma na celu zrozumienie zależności występujących pomiędzy czynnikami generującymi to ryzyko i typami zdarzeń operacyjnych, a jej najważniejszym wynikiem jest określenie profilu ryzyka operacyjnego.

Profil ryzyka operacyjnego stanowi ocenę poziomu istotności tego ryzyka, rozumianego jako skala i struktura ekspozycji na ryzyko operacyjne, określająca stopień narażenia na to ryzyko (tj. na straty operacyjne), wyrażona w wybranych przez Bank wymiarach strukturalnych oraz wymiarach skali. Okresowa ocena i przegląd profilu ryzyka operacyjnego Banku przeprowadzane są w oparciu o analizę aktualnych parametrów ryzyka Banku, zmian i ryzyk występujących w otoczeniu Banku, realizacji strategii działalności biznesowej, jak również oceny adekwatności struktury organizacyjnej oraz efektywności funkcjonującego w Banku systemu zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej.

Rejestracja zdarzeń operacyjnych pozwala na efektywne analizowanie i monitorowanie ryzyka operacyjnego. Proces ewidencji zdarzeń operacyjnych jest nadzorowany przez Departament Ryzyka Operacyjnego, który weryfikuje jakość i kompletność danych dotyczących zdarzeń operacyjnych zarejestrowanych w dedykowanych narzędziach dostępnych dla wszystkich jednostek organizacyjnych Banku.

System kontroli wewnętrznej

Celem prowadzenia kontroli wewnętrznej jest efektywna kontrola ryzyka, w tym zapobieganie powstawaniu ryzyka lub też jego wczesne wykrycie. Rolą systemu kontroli wewnętrznej jest realizacja celów ogólnych i szczegółowych systemu kontroli wewnętrznej, które powinny być uwzględniane na etapie projektowania mechanizmów kontrolnych. Zasady systemu kontroli wewnętrznej określone zostały w dokumencie „Polityka sprawowania kontroli wewnętrznej w BNP Paribas Bank Polska S.A.”, zatwierdzonym przez Zarząd Banku. Dokument ten określa główne zasady, ramy organizacyjne i standardy funkcjonowania środowiska kontroli w Banku, zachowując zgodność z wymogami KNF określonymi w Rekomendacji H i Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki

wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach. Szczegółowe uregulowania wewnętrzne, dotyczące poszczególnych obszarów działalności Banku dostosowane są do specyfiki prowadzonej przez Bank działalności. Za opracowanie szczegółowych regulacji odnoszących się do obszaru kontroli wewnętrznej, odpowiadają właściwe komórki organizacyjne Banku, zgodnie z zakresem przypisanych im zadań.

System kontroli wewnętrznej w Banku oparty jest na modelu 3 linii obrony, na które składają się:

- 1 linia obrony, którą stanowią komórki organizacyjne z poszczególnych obszarów bankowości i obszarów wsparcia,
- 2 linia obrony, którą stanowią komórki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszej linii obrony oraz komórka do spraw zgodności,
- 3 linia obrony, którą stanowi niezależna i obiektywna komórka audytu wewnętrznego.

Bank zapewnia sprawowanie kontroli wewnętrznej poprzez niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, obejmujące weryfikację bieżącą i testowanie.

Monitoring i raportowanie

Bank dokonuje okresowej weryfikacji funkcjonowania wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz jego adekwatności do aktualnego profilu ryzyka Banku. Przeglądy organizacji systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym są dokonywane w ramach kontroli okresowej przez Pion Audytu Wewnętrznego, który nie uczestniczy bezpośrednio w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym, natomiast dostarcza profesjonalnej i niezależnej opinii, wspierając osiągnięcie celów Banku. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.

Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego

Bank zgodnie z obowiązującymi regulacjami wyznacza kapitał regulacyjny na pokrycie ryzyka operacyjnego. Do kalkulacji Bank stosuje metodę standardową (STA). W zakresie podmiotów zależnych wobec Banku, w ujęciu skonsolidowanym, wymogi odnoszące się do tych podmiotów są wyznaczane według metody wskaźnika bazowego (BIA).

Podmioty zależne

Zgodnie z regulacjami nadzorczymi, w Banku sprawowany jest nadzór nad ryzykiem operacyjnym związanym z działalnością jego podmiotów zależnych. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w podmiotach zależnych realizowane jest w ramach dedykowanych jednostek / osób do tego powołanych. Sposób i metody zarządzania ryzykiem operacyjnym w podmiotach zależnych jest zorganizowane adekwatnie do zakresu działania podmiotu oraz profilu jego działalności, zgodnie z zasadami obowiązującymi w Banku

W zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, Bank prowadzi działania w zakresie bieżącej analizy ryzyk związanych z występującym stanem pandemii wirusem COVID-19, oraz podejmuje stosowne działania dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa zarówno pracowników, jak i klientów Banku oraz zapewnienia niezakłóconej realizacji procesów związanych z prowadzoną działalnością.

57. ZARZĄDZANIE ADEKWATNOŚCIĄ KAPITAŁOWĄ

Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest spełnienie przez Grupę regulacji ostrożnościowych w zakresie wymogów kapitałowych z tytułu ponoszonego ryzyka, skwantyfikowanych w postaci współczynnika kapitałowego.

Od 1 stycznia 2014 roku banki obowiązują zasady wyliczania współczynników kapitałowych, w związku z wejściem w życie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i form inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012.

Współczynniki kapitałowe, wymogi kapitałowe oraz fundusze własne zostały policzone zgodnie z ww. Rozporządzeniem przy zastosowaniu opcji narodowych.

W dniu 8 sierpnia 2018 roku Bank otrzymał pismo Komisji Nadzoru Finansowego informujące o przeprowadzeniu przez Komisję przeglądu adekwatności wskaźnika bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym. W rezultacie przeglądu Komisja stwierdziła, że nie zachodzą przesłanki uzasadniające uchYLENIE lub zmianę decyzji Komisji z dnia 4 października 2016 roku, w brzmieniu ustalonym decyzją Komisji z dnia 19 grudnia 2017 roku w sprawie nałożenia na Bank (na zasadzie skonsolidowanej i indywidualnej) bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym w wysokości równoważnej 0,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

W dniu 9 lipca 2019 roku Bank otrzymał pismo Komisji Nadzoru Finansowego informujące stwierdzającą wygaśnięcie decyzji KNF z 15 października 2018 roku, na podstawie której KNF zaleciła utrzymywanie przez Grupę funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z zabezpieczonych hipoteką walutowych kredytów i pożyczek dla gospodarstw domowych na poziomie 0,36 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego, 0,27 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału Tier I oraz 0,20 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału podstawowego Tier I,

o których mowa w art. 92 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych („Rozporządzenie nr 575/2013”).

W dniu 19 marca 2020 roku, weszło w życie Rozporządzenie Ministra Finansów (Dz. U. z 2020 r. poz. 473) z dnia 18 marca 2020 roku uchylające rozporządzenie w sprawie bufora ryzyka systemowego. Rozporządzenie uchyliło rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 września 2017 roku w sprawie bufora ryzyka systemowego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1776), który na podstawie art. 1 ust. 1 wprowadził wskaźnik bufora ryzyka systemowego w wysokości 3% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 176 z 27.06.2013, str. 1, z późn. zm.2), na zasadach indywidualnej i skonsolidowanej.

W dniu 27 czerwca 2020 roku, weszło w życie Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/873 z dnia 24 czerwca 2020 roku, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 272/2013 i (UE) 2019/876 w odniesieniu do niektórych dostosowań w odpowiedzi na pandemię COVID-19.

W dniu 28 grudnia 2020 r. Bank otrzymał decyzję Komisji Nadzoru Finansowego („KNF”) o wyrażeniu zgody na zaliczenie środków z tytułu pożyczki podporządkowanej w kwocie 2.300.000.000 złotych (dwa miliardy trzysta milionów złotych) jako instrumentu w funduszach uzupełniających Tier II Banku.

Poziom współczynników kapitału Tier I (Tier I) oraz łącznego współczynnika kapitałowego (TCR) w ujęciu skonsolidowanym ukształtowały się powyżej wymogów obowiązujących Bank w okresie 12 miesięcy roku 2020.

Jednocześnie Grupa spełnia wymogi prawa wynikające z Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w sektorze finansowym.

	Minimalne nadzorcze skonsolidowane współczynniki wypłacalności dla Grupy	Skonsolidowane współczynniki wypłacalności Grupy
31.12.2020		
CET I	7,25%	13,55%
Tier I	8,75%	13,55%
Total Capital Ratio	10,75%	18,65%

31.12.2019		
CET I	10,25%	12,80%
Tier I	11,75%	12,80%
Total Capital Ratio	13,75%	15,05%

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku poziom współczynnika kapitału Tier I (Tier I) w ujęciu skonsolidowanym ukształtował się powyżej wymogów regulacyjnych.

W dniu 16 marca 2020 roku Bank otrzymał pismo od Bankowego Funduszu Gwarancyjnego („BFG”) dotyczące wspólnej decyzji organów ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, tj. Jednolitej Rady ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji (Single Resolution Board, SRB), Central Bank of Hungary, Finansstilsynet, Bank of England oraz BFG, w sprawie wysokości minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowanych („MREL”). Decyzja ta opiera się na zastosowanej dla Grupy BNP Paribas strategii przymusowej restrukturyzacji zakładającej jeden punkt kontaktowy (Single Point of Entry – SPE).

Wymóg MREL dla Banku został określony na poziomie subskonsolidowanym na 16,001% sumy funduszy własnych i zobowiązań ogółem („TLOF”), co odpowiada 20,866% kwoty ekspozycji na ryzyko („TRE”). Wymóg ten powinien zostać osiągnięty do dnia 31 grudnia 2022 roku. Ponadto, BFG wyznaczył śródkresowe cele MREL na poziomie subskonsolidowanym, które: - w relacji do TLOF wynoszą: 12,363% na koniec 2020 roku oraz 14,182% na koniec 2021 roku, oraz - w relacji do TRE wynoszą: 16,122% na koniec 2020 roku oraz 18,494% na koniec 2021 roku.

Wymóg MREL został wyznaczony na podstawie skonsolidowanych danych bilansowych według stanu na 31 grudnia 2018 roku oraz wartości wymaganych buforów aktualnych na dzień 1 stycznia 2019 roku i dodatkowego wymogu kapitałowego Komisji Nadzoru Finansowego aktualnego na datę 9 lipca 2019 roku (w dniu 9 lipca 2019 roku Bank został zwolniony z obowiązku utrzymywania tego wymogu).

Zgodnie z komunikatem BFG z 26 marca 2020 roku, w konsekwencji zniesienia bufora ryzyka systemowego, znaczącemu obniżeniu ulegnie wysokość wymogów MREL oraz zostanie wydłużony docelowy termin spełnienia wymogu do 1 stycznia 2024 roku (zamiast 1 stycznia 2023 roku), jak również termin spełnienia pierwszego wiążącego celu śródkresowego do 1 stycznia 2022 roku (zamiast 1 stycznia 2021 roku). Bank informuje, że wiążące decyzje w zakresie wymogów MREL dla Banku są wydawane na poziomie SRB w porozumieniu z BFG i na dzień publikacji niniejszego sprawozdania nie uległy zmianie.

Grupa wypełnia zdefiniowane wymogi MREL na koniec 2020 roku.

58. WAŻNIEJSZE WYDARZENIA W BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A. W 2020 ROKU

31.01.2020	<p>Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podjęcie uchwały w sprawie wprowadzenia programu motywacyjnego dla osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku. • Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia upoważnienia Zarządowi do nabywania przez Bank akcji własnych Spółki oraz utworzenia kapitału rezerwowego przeznaczanego w całości na nabycie akcji własnych. • Podjęcie uchwały w sprawie emisji warrantów subskrypcyjnych, warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji akcji serii M, pozbawienia dotychczasowych akcjonariuszy prawa poboru warrantów subskrypcyjnych oraz prawa poboru akcji serii M, zmiany Statutu oraz dematerializacji i ubiegania się o dopuszczenie akcji serii M do obrotu na rynku regulowanym. • Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia tekstu jednolitego Statutu BNP Paribas Bank Polska S.A.
6.02.2020	<p>Decyzje Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) o wyrażeniu zgody na włączenie do kapitału podstawowego Tier 1 zysku netto za III kwartał 2019 r. – na poziomie jednostkowym w kwocie 114 075 064,24 zł oraz skonsolidowanym (konsolidacja ostrożnościowa) w kwocie 110 903 651,00 zł</p>
16.03.2020	<p>Minimalny poziom funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowanych (MREL) wyznaczony dla BNP Paribas Bank Polska S.A.</p> <p>Wymóg MREL dla Banku został określony na poziomie subskonsolidowanym na 16,001% sumy funduszy własnych i zobowiązań ogółem (TLOF), co odpowiada 20,866% kwoty ekspozycji na ryzyko (TRE). Wymóg ten powinien zostać osiągnięty do 31 grudnia 2022 r.</p> <p>Ponadto, BFG wyznaczył śródkresowe cele MREL na poziomie subskonsolidowanym, które: – w relacji do TLOF wynoszą: 12,363% na koniec 2020 r. oraz 14,182% na koniec 2021 r.,</p> <p>– w relacji do TRE wynoszą: 16,122% na koniec 2020 r. oraz 18,494% na koniec 2021 r.</p> <p>Wymóg MREL został wyznaczony na podstawie skonsolidowanych danych bilansowych według stanu na 31 grudnia 2018 r. oraz wartości wymaganych buforów aktualnych na dzień 1 stycznia 2019 r. i dodatkowego wymogu kapitałowego KNF aktualnego na datę 9 lipca 2019 r. (w dniu 9 lipca 2019 r. Bank został zwolniony z obowiązku utrzymywania tego wymogu).</p> <p>Zgodnie z komunikatem BFG z 26 marca 2020 r., w konsekwencji zniesienia bufora ryzyka systemowego, znaczącemu obniżeniu ulegnie wysokość wymogów MREL oraz zostanie wydłużony docelowy termin spełnienia wymogu do 1 stycznia 2024 r. (zamiast 1 stycznia 2023 r.), jak również termin spełnienia pierwszego wiążącego celu śródkresowego do 1 stycznia 2022 r. (zamiast 1 stycznia 2021 r.). Bank informuje, że wiążące decyzje w zakresie wymogów MREL dla Banku są wydawane na poziomie SRB (Single Resolution Board) w porozumieniu z BFG i na dzień publikacji niniejszego Sprawozdania nie uległy zmianie. Bank zamierza wypełnić zdefiniowane wymogi MREL na koniec 2020 r.</p>
14.04.2020	<p>Ustalenie przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny dla BNP Paribas Bank Polska S.A. wysokości składki rocznej na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków za rok 2020 (125,96 mln zł)</p>
5.05.2020	<p>Decyzje KNF o wyrażeniu zgody na włączenie do kapitału podstawowego Tier 1 zysku netto za IV kwartał 2019 r. - na poziomie jednostkowym w kwocie 107 290 717,58 zł i skonsolidowanym (konsolidacja ostrożnościowa) w kwocie 113 242 422,00 zł</p>
5.05.2020	<p>Potwierdzenie ocen ratingowych Banku i zmiana perspektywy ratingu na stabilną przez agencję Moody's Investors Service</p>
13.05.2020	<p>Wpisanie do Krajowego Rejestru Sądowego zmian Statutu BNP Paribas Bank Polska S.A. przyjętych przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku w dniu 15 listopada 2019 r.</p>
14.05.2020	<p>Wpisanie do Krajowego Rejestru Sądowego zmian Statutu BNP Paribas Bank Polska S.A. przyjętych przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku w dniu 31 stycznia 2020 r.</p>
29.06.2020	<p>Zwyczajne Walne Zgromadzenie BNP Paribas Bank Polska S.A.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpatrzenie oraz zatwierdzenie, m.in.: <ul style="list-style-type: none"> - Sprawozdań finansowych za rok 2019 oraz Sprawozdania Zarządu z działalności w 2019 r. - Sprawozdania na temat informacji niefinansowych Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku w 2019 r. - Sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej Banku i jej komitetów w 2019 r. • Podjęcie uchwały w sprawie podziału zysku Banku za rok obrotowy 2019. • Podjęcie uchwał w sprawie udzielenia członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Banku absolutorium z wykonania przez nich obowiązków w 2019 r.

29.09.2020	Decyzje KNF o wyrażeniu zgody na włączenie do kapitału podstawowego Tier 1 zysku netto za I półrocze 2020 r. , na poziomie jednostkowym w kwocie 329 799 009,75 zł i skonsolidowanym w kwocie 334 127 286,63 zł.
25.11.2020	Zamiar przeprowadzenia zwolnień grupowych w BNP Paribas Bank Polska S.A. Uchwała podjęta przez Zarząd Banku w dniu 25 listopada 2020 r. przewiduje przeprowadzenie procesu zwolnień grupowych w latach 2021-2023 i objęcie nim nie więcej niż 800 pracowników Banku zatrudnionych w centrali i sieci sprzedaży.
7.12.2020	Zawarcie umowy pożyczki podporządkowanej Umowa nieodnawialnej pożyczki podporządkowanej w kwocie 2 300 000 000 zł została zawarta przez Bank z BNP Paribas S.A., francuską spółką akcyjną (société anonyme), z siedzibą w Paryżu, Francja, 16 Boulevard des Italiens – 75009, zarejestrowaną w Rejestrze Spółek Handlowych prowadzonym przez Sąd Gospodarczy w Paryżu pod numerem (SIREN) 662 042 449. Pożyczka ta została udzielona na okres 10 lat od momentu uruchomienia, a jej oprocentowanie zostało ustalone w oparciu o stawkę 3-miesięczny WIBOR, powiększoną o marżę. Warunki finansowe Umowy nie odbiegają od warunków rynkowych.
18.12.2020	Porozumienie ze związkami zawodowymi w sprawie zasad zwolnień grupowych 18 grudnia 2020 r. sfinalizowane zostały negocjacje z organizacjami związkowymi działającymi w Banku i zawarte zostało porozumienie w sprawie zasad przeprowadzenia zwolnień grupowych („Porozumienie”). Strony Porozumienia ustaliły, iż zwolnienia grupowe przeprowadzone zostaną w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2023 r. i obejmą nie więcej niż 800 pracowników Banku. Strony Porozumienia uzgodniły także m.in. kryteria doboru pracowników, których umowy o pracę zostaną rozwiązane w ramach zwolnień grupowych, warunki uczestnictwa pracowników w programie dobrowolnych odejść oraz świadczenia, które będą przysługiwały pracownikom objętym zwolnieniami grupowymi, w tym: odprawy, dodatkowe odszkodowania, opiekę medyczną oraz program outplacement. Bank oszacował wysokość rezerwy restrukturyzacyjnej na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem zwolnień grupowych na ok. 41,4 mln zł. Rezerwa ta obciążała wyniki Banku w IV kwartale 2020 r.
28.12.2020	Decyzja KNF o wyrażeniu zgody na zaliczenie środków z tytułu pożyczki podporządkowanej w kwocie 2 300 000 000 zł jako instrumentu w funduszach uzupełniających Tier II Banku

59. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM

7.01.2021

Rezerwa na ryzyko prawne kredytów mieszkaniowych CHF

7 stycznia 2021 r. Zarząd Banku zaakceptował wysokość szacunku rezerwy dotyczącej umów kredytów mieszkaniowych w CHF na koniec 2020 r. w łącznej kwocie 200,3 mln zł. Oznacza to zwiększenie wartości rezerwy w stosunku do wartości bilansowej z dnia 30 września 2020 r. o 101,7 mln zł. Kwota ta obciąża wyniki Banku w IV kwartale 2020 r.

19.01.2021

Zalecenie KNF dotyczące wstrzymania przez Bank wypłaty dywidendy w I półroczu 2021 r.

Dostosowanie do wymogów dotyczących nowej definicji niewykonania zobowiązania wynikających z Wytycznych EBA

Bank zastosował dwuetapowe podejście do dostosowania prowadzonej działalności do wymogów dotyczących nowej definicji niewykonania zobowiązania wynikających z Wytycznych EBA dotyczących stosowania definicji niewykonania zobowiązania, określonej w art. 178 rozporządzenia (UE) nr 575/2013. W pierwszym etapie, tj. na dzień 31 grudnia 2020 roku Bank wprowadził wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z dnia 3 października 2019 r. w sprawie poziomu istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego progi względne oraz bezwzględne na potrzeby identyfikowania przeterminowania istotnego. Przeterminowane zobowiązanie kredytowe uznaje się za istotne w przypadku gdy są łącznie przekroczone są oba progi istotności:

- kwota przeterminowanych zobowiązań przekracza 400 PLN w przypadku ekspozycji detalicznych lub 2000 PLN dla ekspozycji niedetalicznych oraz
- udział zobowiązania przeterminowanego w zaangażowaniu jest większy niż 1%.

W związku z powyższym kalkulacja dni przeterminowania na potrzeby stwierdzenia zdarzenia default rozpoczyna się po przekroczeniu obu ww. progów.

W drugim etapie, tj. z dniem 1 stycznia 2021 roku Bank dostosował działalność do pozostałych wymogów Wytycznych EBA. Istotne zmiany wprowadzone w związku z wdrożeniem nowej definicji niewykonania zobowiązania obejmują m.in.:

- ustalenie poziomu rozpoznania niewykonania zobowiązania oraz kalkulacji przeterminowań (poziom klienta lub ekspozycji w zależności od portfela),
- zmianę sposobu naliczania liczby dni przeterminowania na mechanizm ciągłego utrzymywania się przeterminowania istotnego (tylko spłata powodująca obniżenie zobowiązania przeterminowanego poniżej jednego z dwóch progów istotności będzie skutkowałą zaprzestaniem liczenia dni przeterminowania),
- wprowadzenie nowej przesłanki niewykonania zobowiązania opartej o ubytek NPV, oraz
- wprowadzenie koncepcji przeterminowania technicznego (nie skutkującej klasyfikacją do statusu niewykonania zobowiązania).

Wpływ dostosowania do nowej definicji niewykonania zobowiązania rozpoznany po dacie raportowej tj. związany z drugim etapem wdrożenia NDoD wyniósł 20 984 tys. zł w ujęciu skonsolidowanym. Wpływ pierwszego etapu wprowadzenia nowych zasad jest niematerialny.

Propozycja Przewodniczącego KNF sektorowego rozwiązania problemu frankowego została zaprezentowana w nocy 55

26.02.2021	Przemysław Gdański Prezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
26.02.2021	Jean-Charles Aranda Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
26.02.2021	Andre Boulanger Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
26.02.2021	Przemysław Furlepa Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
26.02.2021	Wojciech Kemblowski Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
26.02.2021	Kazimierz Łabno Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
26.02.2021	Magdalena Nowicka Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
26.02.2021	Volodymyr Radin Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
26.02.2021	Jerzy Śledziwski Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>

Warszawa, dnia 26 lutego 2021 roku